

vizébe kell elhínteni az egyéni és társadalmi erények embrióit, mert a nemzetek sorsa a családtól függ. Róma ledől és megbukott, mikor családi élete szerte bomlott.

A családi élet nálunk régebben bensőbb és tisztább volt. Ennek a meleg ágyából kelt ki az a nemzedék, mely az utolsó félszázad alatt történelmünk legragyogóbb csodáit művelte, mely tudott lelkesedni, dolgozni, a lángész műveit véghez vinni és meghalni a hazáért: az a nemzedék, melynek voltak fenséges ideáljai, mert szellemének a szeretet hevéből, az összetartozandóság érzéséből áthatott családi élet adott erőt és hatalmas ruganyosságot.

A modern kor igényeivel, küzdelmeivel, nagy válságaival sokat rombolt. Társadalmunk ziláltsága betört a családi szentélybe, meglazultak az emberiség legszentebb kapcsolatai és viharok dúlják azt a meleg fészket, a hol a jövő nemzedék születik és első nevelését nyeri.

A családi tűzhely napjainkban a társadalom nagy részében nem az az oltár többé, hol a családtagok érzelmeiket és lelkük kincseit le rakják.

Az emberek nálunk vágyódnak ki a családból, a helyett, hogy az élet küzdelmei előtt ott keresnének menedéket és a mi fő, a családi élet mintegy háttérbe szorult a külső fényűzést hajhászó élet mellett.

Mind oly hibák ezek, melyek megmetélezik és földülják a családi életet és a forrás vize, melyből meríteni a jövő lenne hivatva, zavarossá lesz.

A családba kell azért tömöríteni a magyar társadalmat, mert különben széttűlik az, a közszellemnek, mely a családi tűzhelyen kívül csapong, kell megváltoznia és ez lesz kezdete a családi élet reformjának.

Ha ez így lesz, akkor támadni fog egy új nemzedék, mely lelkesedni fog a nemes ideálokért, mely a modern realizmusba bele tudja vinni a magasabb lendületű idealizmust, mely fog dolgozni tudni anyagi javakért, — tán sikeresebben, mint a mai nemzedék — de egyszersmind magasabb szempontok láthatárába tud emelkedni, mely tud lelkesedni és ha kell, küzdeni a szabadság, a szabadelvű haladásért, nagygyá tenni és az örök civilizáció útján előre vezetni a magyar nemzetet.

A családi tűzhely, a családi örömök magasabb ünnepe adja Isten, hogy a szeretet áldása áradjon mindenfelé e hazában, minden családi tűzhely helyen „a földre hullt egy darab menyország” — megvilágítva a benső igaz szeretet örökké égő napfényével.

Trischler Károly.

Szentelt törvények. A király szenteltette az 1900. évi XXV. t. c.-ket az 1884. évi XVII. t. c. 50 §-ának a megrendelések gyűjtésére vonatkozó rendelkezési módosításáról; az 1900. évi XXVI. törvényeket a vinkovce-zsupanje-szavaparti helyi érdekű gőzmozdonyu vasút engedélyezéséről; az 1900. évi XXVII. törvényeket a birtokos és a gazdatiszt közötti jogviszonyok szabályozásáról; az 1900. évi XXVIII. törvényeket az erdő-munkasokról, végül az 1900. évi XXIX. törvényeket a dohánytermelők és a dohánykertészek közötti jogviszonyok szabályozásáról.

Azután ő is lefeküdt s most már csend, mély halotti csend uralgott mindenfelé...

Másnap kora reggel barátságos ijesztető föl álmából a kis fiút. A mint fölnyitotta szemét, az ajtó repedésén át világot látott.

— Anyám, a „kis Jézuska” — kiáltott a fiúcska s beszaladt a szomszéd szobába.

Ragyogó karácsonyfa volt itt számtalan égő gyertyácskával, piros almákkal, aranyozott diókkal, oly mennyiségben, hogy az ágak majd hogy le nem törnek. Tetején egy csillag e fölirással:

„Ürüljtek, mert ma született a Megváltó.”

Mennyire csodálkozott a szegény özvegyasszony, ki ezalatt szintén bejött.

— Édes anyám — szólta a fiúcska — de nemesek alma, dió, nézd csak! az aljában cipő, ruha.

Most tédre ereszkedtek a karácsonyfa előtt s mialatt kezeiket összekulcsolva, hálat adának Istennek, egy férfi alakot láttak a szürkületben az ablak előtt elosonni. A báró ur családja, ő hozta a nyitva felejtett ablakon át a méltóságos ur parancsára, a szegény, de szorgalmas tanulókat a szép karácsonyi ajándékokat.

Megvigasztalva és örömteljesen siettek már most a templomba, hol ezer és ezer ajkon hangzott az édes üdvözítő ének:

„Dicsőség menyben az Istennek,
Bekesség a földön a jóakaratu embereknek.”

Te vagy az eszembe.

Hogy ha jó a bajnal
Biboros sugára
S rá lebeli fényét
Mezőre virágra,
Mikor ezer harmat
Ragyog fel reszketve...
— Nem gondolok véle
Te vagy az eszembe!

Hogy ha száll az alkony
Elmosódó árnya

Karácsonyi hangulat.

(P. C.) Más évekhez képest, az idén bizonyos irányban serényebb tevékenységet fejt ki az emberiség karácsonykor. Városi hatóságok, egy-letek, asztaltársaságok versenyeznek a jótevékenységben és még az állam is a jótételek közé állt nagyszabású segélyezéssel. A népkönyvtárakban meggyújtották a tüzeket s hatalmas bográcsokban főzik az eledelt a szegények számára. A szegény gyermekek felruházása talán sohasem öltött azelőtt oly méreteket, mint az idén, és egyesek, kik nem ritkán akarnak névtelenek maradni, a legkülönbözőbb ételműveket osztják ki meglepő nagy tömegekben és az ily nagy mértékben már rég nem létezett pénzügyi dacára oly nagy összegeket bocsátanak jótékony-célokra rendelkezésre, hogy széles körökben jogos feltűnést kell keltenie.

A kormány segélyakciójában is van oly mozzanat, mely komoly figyelmet érdemel. Míg ugyanis az ilyen akciók azelőtt csak akkor történtek, mikor az inségesek segélykiáltása szivszaggatólag hatott az országba, most oly időben tette meg a kormány a szükséges intézkedéseket, midőn szélesebb körök a felső megyékben uralkodó inségről még mit sem hallottak.

Mint mondtuk, oly buzgalom észlelhető, mely amellet tanuskodik, hogy a humanitás, ember-szeretet, felebaráti szeretet és jótékonyosság az emberi szivekben erősen föléledt, gazdagon virágozik és pompás gyümölcsöket terem.

És ha e jelenség okát kerdezzük, nem nehéz megtalálni a választ. A politikai szenvedélyek többé nem zavarják össze és nem mérgezik meg az emberek érzelmeit és gondolatát, viszály és visszavonás türelmesebb fölfogásnak engedett helyet az ország polgárai közt és a látkör ismét szabadabb lett a társadalmi szükségek iránt. Ez a sokat ígérő fordulat Széll-kormányzat első gyümölcse. Ha már Széll jellegje: jog, törvény és igazság megváltásáért hatott, a miniszterelnök további működésének nevelő, művelő hatással kellett lennie az összességre s elő kellett mozdítania azt a tudatot, hogy az egyes ember csak az egésznek egy tagja, melynek állása és képessége arányában kötelességei vannak, melyek alul magát kivonni nem szabad s melyeknek teljesítése belső megelégedést szül, mely sokkal többet nyom és értékesebb, mint minden egyéb külső elismerés és fény.

Igy lett a karácsony ünnepe nálunk ismét az emberiség ünnepe, melyet ez ország minden polgára egyenlő ünnepi örömmel ült meg.

De állami szempontból is van okunk a karácsony szép ünnepét nem nyomott hangulatban ülni meg. Mindenekelőtt azért, mert sorsunk előrelátó és céltudatos vezetőségének sikerült külső bonyodalmaktól megóvni bennünket és a békét fentartani.

A gazdasági viszonyok ez idő szerint nem kedvezők ugyan, de tudja mindenki, hogy a baj nem lokális, hogy egész Európában uralkodik s még a leggazdagabb államok sem mentek tőle.

S fáradt suttogással
Raborul a tájra,
Mikor ezer sóhaj
Zokog be a csendbe...
— Nem gondolok véle
Te vagy az eszembe!

Ha a nap az égen
Bűszkén halad végig
S ide lenn a földön
Minden ragyog, fénylik,
Mint ha egy nagy isten
Fénylő lelke lenne...
— Nem gondolok véle
Te vagy az eszembe!

S ha már minden nyugszik
Mint az örök béke
S csak én virrasztok még
Fenu a csendes éjbe,
Mikor a bánattól
Könny jó a szemembe...
— Örököm örökké
Te vagy az eszembe!

Herold Gyula Béla.

THEÓRIA.

Kijön a hölgy az intézetből egy adag nyelvészeti, természettudományi, földrajzi, történelmi, számtani és zenei tudománnyal; az intézet kapui bezárulnak mögötte s jön az élet, a mit mindenki meglehetősen kiszinez magának... Tudományát lehetőleg értékesíteni kívánja, pedig az ugis rögtön elpárolog. Klasszikus tudomány nincs, a társadalmi szaktudományok nem hódítanak. Ha földrajzi, történelem vagy fizikáról beszélnek — szöknek brrr! Marad az irodalom, a zene; no, ezekkel még lehet valamire vinni. Az előbbi művelik — már ugy, a hogy — möhön ragadják meg a szellemi termékeket, melyekre előkészítve éppen nem voltak, elnyelik épp oly möhön, s beáll a reakció. Az intézetbeli szende, de életvidám, örömtől áradó kedély átváltozik mindentudássá, blazirttá s kész a — szalónhölgy. Ellepi az unottság, az untatott-

Tudjuk azt is, hogy az ily korszakok átmeneti természetűek és hogy belátható időn belül ismét rendes állapotok lesznek. Ezzel szemben minden egyéb állami viszonyunk minden irányban föltötte megnyugtató.

A szent korona fölséges viselője és a nemzet közt bensőséges a viszony, a politikai pártok alakulása biztosítja a monarchia hatalmi állását kifelé, az osztrák politikai állapotok bomlott volta dacára; külpolitikánk oly férfi kezében van, ki nemcsak széles látkörrel bír, hanem a magyar nemzetnek meleg barátja is és hazánk belső ügyeinek vezetése oly kipróbált hű férfiakra van bízva, hogy nyugodtan reájuk hagyhatjuk e munkát, mert csak a legjobbat akarják a nemzetnek és bírják is az e célok eléréséhez szükséges kvalitásokat teljes mértékben.

Mindent összevéve, reméljük, hogy a karácsony ezuttal is a hagyományos zavartalan ünnepléssel fogjuk megülni és nyugodtan tekint-hetünk a jövő elé.

A jövő év esküdtei.

— Összeállított följajstrom. —

A bűnvádi törvény rendelkezései szerint az év végén állítja össze a törvényszéknél egy bizottság a következő évre az esküdtek névjegyzékét. Ekkorára beérkeznek az összeirt esküdtékes polgárok névjegyzéke és ezekből valogatják össze két fajstromba azokat a polgárokat, kiknek kebeléből a következő évben a polgarbírótságot kisorsolják.

A zombori törvényszéknél a napokban történt meg az esküdtek összevalogatása. Az esküdtek névjegyzékének összeállítását *Goszdu Elek* kir. törvényszéki elnök elnöklése mellett *Vukicsévits Péter*, dr. *Gertinger Pál* és *id. Heindlhofer Róbert* bizalmi férfiak és dr. *Csekmanek Rezső* kir. törvényszéki aljegyző eszközölte. A följajstromba 180 esküdtet, a helyettesek fajstromába 60 esküdtet vett fel a bizottság.

Az 1901. évi följajstromba fölvették a következő esküdtékes zombori és közel vidéki polgárok: Dr. *Alföldy Arpad*, *Andráskó Alajos*, *Angyal János*, *Augsburger József*, *Abraham Sándor*, *Adam Gyula*, *Aman Balint*, *Aman Ferenc József*, *Baumgarten József*, *Bachrach Henrik*, *Barány Zsigá*, *Benzinger Lukács*, *Berkó Antal*, *Beke Imre*, *Bertolino Sándor*, *Belt Sebestyén*, *Bénya Antal*, dr. *Bikár Nénád*, *Bikár M. Pál*, *Bittermann Sándor*, *Blumenthal Lajos*, *Bosnyák Fülöp*, *Bosnyák János*, *ifj. Bosnyák József*, *Bondy Arnold*, *Brauner Adolf*, *Brandt Antal*, dr. *Buday Pál*, *Budimacz Antal*, dr. *Buják József*, *Buják Lajos*, *Butkóvits József*, *Csaszar József*, *Czeznér József*, *Csibás Béla*, *Csirszka János*, *Csirszka Kourád*, *Darazsy Antal*, *Darazsy Mark*, *Deák Andor*, *Dombovits Marton*, *Eckert Pál*, *Ehrlich József*, *Ehrlich Nándor*, *Eiman Karoly*, *Eisemann Mihály*, *Engel Adolf*, *Engusz Sándor*, *Ernst Ignác*, *Ertl János*, dr. *Falcione Naudor*, dr. *Feles Adolf*, *apatini Fernbach Antal*, *Flesz Simon*, *Frauzl Mór*, *Fratricsevits Béla*, *Frey Emil*, *Frey Imre*, *Freuding Mór*, *Fritsche János*, *Fuderer György*, *Gergurov István*, dr. *Gertinger Pál*, *Gombos Mór*, *Grüber Ferenc*, *Gáiff Nikaz*, *Gromilovits Karoly*, *Gruits Trifun*, dr. *Grüner Samu*, *Gyorgyovánszky György*, *Gyórfly Géza*, *Hauke Imre*, *Hegger József*, *Hegger Lőrinc*, *Fiesch Adolf*, *id. Heindlhofer Róbert*, *Heller József*, *Hockstrek József*, *ifj. Husveth István*, *Incze Gusztav*, *Inotay János*, *Jaros Gusztáv*, *Jubász Mihály*, *Jung Ignác*, *Karagits István* *id. Knipl Gaspar*, *Knipl János*, *Koczkar Zsigmond*, *Kopping Adam*, *Korény Béla*, *Kovacsics Radivoj*, *Kollar József*, *Körmendy Gyula*, *Kromer Ferenc*, *Kunmerkmömer Andras*, *Latinovits Szaniszló*, *Laszlo Marton*, *Liprety Ferenc*, *Loschitz Lajos*, *Lóvy Vilmos*, *Lugumerszky Plató*, *Mayer István*, *Maglits Szevén*, *Matzitz Gusztáv*, *Matos Andras*, *ifj. Marsch János*, *Metz József*, *Mérő Simon*,

ság vagy a negyvezett unalom; az első rossz, a második rosszabb, a harmadik legrosszabb, mert: az első és második legalább természetes szokás folytán, még bizonyos, bár nagyon keves értékű nyugalomra lesz, de az utolsó, az előki a jellemet épp oly mértékben, mint az alnaivitas.

Ezekből fejlődik aztán egész sereg álézés... Hol marad az őszinteség? ... hol van ma őszinte ember? s ha vannak, oly kevés a számuk, hogy érdemes volna egy-egy ilyenről körutat tenni! ... Tulajdonképen azon őszinteséget értem, melyben a kedély összhangban van azokkal az eszközökkel, melyekben nyilatkozik; már pedig a kedélyek annyifélek, hogy nyilatkozási eszközeik számának nem tudom hányadik hatványa lenne elegendő arra, hogy őszinteséget adjanak.

Ezen összhangtalanság következtében nem nyer határozott, mastól lényegesen, még pedig előnyösen megkülönböztető jelleget, hanem tag hatarak közt ingadozva, lehetetlenne teszi a megítélést s gyakran a megérthetést is. Azt mondják: lehetetlenség, csak egy óra is, hazugság nélkül megtenni. Igaz, sajnos, vannak ilyen előítéletek — etiquette tekintetében, mert ha valamely társaságban szeretetreméltók akarunk lenni, okvetlen alkalmazkodnunk kell annak — hibáihoz; de azért nem kell az érzésnek álnak lenni akkor is, ha nem etiquette szabályról van szó. Az őszinteség az ember legszebb, de leghalátlanabb tulajdona. Társadalmi viszonyaink oly betegek, hogy nem tűrik az őszinte szót. Közös emberi gyengeség, hogy szeretjük, ha dicsérnek bennünket, míg az őszinte szót, az ezredik sem hallja szívesen; pedig nagyon meg kellene azokat becsülni, akik elég batrak szemünkbe mondani az igazat. Aesopus mar Krisztus születése előtt megírta mesejét a róka és a sajtot tartó hollóról; világos bizonyítéka tehát annak hogy már a nyers ókorban is ismerték a hízélgés értékét s hogy jelentőségében mennyire kifejlődött, bizonyítja, azon minden nép nyelvében feltalálható közmondás: szőlj igazat s betörök a fejedet! — Uglálszik, az őszinteség, az Istenek ezen éltető eleme, nekünk közönséges földi embereknek nem való.

A kedélybeli sokoldalúság prózaian osztályozva, nem egyéb, mint vagy affektálás vagy szeszély, de egy a kettő közül: az bizonyos! A kedély gyors válto-

Molnár Ferenc, Müller Vilmos, Neszmírák Mátyás, Novák Gyula, Neskovits János, Nyemez Ferenc, Oblát Károly, Odry János, Petényi József, Piry Mihály, Rausch Éde, Rados Márk, Rátay Tivadar, Resch József, Reiszner Alajos, Rosner Emil, Roheim Károly, Roheim Zsigmond, Roediger Lajos, Sándor Béla, Schlieszer Lázár, Schlieszer Sándor, Schwarz Emil, Schlachter József, Schnur Lajos, Schuch Gyula, Sobr Sándor, Spitzer Márk, Stebler János, Stebler Béla, Stein Jakab, Steiner Lajos, Szabó Nándor Péter, Szauerborn Károly, Szavadil József, Szemesi Béla, Szemző Dezső, Szemző István, Szigeti István, Szol Sándor, Sztrilich Zsigmond, Szuppek Gyula, Tavassy Lajos, Tantner Ottó, Tápay Agoston, Tessényi Oszkár, Temesváry József, Theodorovits István, Thum Adolf, Tilly József, Tomasis Antal, Trencsényi Károly, Lovag Trischler X. F., Ugyr Mihály, Vámoscher Géza, Vámosi Samu, Veszolovszky Ferenc, Veszolovszky Péter, Vécsei Károly, Vértesi Károly, Vidákovits János, Vidákovits Jenő, Vukicsévi István, Weindl József, Weindl Mór, Weidinger Sándor, Willmann Mátyás, Wlach Ferenc, Zimmermann Gyula, Zsuffa György, Zsulyevits Ernő.

Helyettes esküdtek:

Dr. Balogh Ernő, Dekker Pál, dr. Dimitrievics Brankó, dr. Ferencsik Lajos, dr. Frank Mihály, (Gyulai) Gaál István, Gallé Daniel, Garam Kalmán, dr. Gombos Ignác, Grádics Mátyás, dr. Gutmann Zsigmond, Gyurisits György, dr. Hirman Ferenc, Hofmann István, Horváth József, Husveth Károly, Jankovits Dusan, Kadár Ignác, Kémárky Béla, Knézy József, Komáromy Gyula, Lánckor Antal, Lederer Leó, Lévy Nándor, Loógo Mátyás, Markovits József, dr. Mayer Nándor, Mérey Gyula, Mézős Lajos, ifj. Mráva András, Náray Vilmos, dr. Pavlovits Simon, Perviz Sándor, Popovits Sebő, Proll Ferenc, Raab Béla, Racz Soma, Radicsévi Sándor, Schick Rezső, Schlagetter Gyula, Schützler Ferenc, Sculteti Ferenc, Szabó János, Szabó Sándor, Szakáts Lajos, Szalay Ferenc, Szilágyi Elemér, Szilágyi Ferenc, Szilágyi Mór, dr. Sztanek Zoltán, Szemes József, Tegze Sándor, Temunovits József, Tibor Mihály, Trischler Gyula, Varga István, Vojnits István, dr. Zakó István, Zsibory Antal.

Ujdonságok.

KARÁCSONY.

Mikor Isten a világot megteremtette, a paradicsom kertjében sorban állott mindenféle fa az ő nemével.

Csak a fenyőfa panaszkodott.

Mindegyiknek adott — úgy mond — az Úr ruhát, ékességet, csak én vagyok árva a fák között. Nincs lombom, csak tüském meredeznek az égnek, olyan vagyok, mint a csontváz.

És mondá az Úr:

Kis teremtmény, várj sorodra és tanul meg azt, a mit a nagyoknak is meg fog mondani egykor az én választottam:

Mig az ember boldog nem volt, addig meg nem halhat.

Hallgatott a fenyő. Évezredek multak el azután.

*

Künn a havas erdő szélén, örökké zöld ragyogásban állott egy kis fenyőfa. Közben kis kunyhó, abban egy szegény ember. Rettentő hideg volt és az ember keservesen panaszkodott a feleségének:

Megfagyunk mindnyájan, ez a nyomorult kis féreg is.

Azzal kis fára tekintett és átlábolva a nagy hófúvásban, utat vágott magának az erdőig és visszatért a kivágott kis fenyőfával.

— Dobjuk ezt a tűzre, melegünk lesz mindjárt.

A kis fiu pedig ránézett a fenyőfára, zománcos tüire és azt mondá:

— Milyen szép ez a kis fa. Ne dobjuk a tűzre.

Megfogadták szavát az öregek. És a mikor ez történt, az a nap legnagyobb napja volt az esztendőnek: a Krisztus születése előtt való nap estéje.

Alig hogy a gyermek kiejtette kívánságát, a fenyőfán apró fényességek gyultak ki, itt is, ott is, kis világok, a melyek ragyogtak és melegítettek.

Mert csoda történt akkor: csillagok hullottak le a menyországból és mint más fára a harmat, ezek a csillagok úgy estek a karácsonyfára.

Mikor pedig ez történt, egyszeriben fölsóhajtott a szegény ember és felesége:

— Milyen jó meleg van itt, ez a fa melegít, pedig meg se gyújtották.

A kis fiu boldogan tapsolt a ragyogó fának. Így van ez évszázadok óta.

Az a fa, mely ma este szobáinkba kerül, mindig melegít, mert a mi rajta világít: az a szeretet.

Boldog, elégedett, csüdes ünnepeket adjon az Isten olvasóink és munkatársainknak.

A „Bácska“ karácsonyi ajándéka.
A nagy keresztény világnak szép és hájos ünnepe, a magyar sajtó, a nemzeti műveltségnek ez a friss és hatalmas hajtása, mindig megszokott emlékezni a nagyközönségről, a mely áldozatkészségével a fiatal hajtást immár terebélyes fává növelte és kedves meglepetésről mindig gondoskodik az olvasói számára, karácsonyi ajándékkal.

A „Bácska“, mely nemsokára megünnepli negyedszázados jubileumát, szintén abban a kellemes helyzetben van, hogy olvasóközönségét, a melylyel a napi események szövegei vonatkozása, az elvek egysége és a közérdek kérdései szinte egy családdá forrasztották, hűséges és kedves olvasóközönségét szintén megajándékozza a szerény krisztkindijével.

A „Bácska“ karácsonyi ajándéka mai számunkhoz van csatolva és tartalma a következő: *Karácsony este.* *től.

Az ember. Költemény. Molnárné Radich Jolántól.

Szent karácsony. Röder Károlytól.

Fiamnak. Költemény. Latinovits Stancitól.

Hasonmásom. (Karácsonyi humoreszk) Holzmann Ignáctól.

Tavas volt. Költemény. Molnárné Radich Jolántól.

Erzsike eljegyzése. F. B.-tól.

Köny és mosoly. Költemény. Edith-től.

A másvilágon. (Részlet a „Másvilágon“ c. 2 felvonásos vígjátékából.) Irta: Szalay Frigyes.

Mért is szerettek oly nagyon . . . (Glossa.) Költemény. Vén Antaltól.

Ida. Wiener Edith-től.

Elragadt . . . Költemény. Herold Gyula Bélától.

A high-life Amerikában. Irta: Virter Ferenc.

Felkészítés. Költemény. Láng A. Józseftől.

Boldog újévet. (Vígjáték.) Trifkovits Kosztától. Fordította: Veszelinovits Milorád.

Könnycsepp . . . Költemény. Herold Gyula Bélától.

Egy karácsonyest a zárdában. Micitől.

Pletyka. Költemény. Láng A. Józseftől.

Kinevezés. A pénzügyminiszter dr. Nagy Béla pénzügyi fogalmazó gyakorlatokat a zombori pénzügyigazgatóság ideiglenes minőségű pénzügyi fogalmazóvá nevezte ki.

Kinevezés. A szegedi itélőtábla elnöke Veres Béla pénzügyi fogalmazó gyakorlatokat a vezetése alatti tabla kerületébe díjazgyakornokká nevezte ki.

Egyházi hírek. Martin József filipovai plébános, a bacs-kulai kerületi esperesi tiszteltől saját kerelmére fölmentetett és helyébe Bach János kerületi jegyző, bacs-bresztováci plébános esperessé, ennek helyébe pedig Vigyázó Vendel veprováci plébános kerületi jegyzővé nevezetett ki.

Áthelyezés. Báró Vojnits István főispán Herdelein Lajos bajai járási írnokot a bacs-kulai főszolgabíró-sághoz helyezte át.

Pályázat. A titeli kir. járásbírósnál segédtelkéknövvizetési állásra pályázat van hirdetve. Pályázati kérvények 2 hét alatt nyújthatók be az újvidéki törvényszék elnökénél.

Istenisztelet. Az ág. ev. híveknek tudomására adatik, hogy december hó 26-án d. e. 1/2 10 órakor a szokott helyen urvacsorával egybekötött istentisztelet tartatik, a melyre a t. hívek meghívotnak. Korossy Emil s. k., utazó lelkész.

Szilveszter-estély. A zombori kaszinó-egyleti dalárda — mint minden évben — úgy ezidén is megtartja hagyományos Szilveszter-estélyét, mely már évek óta kitűnő hírnévnek örvend és bevezetője a jövő farsangi multságoknak. Az estélyre a következők meghívottak: A zombori kaszinó-egyleti dalárda 1900. évi dec. hó 31-én, Szilveszter estélyén, a polgári kaszinó-egylet termeiben rendezi IV. alapszabályszerű tombolával egybekötött dal- és táncestélyt a következők műsorral: 1. Erkel F. Nyitány a „Hunyady László“ című dalműből. Zenekar. 2. Solti Gusztávné: „A vad madár“, énekl. Falcione Blanka urhölgy. Zongorán kíséri Marschall Bela ur. 5. Huber K. „Fohász“, férfikar, zongora és harmonium kísérettel. 4. Zsadányi Armand „Bihari kesergője“, hegedűn előadja Klazsik Lehel ur, zongorán kíséri Marschall Bela ur. 5. Dr. Horváth Akos: „Magyar nepszokások“, férfikar. 6. Abrányi Emil: „Mi a haza?“, melodráma, zenéjét szerze dr. Horváth Akos. Blumenthal Karoly zongorakísérete mellett előadja Racz Soma. — Beleépőjegyek 2 koronájával Sztrilich Zsigmond ur kereskedésében előre is válthatók. Partoló tagok a tagsági jegy negyedik szelvényével ráfizetés nélkül válthatnak beleépőjegyet. Kezdeté 8 órakor.

Új rendőrzvezető. O-Becse község előjárósága Szubotitsky Markó rendőrt a községi rendőrség vezetőjévé egyhangulag megválasztotta.

zásának mindig megvan a maga prózái oka: gyakran betegség, néha dac, majd akaratosság, csel, vágy, ruha, kalap — de többnyire szeszély; — a kedély csak akkor igazán áldásos, ha az ész korlátai között működik. Sok ember gyűlöli másokban azt, amit önmagában halványoz s bizonyára azért bíznak oly vakon egymásban, hogy annál tagabbarra nyílt szemekkel bámulják csalódásukat.

Mályva.

FRIKI, A HŰ KUTYA.

— Mese. —

Irta: dr. Balaton Gyula.

Vadregényes, erdőborította hegyoldalon volt egy kis kunyhócska. Messze falutól, varostól, messze mindentől, mit élők nevezünk. Ebben a kis kunyhócskában lakott János, az öreg pásztor, két kecskéjével, Czoli madarával és Friki kutyájával. Ugy ismerték már e hű állatok öreg gazdájukat, annyira összeszoktak már vele, hogy nem volt az öregnek semmi buja-bánata, a mit ők észre ne vettek volna; pedig sokat sóhajtozott az öreg János bácsi, sokat sirt, de állatjain kívül senki sem tudta, hogy minő bánat nyomja szívét, mert nem mondta el senkinek.

Megesett, hogy egy hosszú, hideg télen nem volt mit enni az öreg pásztornak. Nem termett elég körtét az öreg körtefa a kunyhó előtt és így nem száritthatott elég körtét télire; a kecskének is elfogyott a télire rakott takarmány, ők is éheztek s így nem adhattak elég tejet; az a kevés hulladék, a mit Czolika hozott minden reggel a falu környékéről, nagyon, de nagyon kevés volt az öreg bácsinak.

Friki, az okos kutya, rögtön észrevette gazdájának bánatát, nem gondolkodott egy percig sem, hanem, bár nagyon hideg volt, elment a világba kenyeret keresni öreg gazdájának.

A mint így ment, mendegélt, egyszerre egy fényes kastély előtt találta magát. Szépen kocogott, mint egy illedelmes Frikihez illik és bebocsátást nyert.

A kastély kutyái eleinte görbe szemmel néztek az idegenre, rá-rámordultak, fitymálták, de midőn látták, hogy Friki szerény, jól nevelt kutya, kezdtek vele megbékülni, megbarátkozni. Különösen Castor mutatott iránta

különös rokonszenvet. Közeledett hozzá, körülszagolta és leültette, elkezdett neki mesélni arról a fényes életéről, a milyen ebben a kastélyban folyik, a szép vadászatokról, a finom multságokról és jó ételekről, peccsenyékéről és kávészemlékről, a mikkel őket tartják.

De Frikike mindegyre csak hallgatott, nagyokat sóhajtott, lehajtottá busan okos fejét, miközben két forró könnyesepp gördült alá szeméből a padlóra: — éhez az ő gazdájára gondolt.

Ez a két könnyesepp nem kerítte ki a jószívű Castor figyelmét, okát kérdezte Frikike bánatának. Ez sokáig hallgatott, de midőn látta, hogy igazi jószívű, jóindulatú résztvevővel van dolga, így beszelt el bánatának okát:

Hogye buslakodnám édes Castorkám, mikor halom, hogy nálatok milyen selyem az élet, hogy a te gazdád gazdag, előkelő állásu nagy ur, az enyém pedig szegény, földhöz ragadt éhező pásztor. Pedig ő is másképp állt ez előtt. Volt neki fényes kastélya gyönyörű kerttel, lovai egy ménessel, tehene egy csordával, kutyája egy farkával. Sok pénze, drágasága, drágaköve, de a legnagyobb kincsese, a legszebb, a legértékesebb drágaköve, az ő leánya volt. Margitkának hívták a szép sudártermetű leányt. Area piros volt, mint a kajszinbarack virága, szemei villogtak, mint a gyémánt, és ha mosolyra nyíltak piros ajkai, formás szájaucskájából vakító éhersedű gyöngyosor fogai kaudikáltak ki.

Nem volt a környéken, messze vidéken hozzáfogható édes atyjához, bársony kaecóiba fogta annak ősz fejét és csókot nyomott atyja gondtelt homlokára. Ez volt a felelet, ez a kitérő válasz.

Történt azonban, hogy egy hét tagból álló vadász-társaság kereste fel az öreg ur vendégszerető házat. Hej! szomorú nap volt az, még most is fáj a lelkem,

ha rája gondolok! Vadászruhába öltözött rablók, gyilkosok voltak azok, becstületes, jó emberek álarcá alá bujva!

Este sokáig voltak együtt, elborozgattak, elmulattak az öreg bácsi tréfáin, gyönyörködtek Margitka szép énekében, szóval ettek-itak, mulattak. Eljött a letékvés ideje. Az egész kastély nyugodott, csend volt mindenütt. A tüköskök cripeltek; a szentjános-bogár messze világított a berkek sötétjében; dongó éjjeli bogarak nagyot koppanva ütözköttek a százados fak törzseibe; denevérek röptültek; siró baglyok suhogtak el a fejek fölött. Szóval hallani lehetett a nagy éjjeli csendet. Én boldogult mamámmal a kastélyon kívül az ajtó előtt fektüdtünk és elmerengtünk azon az ezernyi-ezer fényes csillagon, melylyel az égbolt van kicsinósítva, gondolkozva azon, vajjon ki rendezte el oly arányosan a göncöl szekerét, ki tette arra a helyre a fias-tyukot és nagyon csodálkoztunk azon, hogy hogyan lehet az, ki vigyáz arra, hogy ez a sok-sok, ezernyi-ezer csillag össze nem ütözködjék egymással.

Egyszerre rémes segélykiáltások hallatszottak a kastély belsejéből. Rögtön felugrottunk, hegyeztük füleinket és mit láttunk? A ket haramia drága kincsekkel megrakodva vágatott el szemünk előtt. Az első Margitkát tartotta ölében a lovon, az utolsó meg tízes kanócot dobott a kastély udvarán összegyűjtött szénaboglyára.

Leirbatatlan a nagy zűr-zavar, ami erre a kastélyban tamadt. Nem tudtuk, hogy a rablókat üldözzék-e, vagy a tüzet oltás? Nem volt senki, aki parancsolt volna. A gyönyörű szép lovak a tüztől megijedve, szerte-széjjel szaladtak, a tehenek az istállóban bennegtek; sirt mindenki, a kastély is elporladt; a kutyák vonitva álltak körül a nagy tüzet.

Igy lett az én szegény jó gazdám földönfutó. Csak minket tartott meg kis kunyhómban, mit az elégett kastély romjaiból épített, engem, anyámat, ki azóta meghalt és a nagy körtefa tövébe temettük, Czolikát, Margitka kedvence szarkáját, meg két kecskét. Most éhezik szegény, mert ezalatt a hosszú hideg tél alatt elfogyott minden félrerakott élelmiszertünk s ha nem akadnak jószívű emberek, kik rajta megkönyörülnek, talán meg is hal szegény éhen!

Kinevezés. A temesvári m. kir. posta- és táviró igazgatóság a csavolyi m. kir. postamesteri állásra Michler Nándorné sz. Karcher Mariskát nevezte ki.

Az iparoskör piknikje. Január 6-án, a farsang első napján lesz a Csitaonica épületében az iparoskör piknikje. A háziasszonyi tisztet a legelőkelőbb iparos családokból 22 asszony vállalta magára, a kik odaadó ügybuzgósággal fáradságos munkát végeztek a piknik érdekében s a kiknek az estély alkalmával 40 leány fog segédkezni. — A rendezőség mindent elkötet az estély sikere érdekében s az előlekekből: az általános nagy érdeklődésből és a kedvező hangulatból ítéelve, ez lesz a farsang legkivalóbb, legszebb és legkedvesebb mulatsága. A rendezőség megállapította, hogy a legfinomabb ételek adagja is csak 40—50 fillér lesz és hogy ennél többet senkinek sem szabad felszámítani. Kitérő itálokról a Csitaonica Gáspárja gondoskodik. Belépő jegyek személyenként egy koronáért az iparoskör szolgájánál előre is válthatók.

Új esküdtbírói elnökök. A szegedi kir. ítélőtábla elnöke a zombori kir. törvényszékhez mint esküdtbírószághoz elnökké dr. Gózdú Elek törvényszéki elnököt, elnökhelyettesé pedig dr. Markovith Lajos kir. törvényszéki bírót; a szegedi királyi ítélőtábla elnöke a szabadkai kir. törvényszék esküdtbírószághoz elnökké Polgár József kir. törvényszéki elnököt, elnökhelyettesé pedig Szerdahelyi Sándor kir. törvényszéki bírót; a szegedi kir. ítélőtábla elnöke az újvidéki kir. törvényszéknek szervezett esküdtbírószághoz elnökké Ringhofer Lajos kir. törvényszéki elnököt, állandó helyettesé pedig Saághy Ferenc kir. törvényszéki bírót jelölte ki.

Kántor és tanító választás. Szántován Valkó Ferenc kántorra, Makk Géza pedig egyhangulag tanítóvá választották meg.

Telefon megnyitás. A zombor-szabadka-újvidéki távbeszélő hálózat a forgalomnak átadott. A közönséges beszélgetés díja három percnél két korona, a sürgős beszélgetés pedig hat korona.

Eljegyzés. Dr. Marosfalvi Dávid Viktor, eszéki gyógyszeriaros eljegyezte Drescher Anna kisasszonyt, Drescher Lajos leányát Baján.

Lemondott ügyvéd. A szabadkai ügyvédi kamara közli, hogy Somogyi Sándor d. topolyai ügyvéd önkéntes lemondása folytán az ügyvédekörrel vezetett lajstromából törölté.

Eljegyzés. Heiszler Vilmos, a berlini „Viktória” szabadkai képviselője eljegyezte Heilbrunn Hermína kisasszonyt, Heilbrunn József kereskedő leányát Szabadkán.

Zenta szabad királyi város. Zenta városának közgyűlése a minap tárgyalta Erdújhelyi Menyhért, alvárosi róm. kath. plebános, a kiváló történetíró és régész indítványát, melyben „Zenta városának az önálló törvényhatósági jogra való jogos kívánságainak megszerzését sürgeti.” Az indítványozó megokolo beszédeben először is történeti vonatkozásokkal elt, azután részletesen kimutatta, hogy mennyivel kevesebb hivatalnokból áll a tisztikar több önálló törvényhatósági városban. Végül kifejté, hogy mennyivel könnyebb lesz az ügykezelés, egyszerűbb a közigazgatás, ha Zenta önálló törvényhatóságot nyer. A közgyűlés Erdújhelyi Menyhért indítványát nagy lelkesedéssel egyhangulag elfogadta és egy bizottságot küldött ki, hogy a felsőbb helyre felterjesztendő memorandumot szerkessze meg.

Nem világítanak. O-Becseről írja tudósítónk: Multkor arról adtam hírt, hogy Mohol község elhatározta, hogy ezután nem világítja, járjon ki-ki lámpással vagy maradjon otthon. Ugy látszik ez a beteges lakosság ragadós, mert O-Becse, a hol városnak szeretik nevezni a községet, estőtörtökön tartott képviselői ülésén szótöbbséggel kimondotta, hogy ezután nem világítja petroleummal sem az utcáit. Szomorú hírre vergődött már O-Becse a mostani képviselők határozatai folytán, de hogy annyira jusszon, hogy meg a legkisebb falut is lefőzze a hatamaradásával, azt nem hitük volna.

Kaszinói tisztújítás. A bacsalmási kaszinó a napokban tartotta meg tisztújító közgyűlését. Új elnökek egyhangulag és nagy lelkesedéssel Kovacsich Antal

nyung. járásbíró lett megválasztva, a ki székfoglalója alkalmából magvas beszédet mondott. Megválasztva lett még alelnöknek: Schossberger Jakab dr., pénztárnoknak Scherk Zoltán, könyvtárnoknak Marton Geza dr., ellenőrnek Molnár József, jegyzőnek Valihora István, ház-nagynak Treuer Antal, választmányi tagnak Babér Lajos, Ficzere Béla, Gajary Béla dr., Kamaras Imre, Szommer József, Vojnits Máté és Wiener Samu.

Tanmulatság. A szivaci ifjuság 1900. évi december 29-én (szombaton) Huber Péter szállodájában zártkörű tanmulatságot rendez. Belépődíj személyenként 1 korona. Kezdeté este 8 órakor. Fennmaradó tiszta jövedelem Vörösmarty Mihály szobor-alap javára lesz fordítva.

Újfajta levélbélyegek. A múlt évben életbe léptetett és a koronaszámításra alapított postai díjtárfizetés szűkebbé tette újfajta levélbélyegek kibocsátását. A kereskedelmi miniszter tehát elrendelte, hogy huszfilléres, harmincötfilléres, ketkoronás és ötkoronás levélbélyegek kerüljenek a forgalomba. Viszont a háromkoronás már forgalomban levő bélyegeket a tarifá feleslegessé tette és ezek 1901. március 31-én véglegesen kikerülnek a forgalomból.

Kézrekerült hamis pénzverők. Veszdelmes penzhamisító bandát fedezett fel a szabadkai rendőrség. Szabadkán és vidéken már régóta nagymennyiségű hamis penz van forgalomban, a nélkül, hogy a tetteseket megtalálták volna. Most azonban fölfedeztek a hamisítókát és nagy szenzációt kelt, hogy főnökük egy gazdag szabadkai vendég: Mihuska Bódog. A kézrekerült penzhamisítókat a szegedi ügyesség fogházába vitték.

Borcsempészek közben. Gubányi Bogár Imre bajai lakos ez év február elején este bort akart becsespezni a városba és azt az utat választotta, amelyet kevesen ismernek, rendőrök kevésbé, inkább csak maga fajtájú csempészek. Kasza Antal rendőr is ezen kevesek közé tartozott és mikor a híres betyár bajai névrokona, már azt hitte, hogy kijátszotta a fináncot, egyszerűen elibe toppant és megkérdezte, hogy mit visz? Szó szót követett, majd meg a szót verekedés, miközben Bogár Imre alaposan eldöngölte a rendőrt, majd felkapva koscsijára, elvágatott. A törvényszék hatóság elleni erőszak miatt 21 napi fogházra és 50 korona penzbüntetésre ítélte Bogár Imrét. A tabla azonban az eroszak büntetést látta fenntörni és fölemelte a büntetést hat havi börtönré.

Műkedvelői előadás. A bajmoki izr. népis-kola f. hó 26-án az olvasókör helyiségében a „Ferenc József tanító baka” javára jótékony eloadást rendez. Szinre kerül: A mérég pohár. Vigjáték I felvonásban. Irta Forgo bácsi. A Kossuth nota. Szinjáték I felvonásban. Irta Tabori Robertné. Mindket darabot az izr. népiskola növendékei adják elő. Az eloadásokat tánemulatság követi. Kezdeté este 8 órakor.

Az állatorvosi törvény életbe léptetése. A földmívelésügyi miniszter most becsajtozza ki az állatorvosi közszolgálat államiasításáról szóló 1900: XVII. törvények végrehajtási rendeletét, melylyel azt jövő évi január hó 1-én életbe lépteti. Egy másik, ezzel egyidejűleg kiadott rendeletben pedig megállapította a magyar királyi állatorvosok számát, azok székhelyét és működési területét. — A végrehajtási rendelet különös részletességgel és gyakorlatiasan szabalyozza az állatorvosoknak a hatóságokhoz való és összes egyéb szolgálati viszonyait, részletesen előírja teendőiket s a mellett különös figyelemmel van a szolgálat és ügymenet lehető egyszerűsítésére s a felesleges irásbeli teendők lehető mellőzésére. Az állatorvosok beosztása szerint pedig az ország minden része egyformán el lesz látva állatorvossal. Az újonnan felállított m. kir. állatorvosi állások betöltése is folyamatban van, mi annál kevesebb fog nehézségre ütközni, mivel az állásokra jótörően az összes okleveles állatorvosok pályáztak, tehát azok is, a kikre nevez a törvény nem mondta ki a pályázati kötelezettséget. Azt jelenti ez, hogy maguk az állatorvosok is jobban megtalálják az állami szolgálatban az egyéni boldogulás és hivatali működés feltételeit.

Margitkát, ott állt előtte. Margitkának is feltűnt ez ismerős hang, odanéz, ő is megismerte Frikiket; nagyon megörülték egymásnak. Frikike ugralt, körül-körül szaladgált az udvarban és nem gyozte farkat csavolai, egymás nyakába borultak volna, de hát ezt még sem tettek.

Margitka ezalatt elmondta férjének, a gazdag urnak, Castor gazdájának, hogy honnan ismeri ő Frikit, elmesélte, hogy hogyan rabolták őt el a rablók, de az öreg király epen a rablótól elfogta, felakasztotta, őt pedig az udvarban neveltette és itt adta férjhez mostani urához. Majd sirva fakadt, edes atyját sajnálta, mert azt hitte, hogy régen meghalt.

A jó ur Frikit mindjárt magához hívatta és megkérdezte, hogy él-e még Margitka papája. Nagy lett az öröm az egész társaságban, midőn Frikike kimondta az „igen”-t.

Abban hagyták a vadászatot és Frikike vezetése mellett, Margitka atyjához siettek.

Oda is érték. Janos bácsi már messziről látta a hosszú kocsisort, nem tudta elgondolni, hogy ki jöhet az elhanyagolt tájra, Czolika meg csörgött folytonosan, szakadatlanul.

Egyszerre csak megállt az első koci a kunyhó ajtaja előtt, először a Friké ugrott le, utána Margitka, berohant és nyakába borult holtuak hitt edes atyjának és örmökönnyeket sirtak, Janos bácsi és Margitka is, Frikike, Czolika is, ki szintén megismerte régi gazdáját és Margitka vállára repült.

Mikor jól kisírtak magukat, Margitka elmesélte edes atyjának, hogy menekült meg a rablótól, hogy jutott a király udvarába és hogy ment férjhez és ekkor bemutatja férjét. Ezek összecsokolóztak, felpakolták az öreg Janost és elvitték a fényes kastélyba. Boldogan éltek és még most is élnek, ha meg nem haltak.

Mikor visszamentek a kastélyba, Frikike ismét találkozott Castorkával, ők is sirtak és potyogtatták a könnyeket örmükben a földre, végre hosszas hallgatás után így szól Castorka:

„Látod edes Frikim, ugye jó az Istenke, a jó emberek dolgát, ha rosszul megy nekik, jóra fordítja.”

Frikike megbotottan szoritotta meg Castorka kezét, ők is boldogan élnek, ha meg nem haltak.

Gyászír. Özvegy Szűcs Sándorné született Tóth Etelka 83 esztendőskorában végelegyengülésben meghalt Budapesten. A tisztes matróna koszosus költőnk, bajai földink, Tóth Kálmánnak nővére volt, a kinek emlékét mindvégig gondos szeretettel őrizte. Ifjabb éveiben élénk részt vett Baja város társas életében. Halála széles körben kelt részvétet. Temetése szombaton volt. Aldás emlékre!

A molnárlegény tragédiája. Szomorú szatirája a sorsnak az a tragikus eset, mely tegnapielőtt Bács-Martonoson történt. Egy szerencsétlen fiatal ember, hogy a tűzhalál elől megmeneküljön, beugrott a vízbe és ott lelte halálát. Balog István b. martonosi malomtulajdnos vizimalmát ugyanis néhány héttel ezelőtt vontatták a téli kikötőbe, mely a közsegtől kisse távol esik. Balog a malom felügyeletét Horváth Imre molnárlegényre bízta. Tegnapielőtt este Horváth kisse ittas állapotban ment a malomba, a hálófülkében tüzet rakott és lefeküdt. Alvás közben az áttűzsedett kemencétől, mely közvetlen az mellett volt, az ágy nemű meggyuladt és ettől tüzet fogott Horváth ruhája is. Horváth a nagy fájdalomra — mit az égési sebek okoztak — fölébredt, de már ekkor egész ruhája lángban állott. A megrémült ember ugy akart menekülni, hogy kiugrott a malomból a Tiszába. A hideg vízben azonban valószínűleg görcsöt kapott és mielőtt partra ért volna, a vízbe fulladt. A malom teljesen leégett. Másnap reggel találtak meg az összeégett vízbefutól szerencsétlen legény holttestét. Horváth edes anyja iránt, aki fiában egyetlen támaszát veszítette el, általános a részvét.

Esküvő. Dr. Káldor Gyula, fővárosi ügyvéd, az ismert kriminálista, kerényjai földink, jövő évi január hó 6-án déli 12 órakor tartja esküvőjét a budapesti dohány utcai izr. templomban Adler Janka kisasszonnyal.

Két agárverseny. Rég lezajlottak a szabadkai és a szolnoki agárversenyek, de azért az agarasz sport kedvelői még mindig oly érdekes és élénk sportnapokat várnak elő, a melyekre az összes résztvevők örökre kellemesen fognak visszaemlékezni. Két ilyen sportnapról óhajunk beszámolni, amelyek egyike megismétlése lett volna a szabadkai versenyeknek, mert az ott szerepelt agarak legjava jött is újból találkozott volna, a másik pedig azt volt hivatva eldönteni, hogy melyik ezidő szerint Magyarország legjobb agara. Az elsőéget való érdekesítő küzdelem folyó hó 17-én folyt le, Fernbach Károly csonoplai agaraszterületén, amely alkalommal Fernbach Janos Csipkéje, a szabadkai országos agárverseny ezidei, billikom nyelője és Roheim Zsiga Snapsza, a szabadkai országos vándordíj ezidei nyertese voltak háromszor összevetve. Csipke a szolnoki országos agárverseny ezidei billikomosát Szarkapált, s így közvetve az összes szolnoki agarakat verte le Szabadkán, s ugy Csipke, mint Snapsz leverték a velük összevetett összes bacsmegeyi billikomosokat, s így bármelyikük veresége is a legjobb meretűl szolgálhatott annak az elbiralásához, melyikük tarthat számot az idén a „Magyarország legjobb agara” címre. A hétévi agaraszat határnapja meglehetősen volt kipécézve a naptárból, mert nola egy kisse kellemetlen eszpos szél fujdogált, ez az agaraszsport iránt az érdeklődést a legkevesebb sem lankasztotta. Nyul elegendő mennyiségben agrott, s a verseny realis voltat meg inkább kitűntettek a nagy bajtasok, melyek csak annak tulajdoníthatók, hogy ilyenkor december közepén a nyulak síldője ugy mint bakja már jobban fut. Emelte a verseny érdekességét meg az is, hogy a két passzionatus versenyző egy gyönyörű, értékes ezüst billikomot tűzött ki a győzelem díjaul. Az első futas azt a latszatot keltette, hogy Csipke szerzi meg az aranybillikom mellé az ezüst billikomot is gazdájának, mert ebben a bírói ítélet szerint Csipke maradt fenn. De a következő összevetésekből ketséget kizárólag kitűnt, hogy ez a futas nem volt realis, mert Snapsz ebben a nyulat csak későn látta meg s így a rövid bajtasban nem nyilt alkalma kifejteti képességeit. A második és a döntő harmadik futásban ugyanis Snapsz nagy fölényuel győzött s ezzel megmutatta, hogy a ritka sebességgel nagy kitartas is parosul benne. Emeli Snapsz gyozelmének értékét az a körülmény is, hogy a döntő futas előtt egy a versenyszabalyok szerint számításba nem jövő futásban — amidőn mindkét agár a „hajrá” után mas-mas nyul után futott s így szólózt — beszámolt a nyulával, meg Csipke — el kell ismeri, szinten gyönyörű munka után — kiált; s így bátran mondhatjuk — amennyiben Snapsz az idén meg nem volt teljesen formában — ha kisse még kiszélesedik és jobban megizmosodik, a jövő évben is meg fogja vedeni maga és gazdájának a vándordíjat, amely három egymásután következő évbeli győzelemhez van kötve. A két versenyző agár futasa közötti időt Roheim Zsiga Rampásának és Szemző István Földle nevű agarának futasa töltötte ki. Itt is mind a három összevetésben a Snapszszal egy alombeli Rampás győzött, ez az igen szorgalmasan futo, bizonyos sebességgel, de annál nagyobb kitartással bíró könnyű kis agár, amelynél szebbet s kinezésre erőteljesebb agarat keveset lehet látni. A bírói tisztet minden futás alkalmával Leibach Antal a bacsmegeyi agársportkedvelők egyik vezere töltötte be a legnagyobb szakudással és partatlansággal. Résztvettek meg a vadászaton Fernbach Karolyné urnó, a szives és vendégszerető háziasszony és Szakáll Margit urhölgy, akik mint szenvedélyes sportladyk az utolsó percig résztvettek a hajtasokban, továbbá Karácson Olga urhölgy, Szemző István, Szemző Karoly, Falcione Lajos, Roheim Zsiga, Fernbach Janos, ifj. Karácson Gyula és a házigazda Fernbach Karoly. A másik sportnap, amelyen a Fernbach Karoly és neje által az I. és II. díj győztesének felajánlott billikom sorsa dőlt volna el, sajnos, a nagy köd miatt nem sikerült. Az összevetéseket csak delben lehetett megkezdni s így a gyulafalvai különben is vadszegény területen a sötétség beálltaig a versenyt nem lehetett befejezni. Pedig gyönyörű sportra volt kilátás, mert a fentnevezett agarakon kívül még Leibach Keresztély két angol teliver agara Bérci és Gyöngyös és Szemző István Szorisd nevű agara is versenyzett a szép díjakért. Snapsz és Csipke most kitétek magukért, mert az előbbi a teliver angol Bércit, az utóbbi pedig Földlet verte le s így újból maguk közt dönthettek volna el a díjak sorsát, amelyet ismét „I. Snapsz”, „II. Csipke” sorrendben nyertek volna meg, Eiven eddig mutatott formájukhoz. Kárpótlást uyujított azonban a sport sikeretlenségéért Szemző Istvánnak, a házigazdának szives vendég-látása, amelylyel ezt a napot is, mint sok más, feledhetlenné tett a résztvevők előtt. (k—g.)

legett Tóth
én meghalt
ónk, bajai
k emlékéit
iben élénk
les körben
emlékére!

Szomorú
egnapelőtt
tal ember,
tt a vízbe
osi malom-
zelőtt von-
távol esik.
e molnár-
e ittás álla-
t rakott és
pétől, mely
gyuladt és
atb a nagy
-fölebredt,
megremült
malomból
leg göresőt
fulladt. A
lak meg az
testet. Hor-
n tamaszt

ügyvéd, az
évi január
budapesti
asszonnyal.

k a sza-
e azért az
es élénk
az összes
emlékezni.
amelyek
versenyek-
t is újból
atva előn-
g legjobb
elem folyó
i agarász-
Cispáje,
kom nye-
i országos
összevetve.
ei bilkolo-
olnoki agant
Suapsz
rei bilkolo-
gjobb mer-
melyikük
obb agara-
etelven volt
kellemetlen
nt az erdekl-
leendő
voltat meg
csak annak
en a nyulak
eite a ver-
asszionatus
omat tüztöt
szaszt kel-
kom mellé
en a bírói
következő
hogy ez a
nyulat csak
nyulat al-
dótó har-
ly győzött
el nagy ki-
lmenek ers
előtt egy
jövő futas-
n mas-mas
a nyulaval,
rórt munka
menyiben
aban — ha
dik, a jövő
rdajának a
kező evbeli
agar futasa
szemző Ist-
ki. Itt is
y alombeli
p, bizonyos
ró könnyű
esebb aga-
n futás al-
rtkedvelők
udással és
h Fernbach
zasszony
lyes sport-
okban, ton-
ach Janos,
h Karoly.
ly es neje
t bilkikom
tt nem si-
tt megkez-
égy tertt-
tetett befe-
ert a fent-
szélyly két
mzó István
p dijakért.
rt az előbbi
et verte le
el a dijak
" sorrend-
formájuk
kertelenés-
és vendég-
nást, feled-

Diákok napja. Szombat a diákok napja volt. A zombori összes iskolákban ugyanis ekkor volt a karácsonyi értesítők kiosztása. Vegyes érzelmek uralkodtak ilyenkor az ifjuságot. Az öröm derítje sugárzik arcukról, hogy visszatérhetnek egy időre a szülei ház kedves körébe, másként meg egy részét bántja az aggodalom, a nem jól végzett kötelesség keserű érzése, a rossz értesítők és a szülők karácsonyi dorgatoriuma.

Halálozás. Özv. Zdráhál Gyuláné szül. Virter Mária urasszony, Virter Karoly írótársunk nejje, Érsekújváron meghalt. Elhunytáról a család a következő gyászjelentést adta ki: Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel tudatják, a legjobb anya, nagyanya és testvér, özv. Zdráhál Gyuláné szül. Virter Mariának áldásos és tevékeny életének 73 ik évében 1900. dec. 20-án hajnali 3 órakor a balotti szentségek ajtásos felvetéle és rövid szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát. A boldogult földi maradványai a rom. kath. egyház szertartásai szerint folyó hó 21-én délután 3 órakor fogják a gyászhalál (Szechenyi-utca) beszenteltetni és onnan Faddra szállítva, a családi sírba örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szentmise áldozat f. hó 21-én reggeli 9 órakor fog a helybeli szt. Ferencrendiek templomában az egek Urának bemutatni. Érsekújvár, 1900. évi dec. 20-án. Áldás és béke lengjen a drága kalott hamvai felett! Zdráhál Gyula fia, Zdráhál Gyuláné sz. Hegedűs Anna, menyec, Ilona, Laci, unokái, Virter Antal, özv. Korányiné Virter Eleonóra, Vértesi Karoly és Virter Kálmán, testvérei.

Filharmonikusok hangversenye. A zombori filharmonikusok karácsony masnapján a zeneiskolában tagjai részére hangversenyt rendeznek a következő műsorral: 1. Schubert vonósötös Op. 163. 2. hegedű, melyhegedű és két gordonka. Csavojác János, Ribiczey Kálmán, Winter Antal, Henneberg Géza, Csavojác Ferenc. 2. Rubinstein A. Azra Op. 32. ének zongorakísérettel. Ifj. Késmárky Béla, Hammerstedt Vendel Janos. 3. Paganini Moez fantazia, hegedű és zongora. Csavojác János és Csavojác Ferenc. 4. Mozart d moll zongora hangversenye vonós zenekarral. Hammerstedt Vendel Janos, dr. Lajosévits János, Linczinger Gyula, Heisinger Antal, Ribiczey Kálmán, Csavojác János, Vuits Peter, Késmárky Béla, Orkányi Ede, Tomcsányi Aladár, Winter Antal, Henneberg Géza, Csavojác Ferenc és Sey Sándor.

A tanító közhivatalnok. Sajnos, gyakran megessik, hogy a tanító hivatalos munkája közben bántalmaznak és ily esetekben szükséges volt, a támadók ellen a királyi ügyész eljárása. A vallás és közoktatásügyi miniszter most azzal a kérdéssel fordult az igazságügyi miniszterhez, hogy a tanító közhivatalnoknak tekintendő-e az 1878. V. t. c. 270. illetve 461. § a szempontjából. Az igazságügyi miniszter a válaszában kijelentette a következőket: Az állami, egyáltalában pedig bármilyen jellegű nyilvános iskolában működő tanítók közhivatalnoknak tekintendők az 1878. évi V. törvények 270., illetve 461. § a 2. pontja és 461. § a szempontjából. Annak meghatározása ugyanis, vajjon bizonyos hivatal magán- vagy közhivatal-e: az állam közjoga irányadó. Eszerint állami hatóságok azok, melyek az állam ügyeit ellátják, tekintet nélkül arra, vajjon megbízásukat magától az államtól közvetlenül, vagy más közjogi testületek közvetítésével nyerik. Minthogy pedig az államnak a jogbiztoság fenntartása, igazságszolgáltatás és az állami célok megvalósítására rendelt kényszer alkalmazásán kívül egyéb teendői is vannak a közművelődés, a nemzetgazdaság és egyáltalán minden közérdek előmozdítása körül: a szűkebb értelemben vett közhivatalnokok mellett, kik az imperiumot, vagy jurisdikeiót gyakorolják, közhivatalnokoknak a szó tagabb értelmében azok is tekintendők, kik az állam gonddozó tevékenységének ügyköreit az állam közvetlenül, vagy közvetett befolyása alatt és ellenőrzése mellett gyakorolják. Tényleg a büntetőjogi gyakorlat „közhivatalnoknak” tekintette mindig a nyilvános intézeteknél alkalmazott tanítókat, ott is, hol megbüntetésükről hivatali büntett, vagy vétség miatt, de ott is, hol ama határozottabban védelemben való részesítésükről volt szó, mely a közhivatalnokot állásánál és jellegénél fogva megilletik. Az ezek irányában elkövetett és hivatali kötelességeiknek teljesítésére vonatkozó rágalmasz vagy becsületsértés tehát az igazságügyminiszter nézete szerint a büntetőtörvénykönyv 270. szakaszában meghatározott módon tartandó meg.

Pénzhamisítók. Apatinból írja tudósítónk: Az apatini csendőrmester és rendőrfőnök egy kiterjedt pénzhamisító banda nyomára jött hosszabb buzdó faradozás után s azok közül többeket a 20 filleres és 1 frtosok gyártásához használt 4 drb géppel együtt elfogott. A vizsgálat erélyesen folyik s több apatini is gyanuban van, sőt egy, a ki beismerésben volt, fogva van.

Vízbefült munkások. Megrendítő szerencsétlenségről ad hírt csuroghi tudósítónk. Mult héttől hat munkás a Tiszában lelte halálát. A Tisza-szabalyozó Társulatnál alkalmazott munkások egy része ugyanis e hó 17-én reggel a csuroghi révben gyűlt össze, hogy dereglyén munkahelyükre terjenek vissza. Alig értek 30—40 méternyre a parttól, a mikor iszonyu szelvihar keletkezett, mely a könnyű járművet felborította. Harmincegy munkásült a dereglyében, a kik között iszonyu küzdelem fejlődött ki, hogy a felborult járműbe kapaszkodhassanak. A csuroghi hárszok gyorsan a vízbe futtak segítségére siettek. 34 munkás közül 28 embert sikerült megmenteni, míg Bodi Mihály, Arpás Ferenc, Nikolics Joco, Kosztics Dusan, Szakits Gyuro és Nenadits Gyuro a Tiszába futtak. A szerencsétlenül jart munkások holttesteit még eddig nem sikerült megtalálni.

Téli gazdasági tanfolyam a szabadkai földmivessiskolában. A földmivessügyi miniszter a felügyelő bizottsággal egyetértőleg 1901. évi január 5-től február 28-ig terjedő időre téli gazdasági tanfolyam tartását engedélyezte 20 bentlakó tanuló részére, melynek munkaköre és feltételei a következők: Az egészben ingyenes, teljes ellátás és lakásból álló ösztöndíjra legalább is a 18. életévüket betöltött irui és olvasni tudó, jó erkölcsű bizonyítványt felmutató gazdaságihoz tartozó ifjak vétnek fel a földmivessiskola igazgatója által, Paliconos jelentkezve, vagy levélileg oda fordulva. A tanítás és tanulás tárgyát képezik: a főbb talajnevek ismertetése s mivélési módjai; a trágyafélék okszerű kezelése, alkalmazása, a szokásos mivélési művelények helyes természetés módja, a faültetés, fanemesítés, a szőlőmetszés fogásainak ismertetése, begyakorlása; az állattenyésztés alapelveinek elsajátítása, az állatok

okszzerű takarmányozása és ápolás gyakorlása s ezzel kapcsolatosan a takarmányfélék előkészítése, u. m. a szeeska és répa vágása, a szemes póttakarmányok darálása, a nehezben emészthető takarmányfélék füllesztése stb. a földmivelő cséplő és magtári gépek és eszközök ismertetése és kezelése, a buza csávázása, a szőlő permetezése stb. Ezek mellett bevezetettnek a legegyszerűbb számadás vezetésébe, a mezőrendőri és munkástörvények ismeretébe. Oktatást nyernek továbbá a háziipari cikkek készítésében; nevezetesen a kosár- és gyékényfonásban, a cirokseprő és a kefekötésben, u. m. a kukoricalevél (csuhé) feldolgozásában azon kedvezmény biztosítása mellett, hogy az egészen önállóan készített háziipari tárgyak minden váltságdíj nélkül a készítőjük tulajdonába mennek. A téli gazdasági tanfolyam kötelelébe tartozók részére a földmivessiskolai rend és fegyelmi szabályok érvényesek s a jó sikerrel végzetek bizonyítványt nyernek.

Miklós napja. Lalitörök írjak lapunknak: Ritka szép családi ünnepelet, szent Miklós családji védszent napját ilte f. hó 19-én Poppovits Milán községi jegyző vendégszerető háza a község és környékének intelligenciája körében. Az egyházi aktust, a vizszenelést Sztójanovits Mihály bogányi zárdafőnök s jelenleg a gyengélkedő laliti esperes-plébános helyettese szokatlanul fényes ceremóniával végezte, majd ezt követőleg oly elragadó és lélekelmélő szavakkal kért áldást az ünneplő családra, hogy az idegen felkezetű vendégsereget is könnyégek meghatotta. A díszes vendégsereg a következők állott: Pertschi Ferenc Filipováról, özv. Vissy Józsefné két leányával Hódáságról, Bikár György és neje O. Palánkáról, Dobsinszky Lodomér és neje Déronyáról, özv. Radovánov Sztána O. Verbászról; helybeliek: Sztójanovits Mihály, Lehotzky Károly neje és két leányával, Tessényi Ida, özv. Maróthy Lajosné szül. Borovszky Irma, Lachovics Lajos nejével, Uvality Szrdan, Szentyanin Zsivojin, Ocskay Lajos és neje stb. A lukullusi ebéd és vacsorát tánc követte s a fényes s igazán minden ízében családias ünnepelet a reggeli órákig tartott.

Halálozás. Prodánovics György, a szabadkai takarékpénztár és népbank főkönyvelője meghalt. Haláláról a következő gyászjelentést vettük: A szabadkai takarékpénztár és népbank igazgatósága, igazgatótanácsa, felügyelő-bizottsága és tisztviselő személyzete mély fájdalommal jelentik Prodánovics Györgynek az intézet kiváló érdemű főkönyvezetőjének, mai napon bekövetkezett elhalalozását. Szabadkán, 1900. évi december hó 20-án. Áldás és béke poraira!

Eves bérletjegyek az államvasutak vonalain. A magyar királyi államvasutak igazgatóságától nyert értesítés szerint, a magyar királyi államvasutak összes saját vonalain érvényes (tehát az üzemen levő helyierdekű vasutak kivételével) az 1901. évre ismét éves bérletjegyek fognak kiadni. Ezen bérletjegyek arai: az I. osztályban 1000 korona; a II. osztályban 700 korona; a III. osztályban 400 korona. Azonkívül minden jegyért 2 korona kiállítási illeték fizetendő. Az I. és II. osztályu éves bérletjegyek valamennyi rendes személyszállító vonalon, a III. osztályu bérletjegyek azonban csak személy- és vegyes vonatokon érvényesek. Express vonatokon a bérletjegyek csak külön pótdíjak ratizetése mellett érvényesek. Az éves bérletjegyek a magyar királyi államvasutak titkárságánál (Budapest, VI. Andrassy-ut 73.), továbbá — de csak 1901. évi február hó végéig — az I. és II. számú városi menetjegyirodáknak Budapesten (Hungaria-szálloda, illetve Cook Th. és fia cég, Vigadó tér 4.) valamint a bécsi városi menetjegyirodába (Karuthering, Grand Hotel) adatnak ki. A bérletjegyek az esedékes összeg, valamint az újabb időből származó látogatójegy-alaku két arckép beküldése és jegyvasarló nevének, foglalkozásának és lakhelyének közlése mellett irásban is megrendelhetők. A két arckép mindegyikét a tulajdonos az arckép oldalának alján tintával sajátkezűleg aláírni tartozik. Különösen fölemlítjük, hogy a bérletjegy kiszolgáltatása csak nyolc nappal a megrendelés beérkezése után igényelhető. A bérletjegyek használatára egyébként az azokban foglalt határozományok mérvadóak.

Magyarország. A hírlapok előállításában ma a technikai vívmányok egész forradalmi átalakulást idéztek elő. Az egész ország át és át van halozva ma már telefonnal. Pümeből, Kolozsvárról, Kassáról, Szegedről, Temesvárról és az ország legtavolabbi részeiből is a megtörtént események pár masodperc alatt egész terjedelemben és teljes hűséggel közölhetnek az ország fővárosával. Egy modernül berendezett hírlap szerkesztőségében este már az egész ország fontosabb napi eseményei ismerve vannak. Pl. Kassán összegyűlt az országos gazdaságkongresszus. — Ülésezik d. e. 9 órától d. u. 5 áráig. A telefon elröpi minden szónok beszédét és a mi Kassán még 5 órakor elhangzik, az Budapesten este már leírva, kisérdve és nyomtatva van. Így készül a modern lap lazás, nagy tevékenységgel. Szamitalan munkás kéz dolgozik egész napon keresztül felépítésén és este már óriási gépek röpitik öránkit tizezernyi példányokban a 20—32 oldal terjedelmű lapokat. Minálunk egyedül a „Magyarország” teremtette meg ezt a modern, nagyszabásu hírlapi berendezkedést a mely a külföld számos nagy gépontján már sikerrel van bevezetve. A „Magyarország” tette lehetővé, hogy gazda, kereskedő, iparos már reggel az ország távoli részeiben is egy oly lapot kaphasson, a mely vele minden szükséges dolgot közöl. Hiteles gabona árakat, kurzusokat, üzleti híreket, törvényes rendelkezéseket, országgyűlési tárgyalásokat, kongresszusokat és minden érdemleges tudnivalót. A „Magyarország” azonkívül nagy súlyt helyez a tartalom gazdagságára, sokoldalúságára, a hírek bőségére. Nincs lap, a mely ma változatosabb, élénkebb lenne, mint a „Magyarország”. Valogatott regények, tárcák, szépirodalmi ismertetések, színhazi és más tudósítások teszik kedvelhető és élvezhetővé a lapot mindenki számára. A lap főszerkesztője dr. Holló Lajos, orsz. képviselő, felelős szerkesztője dr. Lovaszy Márton. A „Magyarország”-ba írja vezérelket Bartha Miklós az ország első publicistája. A közgazdasági részt Lazár Pal megügyemti tanár szerkeszti. A mezőgazdasági érdekek hatalmas szószólója a lapban dr. Baross Janos a kiváló közgazdasági író. A tárcarovatban: Lónyay Sándorné, Móra István, Vértesi Arnold, Abonyi Árpád, Szikszay Ferenc, Gombósné Galamb Margit, Sas Ede és más kiváló írók működnek közre. Ezenkívül minden téren a legvalogatottabb írói és hírlap írói gárda áll a „Magyarország” szolgálatában. A „Magyarország” előfizetési ára: negyedévre 7 kor., fél-évre 14 kor., egész évre 28 kor., egy óra 2 kor. 40

fillér. A „Magyarország” szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, Teréz-körút 19. sz.

Budapesti Napló. Az az újságíró-gárda, mely a maga erejéből minden vállalat mellőzésével a szerkesztőség saját tulajdona gyanánt megalapította a Budapesti Napló-t, messé sikert ért el. A lelkes csapat a szabadelvi magyar közönségnek legkedveltebb újságizgatója lett. Magával hozván fényes és jóliró neveket, bántalmos szorgalommal és kitartással gyűjtven mindnapra össze mindazt, ami a szerkesztőség, e lap szabadelvi és független politikájának, nemzeti érzületének és magas izlésének minden huszonnyolc órában ismétlődő bizonyosságát adja: — a Budapesti Napló nemcsak keletkezésének történetében új és eredeti, de a közönség szimpatiainak gyors felkötésében is eddig nem látott példát mutat. Es minden szám arra vall, hogy a Budapesti Napló megérdemli ezt a támogatást. A Budapesti Napló-nak friss és megbízható értesülései, lelkes, temperamentumos, komoly, tartalmas, hatással valóságos szenzációs politikai cikkei, a melyek nyomtatékossá teszik a politikai sulyra döntő jelentőségű újság véleményét, tárcarovatának magas irodalmi színvonalá, gazdag informatív anyaga, kitűnő értesülései, kimerítő, ötletes, változatos, eleven rovatai s mindenrendű közleményeinek változatosága és folyton gyarapodó bősége: napról-napra ékeszölőtan tanuskodnak arról, hogy a Budapesti Napló fényesen megfelel a legvéresebb várakozásnak is. A Budapesti Napló szerkesztősége és olvasó-közönsége közt páratlanul meleg és szíves viszony fejlődött ki. Naponként jelentkezik az a Szerkesztői üzenetek rovatában. A Budapesti Napló valóságos szenzációs meglepetést hoz előfizetőinek azzal a meglepetéssel, hogy kivétel nélkül valamennyiüket biztosítja a Mannheimi Biztosító Társaság magyarországi képviselősegenél haloszt el, ugy az elhalálozás mint a rokkantság esetére 2000 korona erejéig. A biztosítás egész költségét maga a lap fedezi és ugy a „Budapesti Napló” régi előfizetői, mint az újonnan belépők jogervényes biztosítási kötvényt kapnak 2000 korona erejéig. Karácsonyra díszes és tartalmas naptárjai kedveskedik a „Budapesti Napló” előfizetőinek. A képes naptár, amely hatalmas kötet, ugy a régi, mint az újonnan belépő előfizetők megkapják. A Budapesti Napló szerkesztősége, amelynek belső tagjai: Vesz József, főszerkesztő, Braun Sándor, felelős szerkesztő, Abonyi Emil, Clair Vilmos, Cerri Gyula, Erős Gyula, Fái Béla, Goda Géza, Gergely István, Hajdu Miklós, Holló Márton, Horváth Elemér, Janovics Fál, Kabos Ede, dr. Kovács Jenő, Laczó Andor, Lyka Károly, Márkus József, Molnár Ferenc, dr. Soltész Adolf, Sváb Tivadar, Thury Zoltán napról-napra egész erejét, egész lelkesedését, összes hírlapírói kvalitásait viszi a harcba. Hűséges szövetségese ebben a külső munkatársak díszes serege. Ez a rugója a Budapesti Napló eddig példátlan nagy sikerének és biztosítéka jövőjének. Olvasóink figyelmet újul is felhívjuk a Budapesti Napló-ra és ismételve legmelegebben ajánljuk ez újságot. Olvasásra az újdonságok iránt érdeklődőknek és valóságos lelki épülésekre azoknak, akiknek a magyar hírlapirodalom magas színvonalában és magyar írók és újságírók hangszorgalmában kedvük telik.

Városi közgyűlés.

Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága szombaton délelőtt 10 órakor a városháza nagytermében rendkívüli közgyűlést tartott.

Hauke Imre polgármester a közgyűlést pont 10 órakor megnyitván, a jegyzőkönyv vezetésével Gyurisits György városi főjegyzőt, a szólni kivánók feljegyzésével pedig Maximovits Miklós városi aljegyzőt bizta meg.

Ezután letárgyalattak a következő ügyek:

Az állatorvosi közszolgálat.

Felolvasatott a földmivessügyi miniszter intézvénye az állatorvosi közszolgálat államosításának életbe léptetése tárgyában. — A tanács utasított a szükséges intézkedések megtételére.

Felső kereskedelmi iskola.

A vallás- és közoktatástügyi miniszter intézvénye a városi felső kereskedelmi iskola ügyének rendezése tárgyában. — A miniszteri intézvény alapján a közgyűlés Zsulyevits Ernő igazgató fizetését 400 koronával, Trenacsényi Karoly és Novákovits Izidor tanárok fizetését pedig 200—200 koronával emelte személyükhöz kötötten.

Központi vajgyár.

Hauke Imre polgármester előterjesztése Hildsberg Gyula drezdai és Goldering Pál berlini cég által létesítendő központi vajgyár iránt. — Ez a két cég vajgyárat akar Zomborban felállítani. Minthogy ezzel a szarvasmarhatenyésztést elősegítik és sok munkásnak adnak kenyeret, azért a várostól 1200 □ ölyvi ingyen telket kérnek közel a vaspályához. A közgyűlés elfogadta az állandó választmány javaslatát azzal, hogy a cég által a tejszövetkezetekkel kötött szerződést bemutatni tartoznak.

Jegyzőkönyv hitelesítés.

Ezzel a kitűzött tárgyak letárgyalatván, a jegyzőkönyv hitelesítésére Blumenthal Lajos, Ehrlich Nándor, Fratricsevits Béla, Vukicsevits Péter és Frey Imre bizottsági tagok küldettek ki.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Rum.

James Waters & Co. London.

London Special.

Liquerök.

Triple-Sec Cointreau.

Cointreaux fils Paris.

Orange Whisky.

Fremy Fils Chalonnos s/Loire.

Pezsgők.

Veux Cliquot Ponsardin.

Doux cides.

G. H. Muhm Reims Extra Dry.

Moët d' Chandon Épernay.

Cremant d' ty Rosé.

Nagy raktár

ifj. Heindlhofer Róbertnél
Zomborban.

Gazdász

alkalmazást keres. Végezte az adai földmives iskolát: beszél magyarul, németül és szerbül. Bővebb értesítést a kiadóhivatal ad.

3-1

9736. sz.

1900.

Pályázat.

Bács Bodrogh vármegye ujvidéki járás főszolgabírája Ó Futtak községben leköszönés folytán üresedésbe jött kertészi állásra pályázatot hirdet.

Ezen állással előleges havi részletekben fizetendő évi 400 korona készpénzfizetés, szabad lakás, a gyümölcsfák és csemeték eladásából keletkező tiszta jövedelem 10% a és 200 □-ól kert hasznélvezete van egybekötve.

Felhívtnak tehát mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint eddigi alkalmazásukról szóló kellőleg felszerelt kérvényüket **jövő év január hó 10-ig** nálam annál is inkább nyújtsák be, mert később beérkező kérvények figyelembe nem fognak vétetni.

Ujvidék, 1900. évi december hó 17-én.

Mihailovits,
főszolgabíró.

3-1

Bács-Bodrogh vármegye alispánjától.

51887. sz.

alisp. 1900.

Pályázati hirdetmény.

A vezetésemre bizott vármegye közpénzában nyugdíjazás következtében megüresült és évi 528 korona fizetés, 60 korona lakpénz, 40 korona csizma pénz és természetben ruházattal javadalmazott központi óralló állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1873. évi II. t. c. 12 §-ában és ugyanezen törvények 17. §-ának c) pontjában körülírt követelményeknek megfelelően felszerelt kérvényeiket **1901. évi február hó 15-ig** hozzám annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

A természetbeni ruházat áll: évente 1 sapka, 1 atilla, 2 kék nadrág, 1 vörös mellény, 1 teljes kanavász nyári ruha, valamint 3 évente egy báránybélés mente és 4 évente egy köppeney.

Zombor, 1900. évi december hó 15-én.

Karácsony Gyula s. k.,
alispán.

3-1

Bács-Bodrogh vármegye alispánjától.

55654. szám.

alisp. 1900.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye alispánja részéről ezennel közhírré tetetik, hogy az alább megnevezett munkák biztosítása céljából **folyo év december hó 28-ik napján (péntek) reggeli 9 órakor** a vármegye székházának kisteremében zárt ajánlatokkal egybekötött szóbeli versenytárgyalás fog tartatni, a melyre a vállalkozni kívánók ezennel meghívattak.

A biztosítandó munkák a következők és pedig:

1. A zombori-bezdáni törvényhatósági közut 11-6-11-94 km szakasza és a gombosi vasúti állomáshoz vezető út közut helyreállítása, részben kockakövel való burkolása. Előirányzott költség 5648 korona 12 fillér. Letendő bántalmaz 300 korona. Az ajánlat köbméter egységében teendő. A szállítási megbízás az árlejtés eredményétől függően 1, 3, esetleg 6 evre fog adatni.
2. A rác-militics-gombosi törvényhatósági közut 11-6-11-94 km szakasza és a gombosi vasúti állomáshoz vezető út közut helyreállítása, részben kockakövel való burkolása. Előirányzott költség 5648 korona 12 fillér. Letendő bántalmaz 300 korona. Elkészítési határidő az átadás napjától számított 8 hét.
3. A vármegyehez előtti aszfaltút mindenki veges levő lepusztulóját kiszélesítése hasonló minőségű kövel. Előirányzott költségösszeg 688 korona 85 fillér. Letendő bántalmaz 60 korona. Elkészítési határidő a munkaadatás napjától számított 5 hét.

Ezen felsorolt munkákra vonatkozó írásbeli ajánlatok, melyekben az illető versenyző, vagyis vállalkozni kívánónak a neve, polgári állása, rendes tartozkodási helye, — továbbá az ajánlatok egyéni és összes vállalati árak és pedig az utóbbiak, — úgy számokkal, mint betűkkel is kiírandók és a melyekben a fentebb megnevezett munkákra vonatkozó árakat szerinti számított előirányzott értékeikről különösen esatlano és **folyo év december hó 27-ik napjának délutáni 5 órájáig** a vármegye alispánjára címezve nyújtandók be.

Versenyzők ajánlatukhoz a körajból megfelelő és pecséttel ellátott mintaköveket tartoznak bemutatni és amennyiben ezt elmulasztják, úgy ajánlatuk figyelembe nem fog vétetni.

Az ajánlatok úgy adandók be, hogy mindgyüknek borítékára a szükségesek, vagyis az ajánlattevő neve és lakhelye, továbbá amire az ajánlat tetetik és vegre a bent levő bántalmaz összege világosan feljegyzendő, megjegyeztetvén, hogy a kitért határidőn túl beérkező, vagy az előirt feltételeket bármely tekintetben nem felelő ajánlatok, valamint az utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Azok, kik a felsorolt vállalatokra a nyilvános szóbeli versenytárgyalás útján kívánják pályázni, kötelesek az illető vállalatra nézve fentebb kikötött biztosítékot a szóbeli árlejtés megelőzőleg lefizetni, különben az árlejtésben részt nem vehetnek.

A szóbeli árlejtés megkezdése előtt az abban résztvevni szándékozók tartoznak kijelenteni, hogy az illető vállalatra vonatkozó részletes árlejtési feltételeket és egyéb kapcsolatos előírásokat okmányokat tokeletesen ismerik, míg az írásbelileg pályázók ezen kijelentést ajánlatukban kötelesek megtenni.

Végül megjegyeztetik, hogy a vonatkozó részletes árlejtési feltételek és egyéb kapcsolatos műszaki okmányok az államépítészeti hivatal hivatalos helyiségében a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zomborban, 1900. évi december hó 11-én.

Karácson Gyula,
alispán.

2-2

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

KÖNYV- ÉS KÖNYVOMDAI INTÉZETE
ZOMBORBAN
A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

Itt megrendelhetők:

- Váltók.
- Gyászlapok.
- Számlák.
- Levélfejek.
- Névjegyek.
- Eljegyzési és esketési kártyák.
- Sima- és dombornyomatu monogrammok.

Községi nyomtatványokból nagy rakfár.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.

Községeknek három havi hitel.

Itt megrendelhetők:

- Hírlapok.
- Művek.
- Naptárak.
- Táblázatok.
- Falragaszok.
- Körlevelek.
- Táncigalmi meghívók.
- Táncrendek.
- Étlapok.

A „BÁCSKA” kiadóhivatala.

Telefon szám: 18.

China-thea.

Rothmann valódi china-theája törvényes védjeggyel és zárral ellátott csomagokban kapható Zomborban

Parcsetich Károly
fűszerkereskedésben
(őzv. Zapf Jánosné-féle ház, korzó).

8-4

Pályázat.

O-Becse nagyközségben üresedésben lévő hat — napi 2 korona összeggel javadalmazott állandó díjnoki állásra ezennel pályázat hirdetjük azzal, hogy a **folyo év december hó 28-an** betöltendő ezen díjnoki alások a községi szabályrendelet módosításáig állandóknak lévén tekintendők, ennek bekövetkeztével azok díjnoki állásokká fognak átváltoztatni, amelyeknek betöltésénél a tényleges működésben lévő díjnokok előnyben reszesítetnek; s hogy a díjnoki helyek betöltésénél előnyben fognak reszesítetni azok, kik jegyzői oklevéllel bírnak és a magyar nyelven kívül a szerb nyelvet is szóval és írásban bírják.

Kelt O Becsen, 1900. évi december hó 8-an.

Mihály Sandor, Vrbaski Istvan,
jegyző. 3-3 bíró.

10194. sz.

kig. 1900.

Pályázat.

Kiszács községben leköszönés folytán üresedésben lévő segédjegyzői állásra pályázatot nyitok.

Ezen állással évi 800 korona fizetés és anyakönyvvezető-helyettesi tiszteletdíjből álló javadalmazás van egybekötve, ehhez járul még 12 ingyenes előfogat fuvar magánhasználatra 4 mértföld távolságon belül.

Pályázni kívánók minősítésüket és nyelvismeretüket igazoló okmányolt kérvényüket **1901. évi január hó 15-ig** nálam annál is inkább mutassák be, mert a később beérkező kérvényeket figyelembe nem vehetem.

Magyar nyelven kívül a tót, esetleg szerb nyelv ismerete kívánatos.

Ujvidék, 1900. évi december hó 18-an.

Mihailovits,
főszolgabíró.

2-1

8961. szám.

kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

Bács községben lemondás folytán üresedésbe jött segédjegyzői állásra pályázatot nyitok.

Ezen állás előleges havi részletekben fizetendő évi 1080 korona készpénz fizetéssel és kivezetetés esetén 40 korona anyakönyvvezető helyettesi tiszteletdíjjal van egybekötve.

Ezen állást elnyerni óhajtók pályázati kérvényüket nálam **folyo év december hó 27-ig** nyújtsák be, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak. Pályázóktól a magyar nyelven kívül a német és szláv nyelv bírása is megkívántatik.

Hódsághon, 1900. évi december hó 14-én.

Rumbach Lajos,
szolgabíró.

3-3

Kényelmes lakás.

Apolló-utcában (régii tisztii me-názi) Galacz Vendel házában **3 szobás lakás** február hó 1-ével elköltözés miatt kiadó, de már két héttel előbb is üres lesz.

Ugyanott eladó 2 nagyon szép **aloé, olesón.**

2-1

Lágyerdő eladás.

A bezdáni gőzhajóállomás közvetlen szomszédágában kezdődő s innét a Kopolafok északi partján mintegy két kilométerre elhuzódó, gyökérről nőtt, fűz- és nyárfából álló huszonnégy éves erdomet eladom. Szakértők a fatermék ür-köbméter mennyiségét 5600—6000-re teszik.

Az összefuvarozási távolság a Dunapartira egy, a Ferenc-csatornához két kilométer.

A Dunaparton oly magas helyre hordható össze kézen hajóba hordható helyre, hogy a legmagasabb árviz sem futhat alája.

Ajánlat tehető álló erdőre, vagy pedig ür-köbméterenként zöldárjakor Dunaparton átvéve. A fatermék a lehető legjobb.

Kelt Bezdánban, 1900. évi december 20-an.

Bosnyák János.

2-2

Karácsonyi ajándékok.

Dús választék mindennemű **órákban, ékszerek, arany, ezüst, chinaezüst árúkbán**, s ehhez hasonló sok újdonság a karácsonyi idényre való tekintettel

mélyen leszállított árak mellett kaphatók

STEBLER ANTAL

órák és ékszerész-nél

Zomborban, korzó, a nagy dohánytőzsde mellett.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.

KARÁCSONY.

Karácsony este.

A mikor a szent este ráborul a földre, harangok szavára gondolunk, a melyek átszállanak a csöndes, hideg éjszakába.

Ime, idestova kétezeredszer száll vissza a képzelet a jászolhoz, a ragyogó csecsemőhöz, Máriához és Józsefhez: az egyszerű ácshoz.

A föld szerves világának legnagyobb eredménye az a gondolat, a mely a názareti Jézus nevéhez fűződik hegyeken, tengereken, szigeteken által, legszorosabban ezen a mai szent estén.

Ehhez a gondolathoz fűződik mindaz, a mi a mi bolygónkon az érzésnek és értelemnek legmagasabb kifejezése: minden költészet és minden bölcsesség.

A csillagok rohanásának intézője bármiként változtatja a földkérgét és a rajta nyüzsgő lények világát, ez a gondolat immár állandó mibennünk — ezért hisszük, hogy ez az ő gondolata is.

Harangszó bongásakor, a mikor a képzelet messze földek felett ragyogást sejt, angyalok suhanását érzi és a szeretet reszketését — egyek vagyunk az ácsmester fiának: a jászolban mosolygó csecsemőnek, a szelid ifjunak, a tanító mesternek, a Megváltónak gondolatában.

Köröttünk forr a világ, talán éppen úgy, mint akkor Palesztinában. A thaumaturgok ékesen szólva kiáltoznak a Jeruzsálemek utcáin. Új hitek, eddig ismeretlen bibliák születnek. Keresztfa is bőven és a Golgotha útja, hosszabb és kínosabb, mint régen volt. Rajzanak a gondolatok, valami készül ezen a földön. Izzanak az agyvelők, reszket a lélek.

Egyedül csak a názareti Jézus gondolata nyugodt és derült a mi lelkünk egy zugában. Egyedül az ő gondolata nemes, tiszta és megnyugtató. És derült, karácsony estéjén a legderültebb, mert akkor vele egy harmóniába esendül, a mi szép és nemes csak van a mi földi világunkon: az örök szeretet!

Karácsony az esztendő legnagyobb napja. A tökéletlen, osztályuralomra, uraságra és szolgaságra épített világban, úgy mondja a szent hangulat egy jászolban megszületett: a világ üdvözítője. Az ő születése megihlet mindnyájunkat és ez az a nap, a mikor az ember reménykedve pillant a jövőbe. Ha egyszer eljött, talán elkövetkezik még egyszer. A karácsony ma is a reménykedőké.

Ünnep nemcsak a templomban, hanem künn az utcán, otthon, — mindenütt . . . az ajándékozás, a szivesség, barátság, meleg szeretet napja. Nagy öröm van kifejezve

benne, általános, mindenkit magába ölelő. Megjött a Megváltó, megjön a Megváltó! Jöjj, óh jöjj hozzánk isteni Megváltó! Gyujtsd fel szívünkben a szeretet lángját; teremts közöttünk békességet, egymás iránt való jó akaratot.

Ez isteni szöveget vesszük ajkunkra karácsony estéjén. Készülődünk lélekben ahhoz a bölcsőhöz, melyből örök világosság, hit, remény, szeretet sugarai terjednek szét és terjedni fognak a világ végéig.

A születendő kisdednek készítjük az ajándékokat: a tiszta szívet és lelket, az ebből eredő jó cselekedeteket. Töröljük a könyveket, gyógyítjuk a szívsebeket, megbocsátunk embertársainknak, jót teszünk még ellenségeinkkel is. Felruházzuk a meztelent, ételt adunk az éhezőknek, a szeretet nagy parancsolatát betölteni törekszünk.

Látogatjuk az Urnak házáat, magunkba szállva megbánjuk bűneinket, buzgó imákban kérjük a szerető Atyát, adjon erőt jó szándékunk véghezviteléhez, áldja meg lépéseinket, hogy tiszta lélekkel állhassunk a bölcső mellett, a hol a Megváltó megszületett.

Ez a bölcső volt az az arkimedesi pont, melyre támaszkodva mozdult ki helyéből a végtelen mult idő egész filozófiai és szociális rendszere, ott kezdődött az egyszerűségében oly mérhetlenül magasztos, az istenség, a szeretett és szenvedés hármasságának gyönyörű apoteozisa: Jézus élete.

Vajjon megrendült-e abban a pillanatban a királyok alatt a trón? Vajjon szikrázva nem csorbult-e ki a katonák kezében a harci bárd? Vajjon nem villant-e nagyot és nem aludt-e ki hirtelen Athén bölcséinek asztalán az éjjeli lámpa? Vajjon Alexandria költőinek kezéből, ott a dőzsölés zivatarában, nem hullott-e ki a rózsákkal megkoszorozott kehely?

Nem tudjuk, de az bizonyos, hogy a szegények, a nyomorultak szíve abban a pillanatban megreszketett valamely eddig ismeretlen sejtelemben; a betegek és nyomorékok szívében új remény és bizalom sarjadt fel, a gályához láncolt rabszolga nem érezte egy pillanatra zsarnoka korbácsának vérfakasztó ütését, mindazok pedig, kik szenvedtek, kik roskadoztak az élet terhe alatt, kiket nyomorultán gázolt össze az élet, vidám nevetést és túlradó szívek énekét vélték hallani a távolból:

Dicsőség a magasságban Istennek:
Békesség a földön a jóakaratu embereknek!

Csodás világosság tört elő a bethlehemi istálló jászolából, hogy a sötétség uralmának véget vetve, igazsággal és szeretettel újra beragyogja a világot.

Ime Heródes és Jeruzsálem többi nagy urai, nem látták meg e fényt. De a szegény pásztorok, az illatos olajfakkal benőtt bethlehemi domboldalon, föleszmélnek álmukból, boldog mosolylyal tekintenek egymásra és követve a szeretet, jóság és béke angyalá-

nak hívó szavát, Bethlehembe sietve mennek ahhoz a jászolhoz, melynek gyöngye és tehetetlen lakója a szeretet fegyverével volt megvívandó Dávid és Góliáth harcát az egész világ ellen, hogy megváltsa és az eszmények magasabb piederstőljaira emelje a szeretni és szenvedni tudó, a beteg és a sorvadó emberi szívet.

A legszebb ünnepet, a szeretet ünnepét ünnepeljük.

De vajjon ünneplünk-e igazán? Szívünk, lelkünk nemes érzelmekkel van-e eltelve, párosul-e a jó indulattal az erős akarat, vagy ünneplésünk csupán megszokásból ered?

Az a tizenkilenc század, mely a bethlehemi bölcső keletkezésétől elrepiült, azt mutatja nekünk, hogy ünneplünk ugyan, hogy minden karácsony este felgyújtja szívünkben a szeretet lángját, de annak elmúltával, visszaesünk oda, a hol az előtt voltunk, visszaesünk az önzés, a szeretetlenség örvényébe.

Ma testvérek vagyunk, szegény és gazdag, kicsiny és nagy egy gondolattal van eltelve és ez: a hit, remény és szeretet betöltése. Az irigység, rágalom elveszti bántó fulánkját, a lenézés, szeretetlenség ismeretlenné lesz, még áldozatot is hozunk a szeretet nagy parancsolatának betöltésére. Békejobbot nyújtunk ellenségeinknek, a szegényt, özvegyet, árvát biztatjuk: „Ne félj, Isten gondot visel!”

Az ünnep multával pedig azután magára hagyjuk: „menj, nem ismerlek többé!”

Pedig az a bethlehemi bölcső örök világosság sugarait terjesztette szét az emberiség fölött, az abban született „szeretet” nem lankadt soha és nem fog lankadni sohasem.

Ünnepeljük azért igaz szívvvel a szeretet nagy Mesterének eljövételét. Legyen ez az ünneplés örök; a tizenkilencedik századdal tűnjék el a szeretetlenség vastag jégkérgé, olvassza fel azt a szeretet, a jótétel, az irgalmasság soha ki nem hamvadó tüze. Ünneplésünkhöz csatoljuk azt az erős elhatározást, hogy jó szándékunkat tettekben is nyilvánítjuk, soha félbe nem szakasztjuk, hanem a szeretet lesz életünk vezérsillaga: felebarátainkat szeretjük, egymás érdekeit munkáljuk; mert csak akkor ünnepeljük méltóan a szeretet nagy Mesterét, ha ünneplésünkhöz ezt az erős elhatározást kapcsoljuk.

De azért karácsony szent ünnepén ne zugolódjunk bajaink sokaságán, hanem béketűréssel viselve, a mi reánk méretett, örvendjünk egymásnak, gyermekeinknek, a szeretet ünnepének és tegyük férfias kötelességünket lelkes munkával a haza, a király, a családunk hű és önfeláldozó szolgálatával.

Mert mindnyájunkért születik ma a Megváltó: legyen malasztjában része mindenknek.

Béke, boldog karácsony este boruljon minden házra ez országban!

Az ember.

Csüggedten halad hosszú útján a vándor,
Körötte a kiellen homoksvatag
S végig jártatva szemét a puszta tájon
Keres, de sehol nyugvó helyre nem akad,
Majd megáll és visszanéz a megjárt útra,
Nyoma nincsen, a szél fűcenyével befűta.

„Hiába hát. Hiába minden küzdelem —
Mormolják ajka — célom csak nem érem én“ . . .
S míg a végtelenbe kutat könnyes szeme,
Reszkető kezét könyörgve tárja szét.
Felsír a kintől lelke, felzokog szava:
„Oh, ne haggy elcseszni! Ha élsz, mutasd magad!“

— S im mit lát! A távol szürkekék ködében
Mozgás támad . . . Sugár pálmák hajlonganak . . .
Házak sora hosszan s üde vízér képe . . .
Imbolygva tűn elő a Fata-Morgana.
— Élsz! — sikolt a vándor fejét földig hajtra
Majd felrohan s vígan zengi: „La il Allah!“

Megroskad vállunk a nehéz teher alatt
S kétség, bánat fogja rabul lelkünk.
Am elég az ég egy nyájas jénsugara,
Hogy újra reméljünk, hogy mindent feledjünk.

Molnárné Radich Jolán.

Szent karácsony.

Szent karácsony, köszöntelek,
Angyaliddal énekelek:
Istennek legyen dicsőség,
S e földön öröm, békesség!

Kis Betlehem fölött ime felragyogott a csillag s szórja fényét: az örök igazságosság világát a föld legtávolabb fekvő zugába is.

Elhangzott az angyalok hívogató szöze: jöjjetek királyok, jöjjetek pásztorok, szegények, gazdagok, sírók és boldogok! Mindnyájatoknak megszületett a Jézus!

Megszületett, nélkülözések között s helyezettett a jászolba. Nem arany és ezüsttől csillogó, ragyogó bölesőbe. Az égi király eljöttét nem hirdetétek ágyuk dörgése; nem földi futárok vitték az örömhírt, hanem mennybéli lakók, nem fejedelmek és uralkodóknak adatott először tudtára az ő születése, hanem mezői, szegény pásztoroknak, jelezni akarván, hogy mindnyájunknak üdvözítője s nincsen az Urnál személyválogatás!

Lobbanjanak szíveink hálalángra kegyelmes mennyei atyánk iránt, ki meghallgatta a tévelygők kérését s fohászatát, és elküldé az ő szent fiát, hogy a sötétben tévelygő nyáját pásztorbotjával megtérítse! Zengjük el elő hanggal, mit ma harangok érhangjukkal hirdetnek: Dicsőség a magasságos mennyekben az Istennek! És e földön békesség és az emberekhez jóakarát!

Örvendj Sion! Megnyíltak az egek s lakóinak serege szállott alá hirdetni, hogy neked üdvözítő született!

Az angyalok énekével fogadunk mi is, dicső mennyei királyunk! Elhozád a boldogság napfényét, eltűntetted a bűn homályát s a sír éjszakája nem rettent már.

Hálás szívünket kimondhatatlan örömmel tölti el az angyalok hozta hirre: hogy az ég közeledett a földhöz, hogy az Isten meglátogatta sötét csillagunkat.

Hová lennének mi emberek, ha Isten az ő szent fiában, a Jézusban minket, az elveszett s édenből kiűzötteket fel nem keres vala?

Miként a boldog gyermekereg körülrajongja a csillogó karácsonyfát, úgy örvend ma minden keresztény szíve.

Várakozásteljes századok után felvirradt a vigasztalás és remény hajnala. Alászállott a Megváltó, hozván magával a béke olajágát; alászállott, hogy a tévelygő emberiséget az egy igaz Istenhez visszatérítse, hogy eloszlassa a setétséget és bizonyosságot tegyen arról, hogy a Mindenható kész megbocsájtani az emberek bűneit.

Légy üdvözölve, szent karácsony ünnepe! Bár csillagod világító fénye még nem hatolt bele minden ember szívébe s milliónyi sokaság van még, mely a tévelygés setét éjszakájában találta, de szétárasztád a reményt is, hogy egykoron minden embernek bekövetkezik egy karácsonyi hajnala, midőn fénhangon hirdeti egy szív, egy lélek a felséges mennyei szózatot: dicsőség neked Isten a magasban; dicsőség neked, szerető Atyánk!

Mindazon milliók pedig, kik ma megjelentünk a templomban az Üdvözítő imádságára, de lelkünket Istennek nem tetsző eselekedetekkel megterheljük, el ne csüggedjünk! Számunkra is hozott reményt; tárjuk fel szíveinket s fogadjuk be a béke királyát, nekünk is meghozta bűneink bocsánatát.

Járjunk a szent Jézus utain, a ki mondá: Én vagyok e világnak ama világossága, a ki követ engem, nem jár sötétben, hanem életnek világa létszen annak!

Fogadjuk meg komoly intését: kövess engem! s beteljesedik az ígret: nem jársz a sötétben!

Kövessük e Jézust a templomba, hallgatni az örök élet beszédét; kövessük a pusztába, a hol hivatás szeretete győzött a világi javak minden csábításán! Kövessük a betegek, elhagyottak és szenvedők közé, a kik vigasztalásra szomjuhoznak; kövessük a bűnösök közé, kiket a világ elítélt, kitaszított s a kik esengve várják szabadítójukat.

Szenvedők és bajokkal küzdők! tekintsünk reá, ki rövid, nélkülözés és szenvedésseljes életében folyton az ég felé irányítá tekintetét, példát akarván adni, hová forduljunk ügyes-bajos óráinkban.

Kisérjük el Golgotára és merítsünk bátorságot, kitartást a legsúlyosabb esapások közepette az Ő lelki nyugalmából, ki még a halál keserű poharát is megédesíté, mondván: Atyám! ha akarod, távoztasd el tőlem e pohárt, mindazáltal nem az én akaratom, hanem a Te akaratom legyen!

Hozsánna, neked Jézusunk! ki eljöttél e bűnös világra, megtisztítani a szíveket, megnyitni a börtönök ajtáit! Oltás a szívekbe meggyőzhetetlen nagy hitet, hogy Téged követve, eltűnik alkonyán rettegés nélkül jelenhessünk meg égi bíránk ítélőszéke előtt, hogy ott hallhassuk a jöttek jutalmi szózatát: „Jertek el az én atyámnak áldottai, bírijátok az országot, mely megkészítettett nektek e világ fundamentomának felvettése előtt?“

Örök szeretet, Jézus! térj be hozzám,
Szívem legyen bölesőd ez ünnepen . . .
S miként ma neked buzgón hálát mond szám,
Dicséretedet zengje életem.

Röder Károly.

Fiamnak

(az öregnek.)

Ha felkelsz reggel puha ágyacskából,
S anyácskád imádkozni tanítgat,
Szemeccskédvel a Jézuska képet keresvén
Összeteszed bársony kicsi kacsódat.

Kereszetet vetsz: „Az apának... mamának...“
Még a Jézuska is mosolyog a képen.
S te kérsz, talán te sem tudod, hogy mit:
„Jézuska . . . pitti . . . kérem szépen.“

Ha nappal éhség bántja gyomorcskádat, —
Ha elkívánod oltogatni szomjad, —
Ha óhajtasz anyád ölébe ülni
S örülni sok-sok apró játéknak: —
Ha este elnyom már az édes álom,
Pihenni vágyol ágyacskád ölében:
Összeteszed szépen kicsiny kacsóid:
„Anyácska . . . pitti . . . kérem szépen.“

Ha öntudatlan kedves csintalanság
Reád vonná apád szörnyű haragját,
S szelid intésnek, szemrehányó szónak
Nem látni semmi, semmi fogamatját;
S egy-két piros csik látszik egymás mellett,
A melyen tilsz, azon a puha részen:
Békítő szóval kérleled apádat:
„Apácska . . . pitti . . . kérem szépen.“

Édes fiam! soha, soha feledd el
Ez egypár szó: jó lesz az útlevelnek.
Majd meglátod, ha egyszer megpróbáltad,
Hogy mily nagyon nehéz az élet.
Szegény ember csak hajtsa a fejét le,
Ne keressen soha semmit az égen:
Kísérje minden, minden egyes lépted
E mondás: „pitti . . . kérem szépen.“

Ifjúságodnak sok nehéz túsája
Vezet az első husz éven keresztül; —
Sokszor lesz az, hogy egy falat kenyérrért
Szemed harmatja majd hiába rezdül.
Lesz majd sok estéd, hogy fejed lehajtod
Kemény, hideg ágyadra szomjau, étlen:
Biztasson, hogy meghozza még jutalmad
Egy-két szó: „pitti . . . kérem szépen.“

S ha sok-sok év munkájának gyümölcsét —
A diplomát szépen kezdedbe nyomják,
És azt hiszed, hogy ezzel elvetted
Az életnek száz és ezernyi gondját:
Csak úgy juthatsz kis száraz kenyérhez,
— Hogy munkásságod megfizetve legyen —
Ha sok kilincset elkoptatsz kezdeddel
Könyörögve: „pitti . . . kérem szépen.“

És összevéve nappalt és az éjet
Görnyedsz egy füstös, homályos szobában...
Hátad meghajlik, — szemed tönkretéve —
Lelked kifárad a nehéz tusában.
S midőn tested, lelked már összetörve,
Nyugodni vágyol a babér levelén, —
Hogy elmehebb koplalni nyugodtabban,
Kérned kell: „pitti . . . kérem szépen.“

S aztán a jól megcsinált nyugalomnak
Nehéz, szükséggel telt sötét óráin
Tavasztad, úgy — a mint én oktatalak —
Az én édes kis drága unokáim.
S irasd fel azt kopott, szerény fejfádra,
Utódaidnak intő példaképen,
Hogy még a masvilágra sem juthat be,
Ki nem tud kérni: „pitti . . . kérem szépen.“

Latinovits Stanci.

HASONMÁSOM.

(Karácsonyi humoreszk.)

A karácsony tagadhatatlan, hogy szép intézmény. Már csak azért is, mert minden karácsony, köszönet érte hűgom testvérszeretetének, egy pár új papucsot hoz, melyre már nagy szükségem van. De a karácsony gondot hozó intézmény is, mert nemcsak, hogy kapunk ajándékot, de — ajándékot adni is kell, sőt ajándékozni is akarunk és nem tudjuk, hogy — mit. Zavarunk annál nagyobb, annál izgatottabb, ha, ha — menyasszonyunk van ilyenkor, akinek mind az az apró-cseprő tárgy, mely a leányélet feltételeihez tartozik, a „Poesié“-től a zsebűsüig és keztyűgombolójig.

És az ember egészen kétségbe esnek, ha a könyvkiadók nem gondoskodnának évente új kiadásokról. Ezzel tehát megvolnék: eme piros aranyvágatú és ama kék aranyvágatú és harmadik zöld aranyvágatú könyv már volna valami angyalom számára; de ez persze nem elegendő. Valami egészen különöst, amit, nem mint a könyveket, mindenkinek ajándékoznak, csak „neki,“ neki magának, valami olyast még hozzá kell adni — de mit?

Gondolkozva lépek ismét egy kirakathoz és vizsgálom az ékszerkirakatokat. Szép kirakat, hm! de! — Kedvesem részére a legjobb csak arra volna elegendő, de tárcám számára a cédulácskák mindig egy zéróval többet mutatnak, — ha nem többet! És végre — ékszer, olyan mindennapi, közönséges, valami prózai! Már elakarok fordulni, midőn tekintetem egy oldalt álló tükörre esik. Megnézem ábrázatomat és szemem felderül. „Fejecske!“ bökdösöm meg homlokomat „hisz a jó oly közel fekszik!“ Hogy volna, ha hasonmásomat? . . . Szénnel vagy krétával? Ecetben vagy olajban?

Jól megfontolva, melyhez pénzügyministeriumomat is tanácsért kértem, krétára határoztam el magamat, már régi barátságot kötve vele: hiszen mindig jó lábon álltam ez írószerrrel!

És eme elhatározásom keresztülvitele céljából rögtön megtiszteltem fényképészemet. Néhány nap múlva kész a próbakép és én sietek vele egy krétaművészhoz, kinek címét egy az utcáskaron lévő felirattól tudtam meg,

hol egyik műve ki is volt állítva és megjegyezve: „Minden nagyságu krétarajz fénykép után eszközöltetik!”

Míg a négy lépcsőházon fölmásztam Sátoros Anna urhölgyhöz, hogy drágalátos fényképet egy öregecske kisasszony kezébe juttatom (igy gondoltam legalább én), nem vagyok kevésbé meglepetve, midőn egy fiatal csinos, körülbelül 20 éves lány nyit ajtót és mint a keresett művésznőt mutatja be magát.

A finom fehér kezek bizonyára nem alkothatnak torzképet — gondoltam magamban — tehát jó kezekre bízom arcomat!

Nyugtalan buzgósággal várom a mű keletkezését. És minden egyes látogatásnál eszevegek a művésznővel mindenféleképp, mikor észreveszem, hogy ő nemesak csinos, de alaposan okos is.

Képeimmel meg is lehetek elégedve. Ki is foszítottam magam és az alaposan ki is emelkedik és bajuszomnak egy hajszála sem hiányzik...

A szent este napja megérkezett. Utoljára látogatom meg Sátoros kisasszonyt. A különben oly vig lányt könynyezve találom. Gyakori látogatásom ismerettségünket bizalmassá tette, s így megengedhettem magamnak, baja után tudakozhatni. Kérdéseimre végre megtudtam, hogy Sátoros kisasszony egy fiatal ember araja, ki egy bankház bukása által állását veszíté, hol könyvelő volt. Más állomást találhatnia mindaddig nem sikerült. Tehát a lakadalomból nem is lehet semmi, mely már meg volt határozva; sőt azt kívánja a lány anyja, hogy mondjon le szíve választottjáról és menjen férjhez az átellenben lakó fűszerkereskedőhöz, kit ki nem állhat.

Ujból ömlenek könnyei. Ez bizony baj. Mit tehetek én róla? Néhány vigasztaló szót motyogok és erre ajánlom magamat.

Szegény lány! Lesietek a lépcsőn, még az átélt jelenettel foglalozva, s majd, hogy fel nem taszítok egy nőt. Te itt? — szólit meg egy hang.

Az én galambom édes kedves menyasszonyom! Majdnem jobban ijedtem meg, ahelyett, hogy kellemesen meg lettem volna lepetve.

Igen, egy ismerőst látogattam meg. Nem is tudtam, hogy neked ismerőseid is vannak. Csak rövid idő óta. Hát te galamboescám? Én itt egy mintarajzolónót keresek és 4 emeletet kell megmásznom.

Sátoros Anna. Tehát mintarajzolónó is! És a képmásom kitarva fekszik asztalán! Semmiesetre sem engedhetem fel Erzsikémet. Erre aztán azt mondám: Örülök, hogy találkozom veled. Ráérsz egy félóráskat? Segíthetnél oly vásárlásoknál, melyekhez én semmit sem értek.

Jó, a minták várhatnak. Tehát a veszély szerencsésen elmúlt. Amennyire csak lehet, halasztom a bevásárlást, hogy Erzsikém ebéd előtt már ne mehessen sehová, tehát a művésznőhöz sem.

Már ebédhez kell menned, ugy-e galambom? Közönöm, nem akarlak tovább tartóztatni. Három az óra. En még hivatalba nézek.

Már három óra? A papa vár az üzletben, megyek érte? A viszontlátásra még ma este.

A másik utcáskoron bérkocsiba dobom magam és sietek Sátoros kisasszonyhoz.

Édes kisasszonyom, bocssássa meg, hogy megegyeszer háborgatom. Kérném képeimet más szemek előtt megőrizni. Hiszen valami ismerős jöhetne, kinek kisasszony ajánlva van, nem szeretném a meglepetést elrontani... Oh, hiszen már a kartonban van?... Nagyon szép... Szabad-e a fotografiát egy percre kérem... mindjárt néhány ajánló sorral akarom ellátni... Hiszen van itt tenta... köszönöm! Tehát: „Kedves arámnak. Karácsonykor 1900.” Ugy... Most megint beteheti a kartonba... Még csak egyet, kedves kisasszony. Ön e képet egyenesen apósom házába küldi, hol nevére leadják... Tessék a cím: „Dr. Várnai Károly, Dombóváry tanácsosnál.” Kérem pont 7 órakor.

Igenis, pont 7 órakor. Megint lesietek a lépcsőn, s már megint egy nőbe ütközöm és már megint Erzsike arámba.

Melepetés és bámulat többszörös kiadásban mindkét részről; nekem úgy látszik, mintha arám szemében valami haragféle villant volna.

Azt hittem, hogy a papához megy. Eppen erre mentem el... de te az irodába készültél. Igen, de eszembe jutott, hogy gummicipőmet hagytam fent, azt hoztam.

Ugy? De hiszen most sines a cipődön! Nem-e? Persze, hogy nincs, hiszen nem nyitottak ajtót.

Mondd csak, hogy hívják ismerősödet. Ugy vallatsz, mint egy vizsgálóbíró. Isten veled. A viszontlátásra.

Menekülök a vallatás elől, amily gyorsan csak tudok. Végre itt van a lázasan várt este. En a gyermek félnék érzését tapasztalom; mikor az após lakásán csendetek és vetkőzöm, már a következő kéjes percre készülök, mikor arám nyakamba borul és abban a reményben, hogy ennél ajkaimnak is lesz valami dolga, ki is kefélem nyomban bajuszomat.

Belépek a lakószobába. Itt egy sarokban kuporog Erzsikém és nem ugrik fel, hogy nyakamba boruljon! Hát ez is a karácsonyi áldásokhoz tartozik?

Uram, Istenem, sir! Zsebkendőjét szemére nyomta és csakugyan sirt!

A második könyzápor egy napon, melyet át kell élnem! A második zápor olyan szempárból folyik, melyet inkább nevetni láttam volna!

Hát ez is a karácsonyi meglepetéshez tartozik? Még most sem hihetem el e könyvek komoly voltát és hogy a szituációt tréfás színbe terelem, kezdek egy alkalmas költeményt szavalni: „Ki bántott édes gyermekem?” stb.

No, de megjártam. Az én Mignonom felpattan, a könyvtől látványos szempárból villámok cikáznak.

Hogy ki bántott? Azt neked kell legjobban tudni. De édes Erzsikém!... Erre megnyugtatólag keze után nyulok.

Ne nyulj hozzám, te, te! Majd a papa beszél a fejeddel. Néma intésére meglepetve követem a mellékszobába. És már itt van az após és alig méltatja köszöntésemet.

Nem akarsz leülni? Minden oly ünnepélyes, oly kétségbeesetten komoly, értse meg, aki tudja.

Rövid, nyomasztó szünet. Ugy látszik valami közölni valód van! Ahá! ilyen és hasonló kérdéseket már ismerek, már t. i. a beleegyezés, illetve az eljegyzés napjától fogva! De hát nem gyóntam meg mindent? Nem voltak-e adósságaim elég nagyok apósomnak? Nem tudom felfogni...

Ugy, ugy. Azt gondoltam... No már csak megmondom. Te valami Sátoros kisasszonyt, Sátoros Anna kisasszonyt ismersz?

Igen papám, de... Tehát ismered. Látod már közeledünk egymáshoz. — Azért akarok veled beszélni, nóm még nem tud róla semmit — disziti a fát — de mégsem szép ily viszonyt folytatni, mikor lányomnak a nyilvánosság előtt is völegénye vagy...

Papám, nem értek. Nem-e? Ugy bevállasodat meg kell előzőnm. Lányom e lány lakásán véletlenül megpillantotta arcmásodat és egy azon levő negédes ajánlóssal. Arra a kérdésre vajjon tőled kapta-e a képet, igenlőleg felelt. További kérdésekre nem akart válaszolni. Persze, hogy könnyen megmagyarázható okokból, lányom tovább nem kérdezősködött, a többit ugy is gondolhatta. Eltűz még az is járul, hogy e házban kétszer találkozott veled, mikor zavarodat el nem kerülhetted és most gondolhatod, mely állapotban jött hozzám.

Ezt tovább nem bírtam ki, felugrom, fel-alá járok a szobában és jóízűt nevetek, dacára annak, hogy apósom haragos arcot vág.

Be kell vallanom, hogy nevetésem nem illik ebbe a helyzetbe, mely... Mely a legneveltségesebb azok közt, amelyeket átéltem, kedves papám!

Erre kopognak. A doktor ur számára egy kartont adtak át. Átveszem a lánytól a kartont.

Kedves papám, itt a menteségem. Akarod, hogy rögtön felbontsam, vagy? Nem. hadd nézze meg Erzsike maga, mit tartalmaz és lakoljon féltékenységeért.

Behozom kedvesemet a lakószobából. Zavartan, vonakodva, félelmes várakozásban lép be.

Itt, Erzsikém, magad bontd fel e csomagot, benne van a menteségem.

Melepetve, feszült figyelemmel és megerőltetéssel bontogatja a csomót ujjával, mire új gondolat villan meg agyamban.

Megállj! — mondok, kezemet a kartonra téve — bűnhődnöd kell! Te nemesak engemet, hanem egy fiatal lányt is gyanúsítottál. Sajátkezüleg kell egy száját-gyomrot kielégítő dolgokkal egy kosárkát csomagolnod és Sátoros kisasszonynak, ellenfelednek küldeni! Akarod! Jó. És meg kell ígérned, hogy sohasem leszel féltékeny. Tehát jó, bontsd ki a kartont.

És hátralépek és jóízű mosolylyal lesem, hogy bontogtja Erzsike lázas felindulásában a zsinet. És el voltam rá készülve, hogy a következő pillanatban egy örömteli oh-t fogok hallani és a már előbb várt, de könyekké olvadt gyöngédségi nyugtát megkapom.

Erre kíváncsi vagyok — mormogá apósom Most felfedi a selyempapírost és magasra emeli a képet.

Oh! De ez nem öröm bangján hangzik! — Leejti a képet, arcára borítja kezét, a legközelebbi székbe rogy és zokog, mintha szíve meg akarna szakadni.

En lesujtva állok itt! No ez már sok! — szólit közbe az após egy pillantást vetve a képre.

Most magam is közelebb lépek és felveszem a képet. A keretből egy csinos lány arcmása néz rám, egy piszeorru, göndöröskés és mosolygó arcú kisasszony, Sátoros Anna arcmása.

Es egyik sarkában ez is áll meg: „Szeretett Károlyomnak karácsonyra!”

Viszonzom a barátságos arc mosolyát a legbutább arccal, amely csak képzelhető.

No, már ezt szemtelenségnek nevezem! — rivált rám az após. Uram, ön mégis tagadni merészel. Ez érdemes hölgy nem marad adós, rögtön viszonzozza is az ő arcmását! Ezt meg kell neki hagyni! De mi van a dolog mögött, hogyan értsem azt, hogy... vigyázatlanságát annyira viszi és házamban oly zűrzavart csinál, erre nincs szavam! Vigasztalódjál Erzsikém. Vigasztalódjál azzal, hogy a véletlen ismertetett meg bennünket ez ur méltatlanságával! Menj ki! Beszédem van ezen urral.

En nekem Önnel van beszédem, tanácsos ur! Maradj Erzsike, te is halljad! Bennem is felforr már a méreg a tanácsos utóbbi szavainál. Könnyű volna ama gyanuból kimenteni magam, melyel engemet illetnek és ama tévedést, mely ennek alapja, bebizonyítani. De mellőzöm. Mert ha Ön, anélkül, hogy a dolgot megvizsgálta volna egyszerű gyanu alapján pálcát tör felettem, ugy a bizalom feltételei is hiányoznak, mely egy boldog...

Tovább nem beszélhettem. A leány ismét belép. A küldönc megint a doktor urat keresi; azt mondja, hogy elcsérélte a kartonokat. Itt van az igazi.

Egy pillanatra mély hallgatás; de én hirtelen kiugrom az ajtón és magammal cipelem a küldöncöt a szobába. Mintegy tíz éves fiu, félreismerhetetlenül Anna fivére.

Te vagy ennek a kisasszonynak az öcsese, kinek a képe itt fekszik? — faggattam. Igen — felelé ez zavartan és félnéken.

Es kinek csinálták ezt a képet? Völegénye számára, de a mamának nem szabad tudni. A fiu közel van a siráshoz.

Hogy hívják néned völegényét és mi a keresztnéve? Károly, Rosta Károly.

Tehát Károly, mint én! — jegyzém meg, diadalmasan egy oldalpillantást vetve a tanácsos urra.

Rosta Károly? Rosta! — mormog a tanácsos — ezt a nevet már hallottam valahol. Jó van fiu, csomagold be képedet!

De kérem az urat, nem kell megmondani a mamának, csak tévedésből történt, hogy elcséréltem. Erre aztán elkezdett bögni.

Jó van, fiam... Tehát itt a helyes karton. Gyorsan felbontom a csomót, bensőleg egy újabb meglepetésre elkészülve, vajjon nem kerül-e felszínre egy majom, vagy más négylábu arcképe?

Széttepem a papírost, csakugyan az én képem, sneidig képem, a tekintélyvel és valamennyi bajszszállal. Győzedelmesen nyujtom oda a tanácsos urnak és Erzsikének.

Még egyikük sem tért magához, hogy valamit szóljon, már esengetnek a mellékszobában, az ajtószárnyak nyílnak, tengernyi világosság áramlik szobánkba és az anyós a közbüire lépve mondja: „Itt a Jézuska?”

Odalépünk a karácsonyfához, de még reszketnek bennünk az utolsó percek izgalmái.

Most áthatolnak a harmónium hangjai a fényesen kivilágított levegő és felhangzanak ama gyönyörű karácsonyi ének: „Oh! te boldog vig, áldásthozó karácsony” — hangjai.

Es az édes, lágy hangok felszabadítják a szívet megfeszített hurjától.

En ugy érzem magam, mintha mindazt, ami körülöttem történik, álmodnám. Káprázik a szemem. A gyertyák fénye száz színes üveggömbön megtörik és odatapsz az arany és ezüst szállakhoz, melyek a zöld fát körülveszik, de drágábbnak látszik ama karácsonyi fény, mely most arám szeméből sziporkázik felém és drágább valamennyi zenénél, tűnnek fel ama kedves, édes szavak, melyeket ajkai hoznak fülembe.

Most apósom közeledik felém, s megszorítja kezemet: Béke, béke legyen a földön! Az öröm első hulláma lecsendesedett.

Es Anna öcsese még mindig itt áll! Igen, itt áll még, a másik szoba sötétjébe szorulva: a nagy könyvelt szemek, mintha meg volnának igazve, ugy bámulnak, csendes lemondással, a fény etragadó képen, a boldogságon, melyet a másik szobában lát.

Most Erzsike eltűnik egyfelé, az após másfelé. Az egyik nagy és látszólag nehéz kosárral, a másik egy levéllel jön vissza. Hogy mit tartalmaz az egyik, azt már tudom, de a levél?

En is tartozom a lánynak egy megbánással, — magyarázta a tanácsos — a levél tartalmára célozva. — Rosta Károly egy üresedett állásért folyamodott hozzám, megígérem neki.

Most már tudom, hogy a fiatal lány csendes és szerény lakában is karácsonyi fény és ünnepi öröm lesz. Később, midőn a gyertyák már leégtek, egy félre-eső zugban nekem is volt valami kérdezni valóm.

Mondd hát galambom, neked is mi dolgod volt Sátoros Anna kisasszonynál?

Mire fejté keblembe rejté és mondja: — Hogy mintákat varrjon kelengyémhez, kelengyémhez.

Aztán megcsókoltam nedves szemeit.

Némethől fordította: **Holzmann Ignác.**

Tavaszi volt.

Tavaszi volt akkor, nyájas kikelet,
Virággal telt a fa úde lombja.
S elbújra, bolyhos kis fészke mellett
A csalogány szerelmét dalolta.

A kertben pillangót űzve, hajtra
Fel s alá szökölt egy vidor leány,
Majd meg virágot font koszorúba,
Felkészítve vele szüghaját.

S jött egy fiú halvány, kedves arccal,
Kedves arccal, hűségese szemekkel.
Jött, szökölt félre s megreszkedt a hangja:
„Szerettek étem űdre, szerettek!”

Szeretsz?! — S a lány pajkosan nevetett.
Szeretsz?! — Mond mi a szerelem?! — S hűvvel
Festé a fiú a hű, az igaz szerelmet . . .
Amde a lányka őt nem érté meg.

Rég ment el, rég, messze idegenbe
— Azóta sok álmatlan éjszakán
Hív egy édes nevet s mély keserűvel
Sírát egy jó fiút, a dőre lány.

Molnárné Radich Jolán

ERZSIKE ELJEGYZÉSE.

— Igaz történet. —

Az isteni gondviselés az embert mindenké fölé helyezé. Míg a földön a többi lények mindent ösztönből tesznek, az ember szabad akarattal úgy tesz, mint véleménye azt jónak véli. De mégis az embert is talán ösztöne tereli arra, hogy inkább hajlandó a társas — mint magányéletben élni. Mert hát mi az élet? Az élet egy törekény sarka, melyen a boldogság révpartjára akarunk evezni. De célt nem mindig ér el közülünk valaki, mert a sarka, mielőtt kikötne, vihar támadván, széttöri. Özv. Aranyosi Gusztávné asszony mint édes anya, legmagasztosabb örömeinek egyikét élvezte, mert szeretett leányát Erzsikét szárnyra boesájtani megígérte.

Eddig egy pontot figyelt, hová vágyait meneszté, s e pontot elérte, mert a szeretetreméltó, mivel lelkű, nemes leánynak Szilárd Imre gazdatisztl leendő eljegyzése, a mai napra tűzött ki, hogy aztán kedves menyasszonyával együttesen iparkodjanak a nevelő édes anyának minél több örömet szerezni.

Nagy és fontos lépés leendő ez a mai! — mert alapja leendő letéve egy jövendő családi élet boldogságának. Aranyosi Erzsikének termete karesu volt, mint az öziké, hullámos bársony sima haja a poéták énekére méltó volt.

Szilárd Imre e leánya pillantásától megittasult, üdvözült és elkárhozott.

Elmondotta édes apjának, hogy Erzsike nemrég érkezett haza a nevelőtintézetből. A nemzetgazdászattól, festésztől, gyorsírásból, pszichológiából, physikából, ornithológiából és gymnastikából kitünő bizonyítványa van. Nos, kedves apám, megvagy-e elégedve választásommal?

— Tökéletesen — felelte az apa — s ha te fiam, jól tudsz főzni mosni, vasalni, bizonyos, hogy jó házi életet fogtak élni. Szilárd Imre olvasta már ugyan, hogy nálunk a nő minősége, a törökknél pedig a nők menyenyisége jön számba, de az öregnek eme megjegyzése, mégis szegit ütött a fiatal gazdász fejében. Nem akarta, hogy a mézesbetek után, a házasság keserű évei következzenek, azért tehát sietett Erzsikéjéhez s arra kérte, hogy ötet nagyon boldoggá tenné, ha a mai vacsorát ő készítené el.

Erzsike örömmel vállalkozott e feladatra, mert mint mondá, édes anyja már mindent rendezett, csupán a liba pecsenye maradt még hátra, mivel a libát estefelé kapják meg.

Völegénye is nagyon örült a kedves leánya készsége hajlamának, de még inkább annak, hogy édesapját arról is meggyőzheti, hogy az ő Erzsikéje a konyha művészetéhez is ért.

Egyben megkérte Erzsikét arra is, hogy a megsült liba szétdarabolását az öregjének engedje át, aki oda-haza is mint kedves foglalkozását mindig magának tartja fön.

Estefelé a pecsenyének szánt libát csakugyan meghozták. Erzsike fehér konyha kötöt kötvén maga elé, a liba nyakát elvágta, megkopasztotta, megtisztogatta, s minden jogot magának tartott fön a liba pecsenye betálasására mert erre völegényének adott szava kötelezte.

A vendégek lassankint összejöttek s a vacsora kezdetét vette. Az öreg Szilárd jó hangulatban volt, dicsérte a háziasszonyok jó borát.

Erzsike kiment a konyhára, hogy az ő libájával kedveskedjék az öreg urnak.
A liba a takaréktűzhely sötötjében sistergett, szép pirosra sült.

Erzsike pecsenyét tálba helyezte — a vágódeszkával bevitte s oda helyezte az öreg Szilárd elé azon szerény kéressel, hogy a kedves bácsi sziveskednék azt felaprítani.

Erre a dologra az öreg nagy készséggel vállalkozott, mértőleg vette kezébe a kést és villát s hozzá kezdett a transzirozáshoz.

De miféle sült liba ez hugom? kérdé az öreg, a mint a mütéthez fogott — megvan valamivel töltve?

Nines biz az édes bátyám semmivel, felelé a kis szakácsné. Már biz ez megvan töltve édes hugom, még pedig valami mustoshordó módjára duzzogó furcsa szagu töltelékkel. Az öregnek igaza volt. Erzsike a libát nem bontotta föl, hanem csak úgy egészében tolta be a sötöbe.

A szétdarabolás mütéteben ezuttal az öreg ur nem tölthette kedvét, hanem letévén a kést, villát, önkénte-nül is kicsuszott a száján: a jó házi nevelés az első, nem az intézet.

Erzsike elpirult, nagyon resteltette a liba pecsenyének illetéknepeni meghiusultát. A vendégek pedig nevettek a dolgon.

Szilárd Imre elkomolyodott, öregjének arcáról leste a bekövetkezendőket.

Az öreg, hogy fiát s leendő menyét megnyugtassa, ekképen folytató:

Kedves hugom, ettem már bibictójjással gyurt pástétomot, kolbászra kanyarított káposztát, de töltetlen sült töltött libát még nem.

Befejezted az élet iskolájának egy részét — az életet — de meg kell tanulnod a gyakorlatit is.

No de azért a mai eljegyzéseket ez a töltött liba nem akadályozza meg, távolítsátok hát el innen.

Ha egymáséi lettetek, majd az én feleségem honyhatintézetében meg fogod tanulni édes hugom a libának megsütését másformaképen is.

A töltött libát az öreg Szilárd saját élestárából egy nagy sonkával helyettesítette.

Azonban ritka ember, kinek irigyei ne lennének, Erzsikének is voltak.

Másnap a kis város közönsége már a töltött libáról suttogott. Sőt ami több, szegény Erzsikét elnevezték töltött libának.

Mikor tehát Szilárd Imrével esküvőjét megtartotta, nagy öröme és lelki megnyugvására szolgált, hogy elhagyva szülővárosát, férjével egy gyönyörű majorságban sikeresen gazdálkodva, boldogan élhetett, nem törődve éppen semmit azzal, hogy most már a városban a roz nyelvek nem falusi — hanem töltött libákról beszélgetének.

F. B.

Könny és mosoly.

Egy kszszorítás volt vallomámod,
Mely szívből fakadt s szívhez szólt
S ha boldogságtól kacagtam volna
Reá egy könnyocsepp válaszolt.

Hidog pillantás lett most a részem,
Mely sok bosszónél többet mond,
Ha feljajdulnék is hosszan sírva,
Az ajkam büszke mosolyt hord.

Edith.

A MÁSVILÁGON.

— Részlet „A másvilágon” című 2 felvonásos vígjátékából. —

Irtó: Szalay Frigyes.

7-ik jelenet.

(Jolán 16 éves, Laci 19.)
Jolán, később Laci, majd Fábry.

Jolán. (Jobbról sírva belep.) Vége mindennek! A Laci bácsija most mesélte el, hogy a papa hallani sem akar semmiről és hogy olyan dühös, mint egy tigris. Azt mondja a bácsi, hogy a papa nem is fog soha beleegyezni. Oh! én szerencsétlen! (Sir. Leül jobbra.)

Laci. (Leverten jobbról belép. Meglátja Jolánt, hosszan nézi s aztán siró hangon szól.) Jolán! Édes Jolánka!

Jolán. (Felkel.) Laci, édes Laci!

Laci. (Átöleli, Jolán a fejét Laci vállára hajtja.) Édes egyetlenem! A bácsi tehát nem egyezik bele.

Jolán. Igen, a papa a boldogságunk utjában áll. Oh! én szerencsétlen. (Sir. Átölelve tartják egymást. Kis szünet.) Laci! Én nem élhetek maga nélkül.

Laci. Oh! Jolán én nem élhetek maga nélkül!

Fábry. (Balról belép. Mikor az ölelkező párt meglátja, hirtelen oda akar rohanni. De visszamarad: félre.) Hadd látom hát, ugyan mit csinálnak. Bár forr bennem a méreg és azt a tacsót szeretném a gallérjánál fogva kidobni.

Laci. Jolánkám, nem élhetünk egymás nélkül, hát haljunk meg együtt.

Jolán. Igen, a hogy tegnap megbeszéltük, haljunk meg együtt. Legalább a halálban egyik leszünk.

Fábry. Micsoda ostoba érzélgősség!?

Laci. (Zsebéből kis üvegeset vesz elő.) Ime a méreg, a mi megváltónk.

Fábry. (Oda akar rohanni, de visszamarad. A fogai között mormog.) Hm! Hm! Jó hogy bejöttem! Hanem hadd látom, ugyan mit csinálnak. Van-e merszük. Mert a szerelmes ember csak a szájával bátor.

Jolán. (E közben átvette Lacitól az üveget, méregeti, aztán újra visszaadja.) Ez a mi megváltónk!

Laci. A felét megissza maga, a másik felét én. Pár pillanat alatt megszabadulunk minden földi kintől. De előbb hadd ölelem át. (Az üveget az asztalra teszi s Jolánt átöleli.)

Fábry. (Lassan a hátuk mögé megy s az üveget elveszi. Csendesen balra el.)

Jolán. Elég volt Laci! (A könnyeit törli.) Bátorság!

Laci. Igen bátorság!

Jolán. Készüljünk el a halálra! (Letérdel, keresztet vet magára s imádkozik. Laci mellette áll meghajtott fejjel és összetett kezekkel.)

Fábry. (Balról belép.) Ugy látszik, nem vették észre, hogy a mérget elvittem. A mérget kiön-

töttem, az üveget kimostam s vízzel töltöttem meg. (Visszateszi az üveget.) Kiváncsi vagyok, van-e merszük.

Jolán. (Imádkozva.) És még valamire édes jó Istenkém! Áldd meg édes anyámat, áldd meg apámat. Bocsd meg neki, hogy nem tudja, mi az a szerelem!?

Fábry. (Fogai között mormog.)

Jolán. Áldd a Laci bácsiját és végy minket a másvilágon pártfogásodba. Jó Istenkém segíts. Amen. (Keresztet vet.)

Laci. Amen. (Keresztet vet.) És most bátorság Jolánka! Viszontlátásra a másvilágon! Ott majd boldogok leszünk. (Átöleli, megcsókolják egymást. Laci aztán az asztalról felveszi az üveget.) Ime itt van. Igya meg a felét, maga nő, magae az elsőség. Én azonnal megiszom a másik felét.

Jolán. (Átvézi az üveget.) Isten veled mama, Isten veled papa. A viszontlátásra Laci a másvilágon! (Az üvegből iszik. Oda nyújtja aztán az üveget Lacinak s behunyt szemekkel a pamlagra dől.)

Laci. (Átvézi az üveget.) Isten veled te világ. Istenem, vezesd diadalra mindig azt a sereget, a melyben én szolgáltam. Isten veled édes nagybátyám! (Jolánhoz fordulva.) Jövök Jolánkám, nem kések tovább egy pillanatot sem, hogy mielőbb viszontláthassalak a másvilágon. (Kiissza az üveg tartalmát s Jolán előtt összeesik, úgy, hogy a feje Jolán ölében pihen.)

Fábry. (Nézi őket. Könnyezik, de hirtelen zsebkendőt vesz elő s könnyeit letörli.) Ej, ej, te vén csatoló. Még valahogy könnyezni találsz. Szégyeld magad! Igaz, megható ártatlanság, de mégis . . . én csak nem sírok. (Hosszan nézi őket.) Milyen szép kép! (Ismét nézi őket.) Mennyi tiszta naivság! Hiszen ha tudnám, hogy ez a szerelem a boldogsághoz vezet. De igaz, szerelem nélkül is kérdés, boldog lenne — a leányom. Igaz, igaz! Csak az a kölyök olyan szerénytelenül ne viselte volna magát! (Nézi ismét őket.) Ugyan mit csinálnak majd? (A háttérbe vonul.)

Jolán. (Kis szünet után mozdulatlanul, behunyt szemmel.) Laci!

Laci. (Mint Jolán.) Jolán!

Jolán. Lacim, itt van!?

Laci. Igen. (Szünet.) Jolán!

Jolán. Tessék!?

Laci. Itt van?

Jolán. Igen. (Kis szünet.) Laci!

Laci. Tessék!?

Jolán. Meghalt?

Laci. Meg! (Szünet.) Jolán!

Jolán. Tessék!?

Laci. Meghalt?

Jolán. Meg. (Szünet. Jolán lassan kinyitja a szemét. Tekintget.) A másvilágon vagyok. A Laci is itt van.

Laci. (Mint Jolán, lassan eszmél.) Tehát itt vagyok a másvilágon. A Jolán is itt van! Jolán!

Jolán. Édes Laci!

Laci. A másvilágon vagyunk. (Lassan felkel tapogatja magát. Jolán is felkel s tapogatja karjait, arcát.) Igazuk volt az embereknek. A lélek olyan alakot vesz föl, mint a test. Olyan vagyok, mint voltam.

Jolán. Én is egészen olyan vagyok. Még a ruhánk is olyan. Édes Lacim, most már teljesen egymáséi vagyunk.

Laci. Igen, nines hatalom, a mely szétválasszon bennünket. Édes Jolánkám. (Átöleli. Megcsókolják egymást.)

Jolán. (Szemlesütve.) Laci!

Laci. Tessék, édes!?

Jolán. Azt akartam mondani, igen, azt akartam mondani, hogy a puszi itt is olyan édes, mint lent a földön.

Laci. Es az ölelés ép olyan vérpezsdítő. (Átöleli.)

Jolán. (Kibontakozva.) De nézze Laci, minden úgy van berendezve, mint oda lenn a földön.

Laci. Az ám!

Jolán. Látja, az Istenke hogy szereti a szerelmeseket. Hogy ne érezzék magukat idegenben, hát mindent úgy rendez el, a mint náluk ez előtt volt. (Körülnéz, meglátja a háttérben Fábryt. Hirtelen Lacihoz huzódva.) Nini, ott a papa. Istenem! ő is meghalt! Szegény papa, bizonyosan a mi halálunk fölötti fájdalmában halt meg. Szegény!

Laci. Szegény Dénes bácsi!

Fábry. (Haragosan nevet s a jobb oldali ajtóhoz megy, azt kinyitja.) Hahaha! Hahahaha! Jertek, no. Gyorsan jertek be. Láttok másvilági szellemeket. Hahaha!

Laci. Hogy nevet!?

Jolán. Milyen szellem-nevetés.

Mért is szeretlek oly nagyon . . .

— Glossa. —

Nyír helyébe beköszönt a komor ősz,
Mint mikor az est-alkony nappal elűz;
Estre éj jön, — lehullt a fák levele:
Levetkőzött a természet télire.
. . . Levélköttem én is minden kedvetem,
Lelkem a bánat éjébe tévedett,
Hol semmi fény, — mert nincs arra felelet:
„Mért is szeretlek oly nagyon tégedet!”

Minden este forró imát rebegek:
Lágyítanák meg szívemet az egék!
Foganatja akkor lesz csak, — jól tudom —,
Szívem felett ha kizöldült sírhalmom . . .
Azért töled távol érjen a halál,
Hol síromra senki reá nem talál:
Bosszantana, ha rásírnád könnyedét,
Mikor tudom, hogy nem szeretsz engemet.

Szeretnélek feledni, — de nem lehet!
Szenvedésem szaporodnak csak veled.
Akarjatak kikerülni bármikép
Kedves arcod mindenütt élmebe lép.
. . . Fájó szívvel merengek el képeden,
— Tűnő ábránd, hosszantartó gyötrelmem! —
Vesznék inkább, vagy történnék akármí,
Csak tudnának, bár tudnának feledni!

Távol töled ezer kérdés agyamban,
Közledeben — egyetlen óhajom van:
Veled lenni, téged látni szüntelen,
A míg egyszer megörjít a szerelem,
Lábaidhoz vetném büszkeségemet
S megkérnélek, — bár a szívem megreped:
Vess meg engem! — hogy tudjalak feledni,
Ne csak mindig jobban-jobban szeretni!

Vén Antal.

I D A.

Ködös őszi novemberi est volt. Hárman ültünk a szobában, — három jó barátok — behúzódtunk a nyirkos, kellemetlen idő elől, barátságosan meleg, világos légérszobában.

Szólanul bámultuk a ropogva égő fahasábot. Olyan nyomasztó hangulat uralkodott köztünk, a melyet első pillanatra a derült nyári napokat felváltó szomorú idő behatásának tulajdonítottunk.

Hogy élénkebb fordulatot adjak a már-már szomorúba átesapó hangulatnak, meggyújtottam a kedélyes színezetet kölcsönző számovárt, hogy teát forraljak a néma társaságnak.

És csakugyan, mintha a barátságos lángok folytán engedett volna a fagyos hidegség.

Beszélgetni kezdtünk, előbb közönyös dolgokról, később pedig — miről is tudnánk mi fiatalok beszélni — társalgásunknak örök egy refrainje, az asszony, a szerelem lett felvetve.

— Csodálatos lélektani rejtély is a szerelem, — kezdé a melankolikus, mindent analizáló Kálmán barátunk, — a kinek erőteljes alakja, blazírtnak látszó ereol barna arca, valamint orvosi diplomája, a minnek folytán inkább az anyaggal van dolga, — épen nem árulták el a sentimentális lélekbuvárt.

— Az élet legesodálhatatlóbb regényeinek rendesen ez a hatalmas, tért, időt nem ismerő, érzelmek rugója, — vette át a szót Béla barátunk. Én is szemtanúja voltam egy ilyen esetre, habár ott a boldog szerelem, — egy histerikus léleknek mániaként kísértő verődése, — a tulajdonképeni tragédia.

Egyet pödört tömött barna bajuszán, maga elé vette a párolgó, illatos teát és folytató:
— Ha érdekel benneteket, elmondom.

Még mint iskolás gyermeket, ismertem Idát. Már akkor is olyan társaságkerülő, szomorúan hallgatag kis külön volt.

Került bennünket, vig pajtasokat, mint egyáltalán minden zajosabb szórakozást. Boszantotta a láрма, a jó kedv. Sokszor — keresve őt — kertiüknek egy elhagyott félreeső zugában találtunk rá, amint szőke, fürtös fejét tenyerébe hajtva, remek formájú, sötétkék szemével melankolikusán a távolba nézett.

Mi persze neveltünk rajta, a mire ábrándos szeméből egy forró könnyesepp szívárgott lassan alá. Sose volt jókedvű, olyan fiatal kora vén volt, a ki vagy tíz évvel szeretne idősebb lenni, vagy azt se bánna, ha valamely romantikus halál érné utól.

Felsőbb tanulmányaim elsőlítottak mellőle; később pedig egy hosszabb külföldi utra mentem, csak körülbelül egy hat évi távollét után kerültem haza.

Első dolgom volt persze a sentimentális Idát felkeresni. Vonzódtam hozzá, mert eltekintve furesa viseletét, áldott jó teremtés volt. Meg aztán velem mintha kivételt tett volna. Öszinte, bizalmas volt irányomban és én, hogy e különös női lelket tanulmányozzam, szívesen alkalmazkodtam különös szeszélyeihez.

Elmentem hozzá.

A lakásban anyja fogadott.

— Hozta Isten Béla, de megváltozott hosszu hat év után, egész komoly ember lett a pajkos kis diákból. De hol van Ida? Talán tudja, hogy mennyasszony lett? Oh Istenem, — tette hozzá szomorúan — ez a leány megöl még beteges lelkével; mindent elkövettünk, hogy felrázzuk ebből az apathiából, de nem használt semmi. Tán ha férjhez megy, megváltozik. De jöjjön, keressük fel őket, — tette hozzá vidámban — völégénye is itt van.

Lementünk a parkba. Ott ült Ida egy kerti padon, mellette egy komoly külsejű, idősebb uri ember.

— Oh Béla, maga az, — kezdé, szomorú arcán fúto mosolylyal, — ez a meglepetés! Völégényem — Bérezi ügyvéd.

Kezet szoritottam velük. Közönyös convencionalis dolgokról folyt a diskurzus. Lopva elnéztem Idát. Fejletlen sylfid alakja megnyult, tán tulmagas is lett. Arca is halványabb. Csak szemei, ábrándos, szomorúan szép szemei maradtak a régiak.

— Látja Béla boldog vagyok, nem is hittem, hogy ennyire boldog lehetek, — kezdé, midőn később völégénye távoztával egyedül maradtunk, — de tudja Isten, olyan fájó boldogság ez. Félek a jövőtől. Ha elgondolom, hogy ezen a boldogságon egy leheletnyi csorba eshet, hogy az idő, a megszokás monoton egyhangúságával eserélt fel ezt az érzést, hát inkább a halált kívánom. Pedig így les, érzem.

— De Ida, — csillapítottam, — verje ki fejéből ezeket a fellengzős, regénybe illő frázisokat, ha szereti férjét, boldog lesz mindig.

— Hogy szeretem e? Ha nem uralná minden csepp véretem ez az örületes érzelem, tán nem beszélnék így; de érzem, — ah, tudom, — hogy örökké nem tarthat ez így. És zokogva borult az asztalra.

Beláttam, hogy rögeszméje neki ez a gondolat. Nem is feleltem rá, de szüleit figyelmeztettem, jó lesz vidámbb szórakozásokkal az ilyen gondolatokat kivenni a fejéből.

— Pedig imádja a völégényét, — felelt az anyja egyet sóhajta.

Elbucsztam rosszkedvűen és egy hétig nem is néztem feljűk. Fáj a szívem, ha ezt az élte tavaszán viruló beteg lelkű leányt láttam: fáj a szívem, mert tudtam, hogy sentimentálisusának az áldozata. Már zsenge korában, fiatal, tulérzékeny lelkületét hatalmába kerítette ez az érzelem, mely idővel nőtt, fejlődött, úgy, hogy lelkének zürzavaros chaoszából egy józan, logikus gondolatot képtelen volt kibálaszni. Beteg volt, végzetes beteg. A lelke volt kis korától fogva a melancholizmus sorvasztó bánatától megtámadva.

A kíváncsiság azonban elvitt hozzájuk.

Ismét azzal a szomorú mosolylyal fogadott, a mely egész lelkületét kifejezte.

Szenruhányolag nézett rám.

Hát illik a régi jó barátokat ennyire elhanyagolni?

— Vártam már rég, sokat szeretnék beszélni magával.

Elérkezettnek láttam a pillanatot, hogy erre a kérdésre úgy feleljek, a hogy pillantop érzelmeim, ószinte barátságom dietálja.

— Én is szeretnék beszélni magával Ida, józanul, komolyan, okosan. Azért nem jöttem, mert boszantott az, hogy maga, a helyett, mint komoly leányhoz ily fontos lépés előtt illik, józanul, megfontoltan beszélne, a helyett ilyen mániákus képzelődésekkel tesz tönkre két életet. Ha logikusán gondolkodna, tisztában lenne azzal, hogy a ki úgy szeret és színtügy viszonzszeretve les, ott a harmonikus élet mindig biztosítva van. Az előre megsírtott boldogságot csak a maga ilyetén viselkedése moshatja el örökre.

Hosszau, merengőn, mint a ki a saját fájdalmas igazságáról van meggyőződve, nézett rám.

— Igaza van barátom: néha én is így beszélek. De ez csak egy percig tart. Hiába igyekezem szabadulni, hatalmába vagyok ennek az érzelmenek. Oh, mert maga nem tudja, mit jelent az, szeretni, — folytató, visszaesve az önkényt keresett gyötörődésekbe, — viszonzszerettni teljes tudatával annak, hogy ez nem mindig lesz így. Ha völégényem mellett feledem is egy pillanatra és örülök a boldog jelemek, a másik percben üldözö démonként tala-kodik ez a gondolat elém és akkor csak sírni, meghalni szeretnék, mert tudom, hogy boldogulni ez a gondolat sose enged, még akkor sem, ha igazán boldog leszek.

Sírva temette arcát zsebkendőjébe, én pedig látva, hogy egy szerencsétlen histerikus teremtés áll előttem, nem folytattam tovább a diskurzust.

Pár napra rá el kellett utaznom és mivel láthatólag Ida esküvőjén itthon nem lehettem, megkértem anyámat, írjon meg mindent részletesen.

Dolgaim annyira igénybe vették minden gondolatomat, hogy egész megfeledeztem Ida esküvőjének napjáról. Nem is jutott volna eszembe, ha anyámtól levelet nem kapok, a melyben futólag említi, hogy Ida esküvője holnap les.

Megkönnyebbülten sóhajtottam fel.

— Szegény teremtés, a házaselet talán megváltoztatja.

A délutáni posta hirlapjai, levelei között válogatva, alig vettem észre, hogy egy sötétszegélyű gyászjelentés fekszik asztalomon.

Kezembe vettem. Olyan sejtelmes előérzet féle dobogtatta meg hevesebben a szívemet. Szinte nem mertem felnyitni, mintha egy nagy szerencsétlenség vagy meglepetést tartalmazna.

Felnyitottam.

Az Ida gyászjelentése volt.

Tizenkilenc éves — menyasszony korában — önkényt vetett véget fiatal életének.

Szinte megrendülve állottam helyemen.

Magam előtt láttam Idát, a mint a boldog szerelem virágkorában, — a boldogtalan jövőnek mániája elől a halálba teresett menekülést.

Egy forró könnyeseppet préselt ki szememből az ószinte részvét, de aztán elgondoltam:

Talán jobb is így mindkettőjűknek.

Az idő már jó későre járt, midőn Béla elbeszélését befejezte. Felkeltünk, rosszkedvűen bucsuztunk el házigazdánktól. Odakünn tombolt a szél, esett az eső, zimankós, csunya idő keletkezett, mintha az is siratta volna a szerelem mártírját.

Wiener Edith.

Elragadott . . .

Elragadott a szerelem engem
Vies a vándorútra . . .
Aranyhajú boldogságom
Mikor láttak újra?!

„Ah! mióta válnunk kellett
Mince több ny két árva,
. . . Két galambot üszött a szerelem
Szerte a világra . . .”

Stercoid Gyula Béla.

A HIGH-LIFE AMERIKÁBAN.

Irta: Virter Ferenc.

A ki azt hiszi, hogy Amerikában ninesen arisztokratizmus, az nem ismeri a köztársasági népek karakterét. Az egyenlőségről szóló frázis sehol sem oly üres fogalom, mint éppen a köztársaságokban. Vagy van-e még egy nép, a mely oly súlyt fektetne a de szécskára és a cimekre, mint a francia? (pedig éppen Párisból indul ki a a testvérség nagy eszméje világhörül útjára.)

A francia főúrnál az amerikai „főúr” még rátartóbb. A különbség csak az, hogy a Szajnapart mellett az ősk száma dönt, míg Amerikában a dollároké. De azért mind a kettő arisztokrata: születési- vagy pénzarisztokrata, az elvégre egyre megy, ha a fölfogás esik elbírálás alá. És Amerikában éppen ugy van high-life, mint Párisban. Londonban. Sőt még amolyanabb.

Ilyenkor télen — november végétől február végéig — tart az a mozgalmas, pompába burkolt élet, mely New-York város ötödik avenuejére emeli a people vágysovár tekintetét. Ez az elegánsan csöndes, végesvégig aszfaltos ötödik (fifth) avenue a fészke annak a new-yorki társadalomnak, mely a milliók százaival rendelkezik. Az a mesevilágba illő dúságdagság idezárkózott a nagyvilág „shoking” forgataga elől, nem túrva meg kebelében mást, mint a magához hasonlót. Az Astorok, Vanderbiltek, Rockefellerek és a többi korifeusoknak a negyede ez, melyben minden épület magánpalota: egy-egy kis földi paradicsom, a hova közönséges halandó be nem léphet soha.

Ha az ember New-Yorkban meg akarja ismerni valakinek a karakterét (amerikai értelemben): a lakása címét kell csak megkérdeznie és mindennel tisztában van. A város keleti oldalán lakni, éppen elegendő a közmegvetés kiérdemlésére; — ott csak a bevándorlottak szegénysorsu rétegei laknak. A nyugoti részen a lakéim középorsu amerikaiak jelent, kereskedőt, hivatalnokot. A város közepe felé mindinkább elegánsabb a lakéim, a mely méltóságának tökélyét aztán a fifth avenueben nyeri.

Es ez a mérték a legpontosabb; még a kereskedők árúira is ez mérvadó, úgy hogy határozottan el lehet mondani azt, hogy New-Yorkban csak az lehet elegáns ember a szó legtenköltébb értelmében, a ki kalapját az ötödik avenue üzleteiben vásárolja, és csak az ötödik avenue templomaiba jár istentiszteletre.

Hogy kikből áll ez a high society Amerikában: azt el sem lehet mondani. Vezérszeretep az évszázadok előtt odavándorolt ó-holland családok (mint a Vanderbiltek) az ó-skótok (Garnegie-k) és ó-németek (az Astorok) visznek. E nevek körül pontosulnak össze a többiek, a később bevándorlottak, a kik dúságdagságok lettek az idők folyamán, mint a Rockefellerek, Gouldok, Scotok: a petroleum, vasut és csukamajolaj-királyok. A kisebb nagyságok, kiknek nevei csak tucatonként kerülnek forgalomba (szóval: a 10—50 milliómosok), ezek csak amolyan apróbb csillagosok, a melyek a nagy üstökösök fényéből kölcsönzik saját csillagosukat.

Az amerikai high-life társalgási nyelve, szokásai és életmódjuk a londoni minták szerint szabott tiszta angol izlés jellegével bírnak. Az előkelő yankee éppen úgy majmolja a themseparti divatot, melyet a Prince of Wales szeszélye teremt, mint majmolják mindenütt azok, a kik nem angolok. A szalónok tónusa diszkrét, csöndes és feszesen hideg zárkózottságba olvadt. A nyilvánosság előtti szereplések még ennél is fagyosabbak. Csak mikor teljesen „entre eux” vannak, tör ki a jókedv hamisítottan voltában.

A new-yorki dood — az elegáns semmittevő — életfolyása mindazonáltal sokkálta több szórakozást és élvezetet foglal magában, mint az angolé.

Az év négy szaka szerint különbözök a mulatságok minéműségei is. Novembertől karácsonyig New York a színtere a „társaság” szerepléseinek. Karácsony után Florida délszaki klímájába vonul aztán az élet, azokba a méregdrága fényes szállodákba, melyek a floridai tengerpart mentén gombamódra termett fűrdővárosokban épültek. Februárig tart ez a szezon, a melyet ismét a new-yorki szalónok váltanak föl, a hol a színházak és balok kerülnek napirendre a tavasz első melegéig. Április a kirándulások szaka, a „zöldbe” rendezett piknikék, a melyeket a sport isteni nemessége varázsol át bájjal. Májusban aztán beszegeznek a fifth avenue palotáinak kapuit a nyári faköpeny-nyel és félére bucsut mond a high society New-Yorknak. A nyári program kétféle: vagy Európába való kirándulás, vagy pedig fűrdözés New-Portban. Ez utóbbi név azt az elzárt birodalmat jelenti, a melyben csak milliósoknak — s annak is csak a „társaság” színe-javából valója részére — van belépő joga. Egy Ostendeszerű fűrdőhely az, New-Yorktól északra az Atlanti Tenger partján; házáit és utcáit a fifth avenue urainak a palotái teszik. Fűrdöző helyük a tenger vizében is el van kerítve a mob ellen s e korridoron belül csak a New-Port-club tagjai lubickolhatnak.

E programban legérdekesebb kétségkívül az a szezon, a mely New-Yorkra vonatkozik.

Van egy napilap New-Yorkban — a Sun — a melynek csöndes, minden reklámot kerülő tendenciája szinte feltűnik a többi napilapok teliszájjal harsogó hangja közepette. Ez a high society kebel-újsága; ennek a hasábjain olvashatók kizárólag művészi kritikák, irodalmi po-

léniak s meg nem fizetett dícséreték vagy gáncok. Ara is nagyobb, mint a többi lapé, stilusa pedig határozottan irodalmi nivó. Ebben a hirlapban táru a nagyközönség szeméi elé annak az elzártnak a benső élete, a melybe belátni különben lehetetlen volna az oda nem tartozóknak. Ha John Jacob Astorné estélyt ad, ha az ifjabb Rockefeller lovát az ifjabb Vanderbiltnek eladja, vagy ha a Carnegie kisasszony férhez megy: ebben a lapban kerül köztudomásra.

Es ezek a hírek mesékről szólnak, a fény és pompa oly raffinementjáról, a minőt még Páris vezető szalonjai sem képesek produkálni. Emlékszem egy esetre: az ötven-hetedik utca és az ötödik avenue sarkán álló Vanderbilt-féle márványpalotában adott estélyre. Háromszáz vendég volt jelen, a kiknek öszvagyontuk másfél milliárd dollárt képviselt. Eljegyzési lakoma volt az. A „Sun“ tudósítója szerint egyik meglepetés a másikat érte, a melyekkel a palota ura vendégeit jökedvre igyekezett hangolni. A földszinti nagy fogadóterem középpontján „fontain lumineuse“ ontotta a bitoros vizsugarait a láthatatlanul elhelyezett művészi zenekar klasszikus hangversenyének tartama alatt, a mely a vendégek öszvegültreig a várakozók szórakozására szolgált. Tökéletes séta-hangverseny volt ez, a mely alatt ki ki kiválaszthatta a maga társaságosportját, a melylyel az estét eltölténi szándékozott. Ezt a házi-színpadon előadott french comedie (francia vigjáték) követte egy való-ságos kis színházban, a mely a palota benső színpad-terében van elhelyezve s a melynek deszkáin elsőrangú művészek remekeltek horribilis tiszteletdíjakért. Maga Rejane asszony játszotta a címszerepet, a kit külön e célra hívtak a dollárok hazájába. Az estély fénypontja azonban az éjféli lakoma volt. Hasonlólag a régi fejedelmek pazarlással há-táros pompájával, vagyont képviselt az az öszveg, a mely itt ebéd alakjában az asztalra került. Az étlap mellé pedig mindegyik vendég egy ajándék tárgyat kapott: értékes dragakövekkel diszitett gyűrűket, melltkéket, piperét; a művészek pedig, a kik a színpadon működtek, egy-egy — cheket.

Az amerikai high-life legérdekesebb alakjai azok a yankee ladyk, a kik benne szerepelnek. Egy külön típus ez, teljesen eltú az európai hölgyek típusától. Szabad modoruk, sajátos nevelésük eléggé ismeretes ugyan már nálunk is a hír révén, de hogy mily mértékben mérik ott a nők szabadságát, azt még kevesen tudják itt.

Valami kétlakóság van az amerikai elegáns nőben, a mi érdekes lélektani tüneménynek mondható, ha nem volnánk már régen hozzászokva a női lélek következtelen-ségéhez nálunk is. Az amerikai nő véghetetlenül büszke és szertelenül odaadó egyidőben. Az a nagy szabadság, mely nekik mindent megenged, teremtette meg azt a bizarr diszharmoniót bennük.

A mi leányaink, a kik a „bűnt“ szent borzalommal csak sejtik, félnek az ismeretlenről, a melyet az amerikai leány teljes részletéig s minden irányban ismervén, éppen-séggel nem tart oly rettetésnek. És ezért tudja magát az amerikai leány minden ellen megvédelmezni. És ezért nincs ott ál-prüderia sem.

Mennyi pikáns iz van abban az amerikai szerelem-ben! Es ez a szerelem — a legelőkelőbb társaságban is otthonos. A kompromisszum ugyan ott is csak kompromisszum, de szigora sohasem oly nagy, mint nálunk. Ha egy amerikai lány egy férfit szeret, ezt sohasem restelli bevallani. Es férjhez megy hozzá a saját akaratából. Nem is leány az, a kinek nincsen meg a maga „friend“-je, a ki őt a színházba kíséri, utazásokban követi és a kívül kilovagol.

A szülék teljesen meg is bíznak leányaikban, sőt a törvény nem is ad jogot nekük arra, hogy gyermeküket, ha bizonyos kort (18 év) elért, akaratában gátolhassák. Egész rendes dolog az, hogy az udvarló este hatkor meg-látogatja hölgyét és minden garde de Dame nélkül — vacsorára hívja. Igen gyakoriak különösen az elegáns Waldorf-Astoria-szálló esti éttermében azok a társaságok, melyek ilyen párosokból állanak, jóbaratnők és jóbarátok, a kik együtt vacsoráznak — néha véletlenül találkozva öszse. Es éjfélkor az a friend hazakiséri hölgyét. (Ezt az időt a tisztesség határozza már meg.)

A high-life pompája azonban nem esupán a szalónok életében találkozik; számtalan mellékágazatai vannak azok-nak a szórakozásoknak, a melyeket a „társaság“ élvez. Es ezek a mellékágazatok a legérdekesebbek.

Mindenekelőtt és főként azok az elegáns női klubok említendőek, a melyekben minden tag és minden klubal-kalmazott kizárólag nő lehet csak. A Waldorf-Astoria-szálló felső emeletén van az a legpompásabb ladies-club, a melyet John Jacob Astorné alapított 1897-ben. Tagjai kizárólag a nagy milliósok leányai és női lehetnek, közönséges ember különben sem győzné az évi 1200 dollárnyi tag-sági díjat fizetni. E helyen találkozik öt órai teára az elegancia asszonyserege. Itt szövik terveit a rendezendő mulatságoknak; itt szokták hírnévre emelni a kezdő írókat, művészeket is; itt — kártyáznak a milliósok. Divatos játék a poker, (amerikai ferblí), de nem utolsó szerepet játszik a makao, meg a roulette is. A suttogó fáma szerint pedig e helyen néha nagyobbak a differenciák, mint a férfiak klubjaiban.

Erdekes színtere volt az eseményeknek a Waldorf-beli „ladies klub“ a spanyolok ellen kitört amerikai há-boru alkalmával. E helyen mondotta ki Gould Helén kis-asszony azt, hogy segílyt kell nyújtani az államnak s ebben a nő számára is esik a kötelességnek egy hányada. Kezdeményezéstől ő maga egy ezred huszárságot alapított, a melynek embereit ő toboroztatta, ő szereltette föl és zsoldozta napi egy dollár (2½ forint) lénunggal. Ez a példa pedig mesés eredményre vezetett.

Másik érdekes divatja a high-life-nek a yacht-sport. A „New-York Yachting Club“, a mely pedig mindössze öt év előtt alakult meg, 1800 kőhajót számlál, a melyek mind magánosok tulajdonai. Hogy mily költséges sport ez, azt a mi szerény viszonyainkhoz szokott közönségünk nem is sejtethi. Nem apró vitorlásokról van szó: gözzel haladó oceáni hajók ezek, a melyek világot körüljáró utakra vannak berendezve.

Tavasszal éli szezonját ez a sport s New-York körüi ez időben egész hajórajok keringenek az Atlanti-oceán sikkján, némelyike a messzi déli vizek szigetvilágába is rendezve kirándulásokat. Ma már nem is uriember az, a ki nem a saját hajóján tesz látogatást Európában. Es ezek

a kirándulások valóban nagyszerűek is. Oda mennek, a hova kedvük tartja, megállapodva a kikötőben, a hol a legkellemebb: ma Eretatban, egy hét mulva Malta szirtjei előtt, vagy a Cap-Verdek partja mellett. Három évvel ezelőtt Cyrill Ladew (egy marhabőr-herceg) a hajó-jára meghívott vendégeit, azok tudta nélkül, Grönland jégmezői felé vitte s el volt tükéle a sarkot is fölfedezni. Ettől a szándékától azonban el kellett állania, a mi ugyan nehezen ment, de végre győzött — egy női szív szerel-mének hatalma által. A vendégek egyik hölgye ugyanis (Miss Flora Carnegie) a merész yankee-hajós bátorságának a láttára szerelemre gyult.

Es évről-évre, a tavaszi meleg első kisugárzásakor, megindul a yachtok rajta az Oceán sikkjára, nem ismerve távolságot, a mely elérhetetlen. Es ezek a nagy arányok a legékebb jellemvonásai az amerikai high life-nek, a melyben a vagyont a százmillió dollárok egységárányában mérik, az életet csak a nagyszerű oldalairól tekintik, a szerelemben pedig szuperlatívusokat éreznek.

Felkészöntés.

*Pohárcsengésbe hadd vegyüljön
Dalomnak egyszerű szava,
Kíró! e dal szól: egy magában
Milyök öröme, bánata! . . .
Szép ő! Ó nála szebb sehol sincs,
Jól tudja, érzi azt szívünk!
Hogy mindent vesszünk, megsirassunk,
Csak őt kell elveszitenünk!
Szép ő! örömbé-bába lássam,
Legszebb nekem mindenkoron!
Legdebbbe! álva-kérre
Zengjen fel róla hű dalom!*

*Ahol magyar ez a kerek föld,
Bejártam vándorútamon;
S hol nem várt rám legkedvesebbem,
Nem volt folyó, sík, völgy halom . . .
Az ő hatalma — szebb kinél nincs!
Nyomon követte utamat,
Édes derűt vont tájra-bércere,
Velem ahol csak elhaladt . . .
Édes derűt, szerelem üdrét
Vitt a hatalm' a tájra szét!
Hogy sírni kész örömbé' szóltam:
„E föld itt őh, de szép! de szép!“*

*Jártam mezőn, virág tanyáján;
Féhr lilium üdvözölt;
Valami megnevezhetetlen
Örömmel várt a sás között . . .
A fényes, tógra nyílt szemével
Mosolygott s mélyen meghajolt . . .
Valami volt benn, láthatatlan,
Mi e virágba meghajolt! . . .
Más földnek más a liliumja,
Ez a varázsa nincs sehol!
Legkedvesebbem mondta aztán:
„Mert én hiányzom mindehol! . . .“*

*Hol a pacírta száll kerengve,
Mikor dalolva szánt a nép;
Hol csókos ajkkal a tavasznap
A friss barázdán sorra lép,
Legkedvesebbem ott jelen meg,
Édes beszédét hallgatom . . .
Csodás örömmel szól szívemhez
Vezetve barna hantokon . . .
Es megmutatja délibábját
S ígér aranykalászatokat . . .
Szava a menyégnék derűt, fényt,
Szívemnek boldogságot ad . . .*

*Jártam az erdőn, magas úton,
Hol ősi várnak romja van;
Bedőlt a bástya rég s a várúr
Meghalt keservebe — hontalan . . .
Legkedvesebbem szólni kezdett:
„Itt, itt nevelték engemet!
Több századéve! . . . én maradtam
Meg és tanúknak e kövek . . .
Tanúknak, hogy megvédték engem
Éltöknek árán hős karok!
Minél régibb e rom — én annál
Nagyobb, én annál szebb vagyok!“*

*Pohárcsengésbe hadd vegyüljön
Dalomnak egyszerű szava!
Kíró! e dal szól, egymagában
Milyök öröme, sóhaja!
Szép ő! Ó nála szebb sehol sincs!
Jól tudja, érzi azt szívünk!
Hogy mindent vesszünk, megsirassunk,
Csak őt kell elveszitenünk!
Szép ő! örömbé-bába lássam,
Legszebb nekem mindenkoron!
Éljen soká legkedvesebbem!
Éljen e szép, e drága hon!*

Láng Á. József.

BOLDOG UJÉVET.

— Vigjáték dalokkal egy felvonásban. —

Trifkovits Kosztától.

Személyek:

Kovács Béla.
Olga, neje.
Kovács Balázs, nagybátyja.
Mici, szobaleány.
Szappany Flóris, fodrász.

(Izlésesen berendezett terem, balról egy, jobbról két ajtó.)

ELSŐ JELENET.

Olga.

(Bejön teljesen felöltözve és a szeméit dörzsöli.)

Várva őt, Isten bizony egy kissé el is szundikáltam . . . Igen, elszundikáltam, még pedig így felöltözve! Hány óra lehet? (az órára néz) Félhét! Lehetséges e? En pedig azt gondoltam, hogy csak alig mult el éjfé! . . . Férjem valószínűleg éjfé után tévedt haza, mert éjfélig ébren voltam . . . Nézzük csak alszik-e az öreg? . . . (hallgatódzik a tulsó ajtón) Persze, hogy alszik, sőt még hortyog is ő kelme! Hát a férj-uram? — (belép a szobája melletti terembe) . . . Nincs itt! Az ágy még egészen érintetlen! Tehát még nincs honn. Bizonyosan lumpol, kártyázik, vagy Isten tudja mit csinál! Es ez csak a tizennegyedik napja, értik kérem, házasságunk tizennegyedik napjának a fordulója és e rövid idő alatt már harmadizben kimaradt, még pedig egész éjfélen át. Nem, — ez tullep minden határt, ez már csakugyan túrhetlen állapot! En vagyok a legboldogtalanabb asszony a föld kerekéségén! . . . (székre rogy és elkezd zokogni) Első ízben hallgattam, egy szót sem szóltam; másodizben esdve kértem, hogy korábban jöjjön haza és most (felugrik) sem nem hallgatok, sem nem kérem. O egész éjfélet kimaradt, így hát nem szeret. Ha nem szeret, nem kellek neki! Ha nem kellek, megyek. Haza megyek anyám-hoz. Egy pereig sem maradok tovább . . . (fel-alá járkal.) Tegnap nagybácsink meglepett jövetellel és tudakolódott a jó pipa után, és én, szegényke, tudva azt, hogy éjfélig haza nem vetődik, azt hazudtam, hogy dolga van, éjfélig biztosan haza nem jön; így hát ne is várjon rá. Rögton ágyat vetve neki, a szegény bolondot betuszkoltam háló-szobájába, hogy meg ne tudja, hogy férj-uram korhely. Ot ágyba tereltem, a komornát pedig táncestélyre küldöttem és ezt mint csak azért, hogy rosszasságát eltítkoljam. Mint egy bolond várom őt egész éjfélen át, s ő még most sem jött haza, most, most, fél hétkor reggel! . . . Nem, nem — ez már túrhetlen állapot, el kell hagy-nom őt! (készül.) Ugy van! Megyek az édes mamámhoz. Semmit sem akarok róla tudni . . . (elindul) Nem, még sem megyek, előbb tudtára akarom adni, hogy korhely, ki nem méltó egy ilyen aranyos asszonykára, mint én vagyok. (leül és ír.) „Uram! ön egy semmiházi, haszon-talan lump, ki az egész éjféleket átordobozlja. Ön nem érdemli meg, hogy bevárjam! Azért megyek, Isten önnel! Olga.“ . . . Így ni! Most még csak lepecsélténi! . . . Meg van! A borítékra felírom: „Férj uramnak“ Mit? . . . Nem úgy van, ő többé nem férjem! . . . O rám nézve idegen, tehát így: „Kovács B. Itt.“ . . . Készen vagyunk! A levélkét erre az asztalra teszem . . . Most Isten veled kicsinyke fészkem, melyben tizennégy napot szerencsét-lenül és elvtve szerencsésen átéltem! Isten önnel, drága férj-uram, keressen magának egy másik bolondot (kirohan).

MÁSODIK JELENET.

Kovács Béla.

(Belép a másik ajtón a fejét vakarva.)

Az ördögbe! Biz' Isten már késő lehet, azaz, aka-rom mondani korán van. (az órára néz) Fél hét?! . . . Lehetséges-e?! . . . Szerencsétlen ferblí, mily gyorsan mulik el az idő, az ember észre sem veszi! Tegnap este hét órától, egész mostanáig! . . . Allandó veszteségben voltam, regreszálni akartam magamat. Hüh, mily peches voltam, szinte hihetetlen! Nekem harmincegyem. Sanyinak banda, nekem három hetes. Sanyinak három filkó, nekem három filkó, Sanyinak négy király! S ilyenkor az ember ne boszankodjék! Pedig már százezerszer megfogadtam, hogy Sanyival nem játszom ferblit, s az ördög még is rá viz! No hiszen várj csak kópé, majd schlageron meg-tanítalak emberségre; itt én vagyok a mester. Ez igazán a legszebb játék, nem kell annyi időt vesztegetni. Francia játék, barátom, ez egész más, mint a kocsis ferblí! Mert, ha azt kiáltom apré: akkor vagy van! Biz' Isten, nincs szebb játék a schlagernál! . . . Hanem most tette magyar, tegyük megviseltté az ágyat, ne hogy Olga meg-tudja, hogy egész éjfélen nem voltam honn. Azt mondom, hogy pont éjfélkor feküdtem le! . . . Nem, jobb lesz fél egykor. Mindig jobb negyedekre hivatkozni, mert akkor nem hallani az óraveréseket. Megyek most s a szobát költői rendtelenségbe hozom! . . . (az átelleni szobába beme-gy, de rögton ki jön) Nem tudom miféle utazó pod-gyászok vannak a szobámban? Talán Olgáé, az én szobámba tette azokat, gondolván, ugy sem lesznek utamban. Teljes igaz van, én ugy is ritkán vagyok szobámban. (tesülködik és nyállal törli szeméit.) Így ni! Most merje valaki állítani, hogy egy mákszemet sem aludtam egész éjfélen át! . . . Most megyek felkelteni a feleségemet s megpirongatom, hogy miért alszik oly sokáig! . . . Ha, ha, ha, igazán, mi férfiak nagy kópék vagyunk! (beme-gy Olga szobájába és rögton ki jön) Nincs ott! . . . Az ágy érintetlen! Mit jelentessen ez? Talán itt les? (beme-gy a másik szobába) Itt sincs! Nem értem mi ez! (csenget) Mici, Mici! . . .

HARMADIK JELENET.

Mici és az előbbi.

Mici. (berohan) Parancsoljon, uram!
Béla. Hol van úrnőd?
Mici. Bizonyosan szobájában.
Béla. Ott nincs.
Mici. Talán a másik szobában?
Béla. Ott sincs.
Mici. Biztosan a harmadik szobában.
Béla. Az ördögbe, ott sincs!
Mici. Akkor . . . nincs a szobában.
Béla. Te, bolondok bolondja, azt tudom nélküled is. Talán elment úrnőd valahová?
Mici. Most reggel?

Béla. Hát mikor?
 Mici. Nem ment el.
 Béla. Hát hol legyen akkor?
 Mici. Azt én nem tudom.
 Béla. Nem rossz, hát te miféle szobaleány vagy, ha azt sem tudod, hogy hol van ő nagysága?!
 Mici. Ezer bocsánat, én táncestélyen voltam.
 Béla. Táncestélyen? . . . Hát kitől kaptál engedélyt?
 Mici. A nagysága küldött el.
 Béla. A feleségem?
 Mici. Igen, ő, mindjárt akkor, mikor az az idegen ur megérkezett.
 Béla. Mit hallok? . . . Idegen ur!
 Mici. Igen, én sosem láttam életemben azt az urat.
 Béla. Igazán nem rossz. S mond csak kérlek, hogy nézett ki az az ur?
 Mici. Hát . . . nem volt csunya, sőt merném állítani, hogy a csinosabbakból való.
 Béla. S aztán?
 Mici. Aztán, semmi. Ő megérkezett és össze-vissza csókolt a nagyságát . . .
 Béla. Mit hallok, még csokolódtak is?
 Mici. Igen, csokolódtak, s a nagysága rögtön azt mondta, hogy elmehettek hazulról, mert nincs mit keresnem itt.
 Béla. Ördög és pokol! Lányom, ez hazugság!
 Mici. Hogy volna kérem hazugság, mikor tulajdon szememmel láttam mindezt. Még husz fillért is kaptam attól az urtól, mert málhátat besegítettem hozni.
 Béla. Málhát? . . . Ugy van! . . . Csakugyan, én a szobámban idegen utitáskát találtam. Nincs többé kétség, ez a feleségem kedvese. Ah ez lehetetlen! . . . Lehetetlen? . . . Miért volna éppen lehetetlen? . . . Az ördögbe is, milyen gondolat! Feleségem sehol! Talán csak nem szöktek el? — Elszöktek?! Hogy az én feleségemet valaki megszöktesse?! No várj, bitang, megmutatom, hogy kell asszonyt szöktetni! . . . Az én aranyos Olgicám faképnél hagyott, engem, ki őt a rajongásig imádtam; nagyon természetes, egész éjjelen át kártyáztam és soha a rendes időre haza nem jöttem, s így ő, szegényke amatkozott, és az a gaz fickó nyakra-főre udvarolt; tehát mi lehetetlenség abban, hogy itt hagyott?! De nem, ő az én hitvesem, megesküdött az oltárnál, hogy örökkön-örökké hű lesz, ha mindjárt kártyázom is! . . . Haj! . . . A bolondulásig vagyok! Mici, Mici, ide a pisztoly! . . .
 Mici. (sirva.) Ne, az Isten szerelméért, ne ölje meg magát!
 Béla. Egy szót se, ide a pisztolyt! . . .
 Mici. En nem tudom, hogy néz ki az!
 Béla. Szerencsétlen teremtés! . . . (szobájába rohan és kihozza a pisztolyt.) Most el, el, boszt esküszöm ellenük! Hah, te semmiházi bitang, alattomos tolvaj, az utolsó órád ütött! . . . (gyorsan kirohan.)
 Mici. (utáná rohan) Uram! . . . Uram! . . .

NEGYEDIK JELENET.

Kovács Balázs.

(Ittasan, dalolva jön.)

„Piros bort ittam az este
 Ragyogó, csillagom, galambom,
 Most is részeg vagyok tőle
 Ragyogó, csillagom, galambom.“

Ha, ha, ha! . . . Milyen köpek ezek a városiak! Még az ördög se látott ilyent, mennyit isznak ezek! De azért derekasan helyt álltam magamért! Mi falusiak sem vagyunk az utolsók ezen a téren! Mi is szélbaliak vagyunk . . . Eljen a független Magyarország! . . . No egy pár-szor alaposan rájuk köszöntöttem! . . . Mind a száját tátotta, mikor megmondtam, miket óhajunk mi szélbalogok! Magyar udvartartás, — mondám én . . . Meg van, mondák ők! . . . A polgári házasságot életbe kell léptetni — mondám én. Majd meg lesz — mondák ők . . . Allami adminisztrációt, mondám én . . . Megígérte Perczel Bonyhádon, — mondák ők! . . . K . . . társadalmi összbarátságot, — mondám én . . . Majd ha fagy — mondák ők! . . . Hahaha, igazán jól mulattam, nem is hittem volna, hogy ezekkel a pipótya népekkel ily kedélyes estét tölthetek. Az én kis hugoskám nyolc órákor betuszkolt, hogy menjek aludni. Én, és nyolc órákor lefeküdni! Borzasztó! Hallatlan! Még a dédapám se feküdt le ilyen korán! En pedig szép lassacskán, mikor az én kis hugoskám az angyalok álmát aludta, sipire a koreszába! . . . Be kell azonban vallanom, hogy csak féltizenkettőig volt szándékom elmaradni. De mit tehettek róla? A szép társaság! . . . Csak meg ne tudják turpisságomat! Eh, oda se neki! Egy árva lélekkel sem találkoztam hazajövetelemkor. Most bizvást lefekhetem és azt mondhatom, hogy az egész éjjelen át aludtam (elindul a gyertyát eloltani s az asztalon meglát egy levelet.) Hát ez micsoda levél? . . . (kezebe veszi és olvassa) „Kovács B. urnak Itt.“ Rám van címezve Istenem, hát ez mit jelent? . . . (felnyitja és olvassa) „Uram, Ön egy semmiházi haszonfalan lump, (mit, én lump?) ki az egész éjjeleket átdorbézolja. (Istenem, honnan tudják?) Ön nem érdemli meg, hogy bejárjam! Azért megyek. Isten Onnel! Olga.“ (a levelet kiejti a kezéből) Hő, ugy látom engem kötött utlevéllel menesztenek! Engemet, az ő nagybácsijukat, ki dacára ilyen borzasztó utnak, eljöttem, hogy őket új fészékben üdvözöljem; engemet, vendégüket, elismert szelbalit, a betegsegélyző egyesület pénztárnokát, a helybeli gőzmalom többszörös részvényesét, a bugaczi kaszinó egyesület tisztetelbeli tagját, a képviselő választások alkalmával a legvérmesebb függetlenségi kortest! . . . És ez mind egy rongyos mulatság végett történik? No ezt már nem gondoltam! . . . Vendégségbe jönni kedves rokonaimhoz, hogy aztán kikergethessenek s ily áldatlan szavakkal illesk becsületben megöszült fejemet! . . . Szép, igazán szép . . . Jól van, most már nem marad egyéb hátra, ide a podgyászommal és tüstént utra kelek! . . . Eh, mondtam én azt már százezerszer, légy csak te szelbalon és bizton lakolni fogsz érte! (el.)

ÖTÖDIK JELENET.

Mici és a fodrász.

Mici. De ha már egyszer mondom, érte? nincs senki honn.
 Fodrász. Senki? . . . Annál jobb! a hol én magam vagyok, ott én vagyok az első mindenben. Mit mondtam?

Hát máskülönbem nem mi vagyunk az első emberek, mi borbélyok, fodrászok, nyírások, fogások és tyukszemészek? . . . Ki tudja az első forrásból az újságot? — Borbély! . . . Ki tudja a férfiak és hölgyek édesen örzött titkait? Fodrászok! . . . Kik a legjobb zenélők? Nyírások. Mindegyik tambura művész! . . . Ki tudja legjobban a kulisszák titkait? A fodrászok! . . . Ők frizirozzák a Thália papjait és papnőit! . . . Ki járatos a társadalom legmagasabb és legalantasabb rétegeiben? A fodrász és ismét a fodrász! . . . Nos, angyalom, hát nem mi vagyunk az első emberek a világon? . . .
 Mici. Csak a kezei ne volnának olyan veresek!
 Fodrász. Nem tesz semmit, mindig jobb, mint ha az ormány volna piros. Mit szölsz ehhez a leleményes ötlethez, angyali kis Micikém?
 Mici. A nevem Maresa, nem Micie.
 Fodrász. Pfüj! . . . Maresa! . . . Ez olyan paraszatos. De csakugyan illő is vagy a nevedhez! Engem, példának okáért Szappany Flóriánnak hívnak. Nos, mit szölsz ehhez a névhez?

Mici. No, ezt sem mondhatnám nagyon urasnak.
 Fodrász. Ahhoz te, szentem, nem értesz, valamint nem vagy hivatva az én társadalmi állásomat sem elbírálni. Mi borbélyok, fodrászok, nyírások, fogások és tyukszemészek, — de mit is beszéljek tovább — hiába, mi csürés-esavarás, mi vagyunk az első emberek a világon! (énekel egy, mintha tambura kísérettel történnék.)

Mindenki tudja, hogy manapság
 — Pedig sokan képzelnek —
 A nagyralátó uri nép közt
 A borbélyok legfőbb emberek.
 Lehet művész, költő akárki,
 Tudós is, minden fán terem;
 Fodrász azonban csak genieből
 Másból nem válik sohasem.

Hatalmas az elnök-miniszter,
 Hahogy borbélyja nincs jelen:
 Am ha az jön, leönt elnémul
 S nyugodtan ülni képtelen.
 Borbélya az orrát esavarja
 S kukkot sem mer kiejteni.
 Prízsözögre bár, eltűri azt is,
 Ha szappanyával békeni.

Mikor az asszony mosni kezd
 A gyáva férj szegény fejét,
 S az háborogva nagy dühében
 Kiölti kész a gyúlt epét:
 Jobbnaak találja még se szólni
 — S habár kínjában megremeget
 Borbélyáért küld s enyhítésül
 Vágat magán legott — eret.

. . . No, mit szölsz ehhez? Nem úgy van édes — aranyos Micim? Te csak hallgatsz, egy kukkot sem szölsz, én pedig amondó vagyok, hogy itt az idő . . . mennem kell. Kedves Micikém, mond meg a nagyságos urnak, hogy rövid félóra mulva ismét itt leszek, hogy tudniillik megberetváljam. Most Isten veled! Ah, még nem, ezt a névjegyemet, az újvívi üdvözlöt, itt kell hagynom. (észre veszi a földön fekvő papírost) Hah, meg van, itt a papíros, ebbe pakolom be névjegyemet és a gratulációt ide az asztalra fogom tenni. Így ni! Es most kedves kis Micikém komolyan: Adieu, pá, adieu! A viszontlátásig egy rövidke félóra mulva. (megöleli és elmegy.)

HATODIK JELENET.

Mici és Olga.

Mici. Látott már valaki ilyen szemtelen fickót! Megölelt, mintha bizony felesége volnék . . . En az ő felesége? Mit mondana erre a világ? . . . Ha azt kérdéznék: Ki ez a esinos asszonyka? . . . Ez egy mester emberné! . . . Micsoda mesteremberné? — Borbélyné! . . . Pedig — azt mondanak — beillenék bárónénak is.
 Olga. (beszalad és a székre veti magát) Nem birom . . . nincs eröm itt hagyni őt! Már fél uton voltam s vissza fordultam, megint elindultam és most végre haza jöttem. Biz' Isten, ha valaki látott volna, szentül azt hiszi, hogy megbolondultam. Dühös vagyok önnön magamra, hogy olyan bolondulásig szeretem ezt a semmiházi korhelyt, ki még most sem jött haza.
 Mici. (félre) Szegény asszonyom, tisztára megbolondult!

Olga. (fel-alá járkal a teremben) Mit csináljak. Istenem? Mit csináljak? . . . Hej, férjek, férjek, bot kell nektek, nem ilyen áldott jó asszonyka!
 Mici. Nagyságos asszonyom!
 Olga. Hallgass! . . . Mit állsz itt? . . . Nincs semmi keresni való! (félre) Mit is kell csinálnom?
 Mici. Megyek nagyságos asszonyom. (elindul)
 Olga. Hová mégy? . . . Mi a szándékod? . . . (félre) Uram Istenem, mit is kezdjek?
 Mici. De nagyságos asszonyom . . .
 Olga. Hallgass! . . . (félre) Oh, oh, mily szerencsétlen vagyok!

Mici. Egy szót sem szólók asszonyom! . . .
 Olga. Miért nem beszélés, miért nem kotyogsz, miért hagytad abba? . . . No beszélj, beszélj!
 Mici. Azt akartam mondani . . .
 Olga. Beszélj az Isten szerelmére kérlek!
 Mici. A nagyságos ur itthon volt . . .
 Olga. Itthon volt?
 Mici. Nagysága felől tudakolódzott.
 Olga. S mit szöltál neki?
 Mici. En azt válaszoltam neki, hogy nem tudom, hol van a nagyságos asszonyom, mire ő nagyon dühös lett.
 Olga. Csak dühösködök, hisz ép ez tetszik nekem!
 Mici. A pisztolyt kezébe ragadta.
 Olga. Mit a pisztolyt?
 Mici. És azzal elrohant, hogy magát agyon löjje.
 Olga. Hogy magát agyon löjje? . . . Oh Istenem, mit tettem! . . . Miattam akar az élettől megválni! Segítség! . . . Segítség! . . .

HETEDIK JELENET.

Kovács Balázs és az előbbieik.

Balázs. (máhhával a kezében) Megyek, de közhírré teszem a „Sárbogárdi Füttyölőben“, hogyan bannak el egy szélső balistával.

Olga. (megpillantja) Gyorsan, édes nagybácsi, az Isten szerelmére kérem!
 Balázs. (hidegen) Hisz elmegyek. Nincs már szükségem a tuszkolásodra.
 Olga. Mit áll? Nem tudja, hogy már itt az idő?
 Balázs. No hallod, lelkem, ez már több a szemtelenségnél; így kiutasítani a vendéget.
 Olga. (félgrik) De minek magának ez a táská? (kiveszi a kezéből).
 Balázs. No ez igazán tetszik nekem? Nem elég, hogy az embert kiutasítják, hanem még a málhátját is visszatartják.
 Olga. (lőki kifelé) Csak gyorsan bácsi az Isten szerelmére kifelé! Hát nem ért magyarul? . . . Ne vesztegessen itt több időt.
 Balázs. No még így senkit sem vendégeltek meg! Na, ez csakugyan tetszik nekem.
 Olga. (kilöki) Csak gyorsan bácsi, gyorsan! (utáná el.)

NYOLCADIK JELENET.

Mici és Béla.

Mici. Szentséges Istenem! mi történik itten? Az egész dologból egy árva kukkot sem értek. Biz' Isten, nekem úgy tetszik, mintha ezek mind megbolondultak volna. Nem, én egy percig sem maradok itt. En megszököm ettől a háztól. (kirohan, de Belával összeütközve, ismét visszatér.)

Béla. (berohan a szinpadra) Ördög és pokol . . . Nincsenek sehol. Kerestem, de nem találtam! . . . Megszöktek! — Ki hitte volna, hogy ő, az én aranyos Olgám, ily esufosan itt hagyjon. Majd kibújok a börtömből, meg kell örülnöm! (Mici meglátja) Hát te mit csinálsz itt?
 Mici. Semmit, rögtön megyek.
 Béla. Hová? talán utána, a feleségem után?
 Mici. Igen, uram.

Béla. Hát te tudod hol van az én feleségem? Beszélj, különben összetörlek!
 Mici. Ne bántson, nagyságos uram, mindent megmondok.

Béla. Beszélj, hol van urnód?
 Mici. Hol van most, azt nem tudom, de ép az imént itt volt.
 Béla. A feleségem?
 Mici. Igen, a nagysága meg az az ur.
 Béla. Tehát nem szöktek meg?
 Mici. De igen, elszöktek, azon az ajtón szöktek meg.
 Béla. Ördög és pokol! . . . Tehát még mindig itt vannak! . . . Ah, várjatok csak, nem fogtok körmeim közül kimenekülni. (el.)

KILENCEDIK JELENET.

Mici, Olga és Balázs.

Mici. Istenem, Istenem, már azt sem tudom, hogy hol a fejem! Még bizony agyon is ütök egymást, s brri! talán utóljára rám is kerül a sor! . . . Mit, hogy élet tizenhatodik tavaszán pusztuljak el? Meneküljünk! (neki rohan Balázs és Olgának és egyet sikolt.)

Balázs. Ajaj, a tyukszemem! . . . Tyukszememre hágott a boldogtalan! . . .

Olga. Hol van a nagyságos ur?
 Mici. (kezevel mutat) Ott rohant ki pisztolyal azon az ajtón.

Balázs. Jaj, — jaj, a tyukszemem!
 Mici. Agyonlővi ezt az urat.
 Balázs. Mit?! . . . Engem agyonlőni?! . . .
 Mici. Igen, őnt.

Balázs. Ez még kedvesebb, mint a felesége. Ajaj, biz' Isten gyönyörű egy mulatság.
 Olga. Menjünk bácsi, menjünk utána.
 Balázs. Mit?! . . . En menjek utána s kérjem, hogy agyonlőjjön? No, maguk csakugyan kötözni való bolondok!

Mici. Itt a nagyságos ur pisztolyal.
 Balázs. Pisztolyal? . . . Még a milyen bolond, agyon is talál lőni. Hová is bujjak el?
 Mici. Ide.
 Balázs. Hová? (körülötte szaladgál).
 Olga. Ide.
 Balázs. Hová? (körülötte szaladgál).
 Mici. Itt van, itt van!
 Balázs. (leül a székre Olga háta mögé bujva.) No én csakugyan megírtam ezekkel az átmozgó városiakkal.

TIZEDIK JELENET.

Béla és az előbbieik.

Béla. (berohan) Itt vagytok! . . . Most már többé nem szabadultok meg körmeim közül! . . . Hol van ő?
 Olga. De Belám!
 Béla. Hol van ő? Rögtön valld be! Rongy életének utolsó perce ütött. Meg kell halnia!
 Balázs. (Olga háta mögöl) Vendégségben meghalni!

Olga. Fékezd dühödöt, aranyom.
 Béla. Nem nyugszom! Boszt állok rajta. De hol van a nyomorult? (körültekint és meglátja Balázst) Ah, itt vagy jó madár? . . .
 Balázs. Itt hát! És mit akarsz velem?
 Béla. Nagy ég, mit látok! Hisz ez a nagybácsi! Maga az?

Balázs. Én hát! S miért akarsz te engemet meggyilkolni?
 Béla. Én magát meggyilkolni? . . . Ki mondta ezt magának?

Balázs. Ugy, hát nincs szándékod a másvilágra küldeni?
 Béla. Hogy gyilkolnám én meg magát?! Én más valakit keresek. De hol is van az a másik?
 Balázs. Melyik másik?

Béla. A ki a feleségemmel együtt volt.
 Balázs. En nem voltam a feleségeddel!
 Béla. (Micinek) Te láttad, most beszélj!
 Mici. Hát igen, ez az az ur.
 Béla. Tehát maga az?

Balázs. Itt van, végem van, már megint meg kell hallnom. Pedig én ártatlan vagyok!
 Béla. Jöjjön, hogy átöleljem! (átöleli)
 Olga. (félre) Tehát ő azt gondolta, hogy én megszöktek?! No várj csak!

Béla. Mucuskám, jer a karjaim közé!

Olga. Vissza, uram, ön nem méltó, hogy meg-
öleljen.

Béla. (félre) Ah, most kezdődik a vallatás!

Olga. Hol volt az éjjel?

Béla. Én? (félre) Most egy nagyot fogok hazudni.
(fenhangon) Drága Mucuskám, a te kérdésed egészen
meglep, mert én az egész éjjel itthon voltam.

Olga. Ugy? . . . De az ágy egészen érintetlen.

Béla. O — hó kérem szépen, tévedni tetszik! (félre)
jó hogy . . .

Olga. De kérem, tessék meggyőződést szerezni.
(a szobára mutatva) Itt a szoba.

Béla. (nevet) He, he, hisz én a másik szobában
aludtam.

Olga. A másik szobában? . . . hisz ott a nagy-
bácsi aludt.

Béla. (félre) Istenem, most belesültem!

Olga. Itt a nagybácsi, mondja ő, hogy van-e igaz-
zam? Ugy-e nagybácsi, ön ott aludt?

Balázs. No . . . no én az igazat megvallva . . .

(hebeg) ha jól emlékszem . . . akarják-e, hogy a valót
megmondjam?

Olga. Sőt kérem szépen!

Balázs. Én az egész éjjelt a koreszmában töltöttem,
de a mi igaz, igaz, tisztességes társaságban.

Béla. Tehát ön nem aludt itthon? . . . Oh, ara-
nyos, jó bácsikám! (megöleli.)

Olga. Tehát a férjemnek igaza volna?

Balázs. (haragosan) No hallják maguk, maguk
között az ördög sem igazodik el. Most öleltek, aztán ker-
gettek, sőt még meg is akartak gyilkolni! Mit jelentsen ez?

Olga. Ki, ki akarja magát elüldözni?

Balázs. Te!

Béla. Az Olga?

Balázs. Igen, az Olga. Azért, mert én az éjjel
kimaradtam, semmiházi korbély népnek nevezett el . . .

De Istenem, hol van csak az a level?

Olga. (félre) Ah, ő elolvasta leveletem! Most
vége van!

Balázs. Ni, ni, itt van az asztalon! . . . (felveszi
a levelet és átadja Bélának) Nesze, olvasd!

Béla. (kinyitja és olvassa) „Boldog újévet kívánva,
sok szerencsét és üdvöt. Eljenek! Szappany Flórián fod-
rász és okl. művész.“ Hisz ez újévi gratuláció. Igaz, ma
újév van.

Balázs. Lehetséges?

Olga. (félre) Meg vagyok mentve. (hangosan) Persze,
hogy gratuláció és maga azt a papirost olvasta, melybe
a névjegy be volt burkolva.

Balázs. Lehetséges ez?

Mici. Igen, igen, ezt a levelet a borbély hagyta itt.

Balázs. Lehetséges?

Béla. Ismerje be őszintén, maga egy kissé pityó-
kos volt . . .

Balázs. Hm, hm! Nem lehetetlen! De mégis,
mégis . . .

Olga. Mit, bácsi, mégis . . .

Balázs. Hogy ez a papiros mégis levélke volt és
nem egy közönséges kouveta, azt onnan következtetem,
hogy itt egy egész levél van, sőt a címzés is: én miután
kereszteztünk kezdőbetűje azonos . . .

Olga. (Balázshoz) De kérem, hallgasson már!

Béla. (Balázshoz) Ne tovább, bácsi . . .

Balázs. Abban a véleményben vagyok, hogy az a
levél tartalma téged is érdekelhet.

Béla. (Hallgasson, az Istenre kérjük!

Olga.)

Balázs. Aba, tehát mégis. He, he, he . . .

Béla. (Balázshoz) Ha nem folytatja tovább, ünne-
pélyesen ígérem, hogy nem adok okot feleségemnek,
hogy máskor is ily leveleket írjon.

Balázs. Jó, jól van öcsém! Hisz én sem vagyok
szószálhasogató.

Béla. Kedves jó nagybácsi, jöjjön hadd öleljem
meg. (átöleli.)

Olga. Igen, igen, jöjjön hadd öleljük meg. (öleli.)

Balázs. No, no, hisz agyon is szorított meg, pedig
éppen újév első napján.

Béla. Hó, nézd csak, majd hogy el nem felejtettük.
Kedves jó nagybácsi boldog újévet kívánok!

Mind. Boldog újévet! Boldog újévet!

(A függöny legördül.)

Álomszöveg . . .

Altató alkonyat . . .

Álomszöveg szeme . . .

„Még egyszer ajkaidat . . .

Isten veled!“ . . .

Halálhó napsugár

Az ég peremén

Holdgalamb nincs más

Csupán csak én . . .

Herold Gyula Béla.

EGY KARÁCSONYEST A ZÁRDÁBAN.

A „Miasszonyunkról“ nevezett tisztelendőnéreknek Magyarország majdnem minden kisebb-nagyobb városában, de ma már falun is — hol a lakosság túlnyomóan katolikus — épült egy-egy intézete. Aki ismeri, az tudja is, mily áldás a szülőkre nézve ez a minden tekintetben hasznos intézet, hol a szelídlelkű tisztelendőnérek hazaszeretében, vallásosságban, az egész éven át legnagyobb gonddal nevelik a reájuk bízott gyermekeket.

Hogy pedig az év legszebb ünnepének méltóságát emeljék és a szülőknek, ugyisint a gyermekeknek örömet szerezzenek, végtelen türelemmel és nagy fáradtsággal egy játékot tanítanak be a növendékek egy részével, amelyet a szent estén előadnak. E nagy mu-

kával is bebizonyítva azt, hogy ők a szelidség és türelem mintaképei.

Mindazoknak, kik valaha végig néztek egy ily előadást, bizonyára sokáig emléktükben marad a szép játék egy meghatározott mozzanata, de hát mennyire feledhetetlen marad nekünk, kik szerencsések voltunk abban miut szereplők résztvenni.

A jó tisztelendőnérek már jó egy hónap előtt, tehát november közepe táján kiosztották a kiszemelt leányok között a szerepeket s mi buzgón hozzá is fogtunk annak tanulásához.

Egy-két hét múlva minden osztályból az asztal alatt lévő dobogó az óvoda nagy, tágas termebe vándorolt s minden kelleket beszerezve, csinnal és gonddal fel lett állítva a színpad. Megkezdődtek a próbák.

Mi természetesen meg voltunk győződve, hogy ha nem is remekül, de legalább is elfogadhatóan csináljuk a dolgunkat, pedig hajh! mily szörnyű ügytelenségeket jovitott ki a jó nővér, de soha meg nem haragudott, bármennyiszor követünk el egymásután hibát, ő arra annyi jóakarattal és szelidséggel figyelmzett, hogy csaknem sirtunk szegyenünkben.

De hála az Égnek, mire közelebb jutottunk a nagy naphoz, egytől-egyik tökéletesítve voltunk, felhagytunk a szögleteséggel — és ami a dolog kezdetén oly nagy gondot adott a jó nővéreknek — az éneklő hangon le-darált mondóka és merevséggel csinált gesztusokkal.

Oh! odabaza volt csak a hadd el hadd! Lazasan stírgöttük a rubák elkészítését, amelyet szíven ezerszer kellett felpróbálni, de mindezt kacagva, örömmel eltelve, szívesen tettük, már ugy is hetek óta próbából állt az életünk.

A boldogság azonban a szent estén volt csak igazán teljes.

Négy óraker — télviz idején már sötétedni kezd, különösen azoknak, kik az estét, a lámpagyújtást lesik — betették az ablakablakot és kigyúltak a lámpák, ekkor mi már a kulisszák mögött dobogó szívvel ismételtgettük a szerepünket és kerve kértük a kordinahúzókat, vegye kezébe és kísérje figyelemmel, ha ne adj Isten, meg találunk akadni, sügtasson.

Öt óra volt jelezve a meghívókon az előadás kezdete s már hallani lehetett a gyülekező közönség zsongását. Amint egyik-másik társunk hozzánk sietett ragyogó szemekkel bírál hozva egyes dolgot, amit a kukucskáló lyukon látott, nekünk is majd kiugrott a szívünk helyéből, „persze hogy miud eljöttek!“

A színpad mellett a nézőtérben volt felállítva a gyönyörű karácsonyfa, melyen a legjobb ízléssel elrendezve függtek a cukorkák, apró anyagok és sok más csecesebese. Mindez — s ezt mi jól tudtuk — nekünk volt szánva.

Várva-vártuk tehát, hogy künn minden zaj elesenedesedjen, mert ebből sejtettük, hogy hitoktatónk is megérkezett, aki pontos levén, 5 óraker lépte át a terem küszöbét.

E pillanatban élesen csendül fel az egyik tisztelendőnéver kezében a jeladó csengető, amire valamennyien belekezdünk a pianó kísérete mellett egy szívet megindító gyönyörű énekbe:

Szent karácsony este üdvözöl szívünk,
Hisz neked köszönjük ennyi örömünk stb.

Ennek elhangzása után szétesapódott a függöny s némi lámpalázzal ugyan, de azért elég jól álltuk meg helyünket. Tapsnak, a tetszés e hangosan való nyilvánításának helye itt nincs. Nem is illenek a szelid keretbe.

Előadás után azonnal az előkepek következtek:

„A kis Jézuska amint a jászolyban fekszik, körülötte angyalok kara, József és Maria szeretettel tekintenek le a kisdedre.“ Masodik kép: „A pásztorokat Isten angyala az istállóba vezette s ezek a nagy fényesség látára meglepődötten leborulva imádják Jezust.“

Mindez görög-türk tarka fénye mellett megy végbe, a szülők és jelenvoltaknak szívet és szemet gyönyörködtető hátrányul szolgál.

Ekkor egyik leányka megköszöni a közönség türelmét, melylyel játékunkat végig nézni volt kegyes. S mire ékes szavai elhangzottak, mindannyian mögötte a színen egybegyűltünk, örömtől kipirulva lelkesen kiáltottunk egy „Eljéj!“

Hitoktatónk felszólított bennünket, hogy a karácsonyfáról szedjünk le magunknak valamit. Boldogan siettünk oda s miközben levettünk egyet-mást, dicsőítettük is azt egy kedves énekkel:

Szívünk, lelkünk úgy örül,
A karácsonyfa körül
Az örömtől ajkainkon
Dal fakad fel édesen.

Feledhetetlen holdog gyermekkor és még boldogabb karácsonyai.

Hálával eltelve gondolunk vissza rá és azokra is, kik ezt nekünk előkészítették. Szívvel köszönjük nekik azt a nagy örömet és Isten áldását kérjük további munkájukra; bar csak még számos éven át nagyon sok kis leány szívébe ültethessék el azt a magot, melyből évek múltán is a hála virága fakadjon.

Nagyon kemény hideg tél volt az 18. . . iki évben s amint jó meleg ruhába öltözve kacagva siettünk a zárdából hazafelé (ott is még külön kriszkindli várt ránk), sülvite hordta a szél arcunkba a havat, szuroyossá fagyott a földön s csikorgott, ropogott a lépéseink alatt. Az uton egy sötét tárgyat pillantottunk meg. Közelebb érve látjuk, hogy egy kis madárka fekszik a hóban. Egy ékes tollu cinke. Bizonyára a sürgöny-póznáról hullott le a kis csöppesség. Meggémberedett teste félig besüppedt a frissen esett hóba. Hanyatt fekszik a szegény. Olyan szép sárga a mellekcséje, mintha abból az aranyos szálakból szőtték volna a rubáját, amit most a zsebembe viszek a karácsonyfáról.

Hat nem minden élő lény oly boldog ma, mint mi itt néhányan? Örömlünkbe szomorúság is vegyült. Lám ezt az ártatlan kis cinkét megölte a hideg, avagy tán az éhség! Hogyne ölte volna meg, hisz neki nem volt meleg szobája. Mily szörnyű kiokat szenvedhetett a szegény, míg végre a halál fagyos lehelete megállította kis szívének utolsó dobbanását.

S hogyne ölte volna meg az éhség, mikor mindent befödött a hó fehér takarója, az ágak zörögnek mint a csontváz!

Még a keményebb szív is megindul, ha megpillant egy kis madarat, amint bokor tövében összehúzódzkodva didereg, fázik, éhezik. Irgalmasságot gyakorol mindenki, ha morzsát vagy szemet hint neki.

Ünnepeljük mi is ugy a karácsonyt, miként azt Norvégiában teszik. Ott tudniillik az a dicséretreméltó szokás dívik, hogy a szent estén minden háztulajdonos egy kéve gabonát tűz egy cölöpön ki a háza elé, így juttatnak az éhező madaraknak ételmet a „béke ünnepe!“! Azt tartják, hogy ezeken a szent napokon ne csikorgojon, ne szenvedjen senki sem.

Kövessük az emberi érzelmek e ragyogó példáját, tegyük lehetővé, hogy a szegények majd tavasszal, ha fiókáiknak mesét mondanak, így kezdhessék:

„Volt egy szép és holdog karácsonyest!“ . . .

Mici.

Pletyka.

Pletyka nagysám, halljuk ám, hogy
Szóba hozott minket!
Na e kegy ily szerény népet,
Mint mi, meg sem illet!
Fogadja a hódolatunk!
E kitértetésért,
De biz' csak így, papirosan,
Nem titkolom, hogy mért?!

Ha nem volna kegyed olyan
Hihetetlen fürge
S egy nap alatt tíz szalóban
Sebtiben nem ülne,
És, ha tudnám, hogy a sarok,
Vagy a szomszéd ház e,
Ahoval kis topánkája
Szemérmesen jár be:
Bizon-bizon felkeresném! . . .

Pedig-pedig, higgye, kérem,
Fáj a (fogam!) szívem,
Hogy önt egyszer szembe lássam
Eredeti — híven!
Festének majd olyan képet,
Ha ön modellt állna,
Benne lenne — nyakamat rá!
Testi-lelki bája!

Igy bizon, a képzeletem
Bármí gyorsan szárnyal,
Nem festi önt egész híven
Annyi ezer bájjal!

Látom ugyan — falon át is —
Szemérmes arcát,
S azt az utólrébetlen
Találékonyt! . . .
Látom, mikor kis kezére
Glaszé keztyűt húz ön,
S aztán, mikor krumplit árul
Piacon, a földön . . .
S még az imént puha párna
Tamasztotta hátát,
Most már ott, a faluvégen,
Kiskapuban vár át . . .

Látom, mikor pici száját
Nyitja „igaz“ szóra . . .
És a „titkot“ — mint a szikrát
Acél, kova — szórja! . . .

Látom, mikor összehívja
„Tudnivágyó“ népét,
S azok hogyan segítik önt
Kifújni a mérgét . . .

Látom, mikor — Uram bocsá!
Nyitva imakönyve,
Hanem lopva azt kutatja:
Ki van körülötte?!
Látom, mikor „főljánlja
Örök üdvösségét,
Hogy ha önt még valamikor
Hazugságon érték!“

Látom, mikor sete Julis,
Meg a kurta Panna
Körülfogva szavát lesik
Szájukat takarva . . .
Látom, mikor körüljárja
Ön az egész várost,
S szedegeti: „ki hol alszik?
Mit eszik? hol jár most?“

Hanem ez csak vázlat! ha önt
Egyszer szembe látnám!
Nem volt még kép olyan, tudom,
Soha festő vásznan!

De ne higgye, hogy e képpel
Nyerészkedni vágyom:
Odaadom szalónjába —
Ég a tanúságom! . . .

Láng A. József.

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ.
köz- és váltó-üggyéd.
Laptulajdonos és kiadó:
BITTERMANN NÁNDOR.